

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Historiske Efterretninger

om

det blaagaard-jonstrupske Seminarium
fra dets Stiftelse indtil denne Tid.

Meddeelte,

i Anledning af dets Jubelfest

den 15de Marts 1841,

af

J. Jensen,
Seminariforstander.

Kjøbenhavn.

Faaes hos Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1841.

Forerindring.

Dette lille Skrifts nærmeste Bestemmelse var at tjene som Forløber for Seminariets Jubelfest; men dernæst vilde det meddele en paalidelig og nogenlunde sammenhængende Beretning om en Stiftelse, hvorom saare Lidet, der havde noget Værd i historisk Henseende, hidtil er kommet for Lyset. Hvad jeg har meddeelt, er for det Meste hentet fra autentiske Brevskaber, som Seminariet gjemmer, og kun i nogle Dele har jeg kunnet fuldstændiggjøre Meddelelsen ved Hjælp af mundtlige Kilder og egen Erfaring. Beretningen vilde sikkert kunne været mere omfattende, naar ei Forstyrrelsen i Aaret 1807 var indtruffen. Da bleve nemlig Seminariets Papirer henflyttede til Rancelliets Arkiv; men hvad der kom tilbage og hvad der blev adspaltet eller ødelagt (sandsynligviis ikke Lidet), har jeg, al anvendt Umage uagtet, ei kunnet faae Oplysning om. I Fortegnelsen over Stiftelsens Dimittenter har jeg af Mangel paa Data ei seet mig istand til overalt at angive, hvor de vare fødte og hvor ansatte; og hvad navnlig Ansættelsen angaaer, da have mine Optegnelser derom kun været sparsomme, hvorfor jeg

har maattet gaac Efterspørgselsens besværlige Bei. Dette i Forbindelse med de hyppige Forflyttelser kan lettelig have foranlediget enkelte Urigtigheder, som jeg beder undskyldte; jeg vil haabe, at de ikke ere mange. De i Fortegnelsen brugte Abbreviaturer ville, tænker jeg, forklare sig selv.

Maatte nu disse Blade bidrage til at udvide og berigtige Kundskaben om en vigtig offentlig Anstalt samt til at vække Agtelse og Deeltagelse for dens Formaal og Stræben: da vilde mit ringe Arbeide hverken være uden Nytte eller uden Løn.

Til Slutning vil jeg anbefale denne Stiftelse til Folkeoplysningens oprigtige Venner, og nedbede Himlens Belsignelse over den for de kommende Aar; at den, ved at udfolde et stedse kraftigere Liv, maa virke stedse heldigere til at fremme Folkets Lyksalighed.

Jonstrup den 4de Marts 1841.

J. Jensen.

I. Forberedelse til et Seminariums Oprettelse.

Tydskland havde allerede i 40 Aar haft Anstalter til at danne Lærere for Almueskolerne, da det første danske Seminarium blev oprettet; thi om end ikke Seminariet i Stettin er stiftet 1735, hvilket man har paaستاet: saa bestod der siden 1748 i Berlin en Privatanstalt til Skolelæreres Dannelselse, grundlagt af Hecker og understøttet med 600 Daler preussisk Courant af Frederik den Store*). Det hannoverske Seminarium blev grundet 1751 ved en Kjøbmand Böttchers Godgjørenhed**). 1781 fik Kristian den Syvendes tydske Undersaatter en saadan Stiftelse i Kiel; men endnu henrandt et Aarti, inden det blaagaardske, d. e. det første danske Seminarium blev oprettet. Hvad enten man nu har villet samle Erfaringer ved det tielske, før man gif videre, eller man ikke har haft Pengemidler til et dansk Seminariums Oprettelse;

*) Reinholds Nachricht von der mecklenburgisch-streligischen Bildungsanstalt für Küster und Landschullehrer, Rostof und Leipzig 1802.

***) Geschichte des königl. Schullehrer-Seminarii und des sen Freischule zu Hannover von Saalfeld.

faa er det udenfor al Tvivl, at Trangen til Almuelærere ikke føltes mindre paa denne end paa hin Side Eideren. Frederik den Fjerde havde gjort en god Begyndelse med at anlægge Skoler, Kristian den Sjette havde tildeels fulgt sin Faders Spor, og heller ikke de nærmest følgende Regenter havde været uvirksomme i denne Henseende; men det brøstede saavel paa en almindelig Organisation af Almueskolevæsenet som paa duelige Lærere. Degnene havde mange Steder gode Indtægter; men hvor lidt den Aftenunderviisning, som de nu og da gave, havde at betyde, er endnu hos ældre Folk i levende Erindring. De egentlige Skolelærere vare enten blottede for Dannelse overhovedet, eller dog blottede for den Dannelse, som udfordres til med Held at undervise Almuesbørn. Jeg har for mig Breve fra forskjellige Skolekommissioner, i Kjøbstæder og Landsbyer, til de første Lærere paa Blaagaard, hvilke noksom vise, hvor almindelig man folte Trangen til Skolelærere i Seminariets Begyndelsestid. Det Samme skjønnes ogsaa af den Omstændighed, at man paa nogle Steder, f. Ex. Lindenborg i Jylland, holdt tielste Seminarister til ikke blot at have Tilsyn med Skolerne, men ogsaa at undervise deres Lærere.

Her er ikke Stedet til at omhandle de vigtige Forbedringer i Landalmuens Tilstand, som toge deres Begyndelse i det næstsidste Marti af forrige Aarhundrede; men vel maatte den høihjertede Fyrste og de ædle Mænd, der ved Stavnbaandets Løsning og andet Mere vilde ophjælpe Bondestanden, indsee, at ingen grundig Forbedring var at haabe, naar ei denne Stand fik en vis Grad af Oplysning i Sie. Ved Skrivelse af 22 Mai 1789 beordrede derfor Kristian den Syvende Geheimeraad og

Grebe Schimmelmann, Geheimeraad og Deputeret i Rentekammeret Kristian Ditlev Neventlow, Geheimeraad og Direktør i det danske Kancelli Kristian Brandt, Biskop Halle, Konfessionarius Bastholm, Statsraad og Kommitteret i Soldkammeret Trant og Magister Sevel til at sammentræde i en Kommission angaaende det almindelige Skolevæsens Forbedring. Til Sekretær i Kommissionen udnævntes Kancellisekretær Lange. Skrivelsen lyder saaledes: „Efter som os allerunderdanigst er blevet foredraget, at Skolevæsenet i vort Nige Danmark, især forsaavidt Landsbysskolerne og de danske Skoler i Kjøbstæderne angaaer, høilig skal trænge til Forbedring, saa er hermed vor allernaadigste Villie og Befaling, at I samtlige rette Eders Veilighed efter at sammentræde i en Kommission, for at udarbejde og forelægge os en Plan om det almindelige Skolevæsens Forbedring, forsaavidt Landsbyernes og Kjøbstædernes danske Skoler her i Niget angaaer, samt en Foranstaltning, der kan bidrage til at danne brugbare og dærlige Skoleholdere.. Heraf fremlyser saavel Skolevæsenets store Trang til Forbedring, som Kongens Mening og Villie, at see Manglerne afhjulpne ved en Foranstaltning til at danne Lærere.

Kommissionen traadte sammen og begyndte med Iver sit Arbejde; og da den erkjendte og udtalte som sin Overbeviisning, at det første Skridt til Skolevæsenets Forbedring burde være Dannelse af Skolelærere, saa henvendte den først sin Opmærksomhed paa Udarbejdelse af en Plan til et Seminariums Oprettelse. Men da de foreløbige Foranstaltninger til Planens Udførelse laae udenfor det meddeelte Kommissorium, saa anmodede den Kancelliet om

at udvirke: 1) at den kongelige Befaling maatte udstrækkes derhen, at Kommissionen blev bemyndiget til paa Blaagaard at træffe de nødvendige Indretninger til et Seminarium; 2) at den, saasnart dette var skeet, maatte sørge for, at nogle Læringer strax bleve antagne; 3) at som der formeentlig vilde udfordres 3 Lærere, 2 af disse strax maatte antages for at gaae Kommissionen tilhaande ved den første Indretning, hver med en aarlig Løn af 600 Rdlr. foruden fri Bolig, navnlig Clausen, en kjæst Seminarist og dengang Skoleinspektør ved Lindenborg i Jylland*), og Student Niber, Lærer ved Efterlægtskolen. Den første Lærer, der burde være en Mand af Lærdom og Indsigter, kunde, meente man, siden bestikkes. Endelig 4) at Kommissionen maatte antage de ringere Bestjente ved Blaagaard, f. Ex. en Portner, med passende Løn. Kommissionens Skrivelse til Kancelliet dette angaaende viser, at Planen var for det Meste udarbejdet, skjønt endnu ikke bragt til den Fuldkommenhed, som Sagens Vigtighed udfordrede; men allerede et Par Maanedre før Skrivelsen, der daterer sig fra 17de Juni 1790, var udstædt, havde Kommissionen tilskrevet saavel dette Kollegium som Finantskollegiet, Rentekammeret og Fonden ad usus publicos om de saavel til Seminariets første Indretning som til dets aarlige Bedligeholdelse fornødne Pengemidler; til hiin formodede den, at 12 til 15000 Rdlr., til denne 5 til 6000 Rdlr. vilde medgaae. Der var ogsaa givet den Haab om Anviisning paa adskillige Fonde til Udgifternes Bestridelse uden Byrde for

*) Han holdt ogsaa Førelæsninger for Skolelærerne sammesteds.

den almindelige Statskassø; ligesom ogsaa Finantskollegiet, efter Anmodning, under 19de Mai 1790 havde givet Bøfte om Overdragelse af den største Deel af Blaagaards Bygninger (paa Nørrebro) tilligemed den tilhørende Have, enten til Eiendom eller til Afbenyttelse, eftersom det kunde stemme bedst overeens med den Plan for Seminariet, der maatte blive approberet. Kongen bifaldt i Resolution af 25de Juni 1790 de foreslagne Punkter; og herved blev da det første danske Seminariums Oprettelse paabuden.

Det omtalte Udkast til en Plan for Seminariet, hvis Bestaaffenhed vil fremlyse af det Følgende, blev meedeelt Adskillige til Prøvelse, for endeel ogsaa Niber. Medens denne i det Hele bifaldt den, foreslog han dog derved nogle Forandringer. Kommissionen meente, at en duelig Gartner burde antages til at undervise i Agers og Haves dyrkning samt Biaavl; Niber derimod foreslog, at en Mand burde ansættes, der om Vinteren kunde meddele fuldstændig og grundig Kundskab i det hele Landvæsen, og om Sommeren, understøttet af en Gartner og en Hølskarl, bringe det Lærte i Udøvelse. Han troede i Dreier, der ogsaa var Lærer ved Efterslægtskolen, at have fundet Manden. Kommissionen, der vel har meent, at andre Interesser laae den nærmere, og hverken havde Penge eller Høling til dette Brug, blev ved sin Bestemmelse. Alt Underviisningen burde have den Offentlighed, at Enhver, der havde Lyst, kunde bivaane den, efter Kommissionens Ønske, meente Niber vilde medføre adskillig Slags Ulempe; hvorfor han, og det ei med svage Grunde, raadede derfra. En fuldstændig Offentlighed havde, saavidt vides, Underviisningen ei heller; men vistnok erholdt Mange Tilladelse til nu og da at overvære den. Niber stemte

ogsaa, og det med seirende Grunde, mod halvaarige og for heelaarige Læregange. Ligesaa erklærede han sig mod daglige Morgen- og Aftenbønner, idet han antog, at disse let kunde avle enten Bigotteri og blind Tillid (?), eller og Lunkenhed for (disse og andre) Andagtsøvelser; bedst var det derfor, at lade det berøve paa Lærernes Skjønsonhed, eller i alt Fald at fastsætte blot een Tid daglig, nemlig Morgenstunden, til saadanne Øvelser.

II. Det blaagaard-jonstrupske Seminariums Indtægter og Udgifter.

Pengene til Seminariets Indretning og Vedligeholdelse bleve øste af forskjellige Kilder. Af Kancelliet tilstodes 10,000 Rdlr., nemlig 7400 Rdlr. i Kontanter og to kongelige Obligationer paa 2600 Rdlr., samt 1000 Rdlr. aarlig. Finantskollegiet overtog Bygningernes Vedligeholdelse. Rentekammeret udvirkede ved Skrivelse af 13de Oktober 1790, at de overstydende Indtægter af 6 Kirker i Halborg Stift, nemlig Jannerup, Hvorup, Sundby, Østerhåsfing, Vesterhåsfing og Flade, omtrent 229 Rdlr., maatte komme Seminariet tilgode. Paa Kancelliets Forestilling tilstod Kongen under 10de Juni 1791, at Renterne af en Kapital, stor 6879 Rdlr. 72 Skl., som ved Kollekt var indsamlet til salsborgske Emigranter, men siden overdraget til General-Kirkeinspektionskollegiet, maatte fra 1ste Januar 1792 af tilfalde Seminariet, og i sin Tid tilsikres det ved en kongelig Obligation. Ogsaa bleve Indtægterne af Religionslærebojen, der blev

bortforpagtet til Direktør Schulz*), tilstaaede Seminariet. Endelig fik det 1799 et Tilskud af 200 Rdlr. af den videnskabelige Fond til forsøget Lønning for en Lærer. Forsaavidt som alt dette ikke forslog, maatte Fonden ad usus publicos gjøre Udveie til det Nøstterende; og ifølge kongelig Resolution af 21de Marts 1800 skulde denne Fond fra samme Mars Begyndelse modtage alle Seminariets Indtægter imod at bestride samtlige dets Udgifter. I Maret 1815 d. 15de Juni opgav Kancelliet Seminariets Indtægter at være følgende: Renterne af 14,279 Rdlr. kongelige Obligationer, der dog kun beløb sig til 285 Rdlr. 55 Skl. S. B., men ifølge Forordn. af 5te Januar 1813 maatte stige; Indtægterne af Lærebogen 540 Rdlr.; de overstydende Indkomster af hine 6 Kirker: 229 Rdlr., der formeentes at ville være; 200 Rdlr. af den videnskabelige Fond, og af Kancelliets Fond 1000 Rdlr. Kollegiet formeente imidlertid, at disse 2 sidste Poster burde bortfalde, helst da „Kancelliets Fond“ havde havt sine Indtægter af de saakaldte Auktionspenge fra Norge, der vare ophørte. Seminariets faste Indtægter kom saaledes til at udgjøre 1054 Rdlr. 55 Skl. S. B. Da nu Seminariets Behov var langt større, saa henviste Kancelliet, efter Kommissionens Forgang, til Overskuddet af de 10 saakaldte Stiftskirkers Indkomster. Disse: St. Jørgensbjerg, Frue i Nøeskilde, Gadstrup, Thorslundemagle, Ishøi, Beerløse, Pedersborg, Lille Lyngby, Helsingø og Græsted, med Tiende af 2300 Ldr. Hartkorn, bleve 1690 forenede under Stiftsøbrighedens Overbesty-

*) I Maret 1802 blev den ham overdraget til Salg paa 10 Aar, imod at han aarlig betalte derfor 300 Rdlr.

relse for at komme fattige Landsbykirker til Hjælp til disses Vedligeholdelse ved rentefrie Laan, som skulde tilbagebetales, naar Tienderne fik Tilvæxt; men den samme Fornødenhed, som 1690 havde foranlediget hiin Foranstaltning, var formeentlig ikke nu tilstede. Kollegiet indstillede da: at dette Seminariums faste Indtægter maatte fra 1ste Januar 1816 tilflyde Seminariifonden tilligemed Overtskuddet fra hine Stiftskirker; at Seminariets Gjæld til Fonden ad u. p. maatte eftergives, og at denne Fond, foruden 4000 Rdlr. (ved Pengevæsenets Forandring reduceret til 1400 Rdlr. S. B.), der under 19de April 1811 vare bevilligede til Indkjøb af Jord til Seminariet, kun endnu i 3 Aar skulde aarlig kontribuere 1000 Rdlr. S. B. til denne Stiftelse, indtil Stiftskirkernes Status blev ordnet; at Seminariibygningen (Konstrup) maatte stjenkes Seminariet og saaledes blive at ansee som en offentlig Stiftelse; endelig at dette Seminarium maatte fra Begyndelsen af Aaret 1816 faae sine Udgifter bestridte af Seminariifonden, ligesom Tilfældet tidligere havde været med de øvrige Seminarier. Alt dette blev bifaldet af Kongen.

Seminariifonden, hvortil Geistligheden ogsaa i endeel Aar maatte skatte og skylde*), har nu følgende Indtægter: 1) Forhøielse paa 25 p. C. af Gebyrer for Bevillinger

*) 1805 (?) resolverede Kongen efter Kancelliets Forslag, 1) at dette Kollegium ved hver indtræffende Vakance i Sognekalder maatte gjøre Forestilling om en passende Afgift af Embedet til Seminariifonden; 2) og at Biskopperne altsaa i deres Indberetning om Vakancer skulde give Underretning om Embedernes Indkomster, samt Forslag angaaende Afgifter til Seminariifonden.

m. v., som udfærdiges igjennem det danske Kancelli, ifølge kongelig Resolution af 3die Januar 1821 og 8de Okto- 1824, Bestallinger samt Bevillinger til at sidde i udstiftet Bo undtagne; 2) 1½ Skilling's Afgift af hver Løn- Hartkorns Kongetiende; 3) Forpagtningsafgiften af Balles Lærebog; 4) overskydende Indtægter af de 6 Stiftskirker i Haldborg Stift; 5) 10 Rdlr. Sølvs aarlig af hver Seminarist og 20 Rdlr. Sølvs af hver til Seminaristexamen sig indstillende Privatist, paabudne d. 8de Oktober 1824 (hvilke 10 og 20 Rdlr. dog nu ei længer, som Følge af Stændernes Forhandlinger angaaende Forbedring i Skolelærernes Kaar, erlægges for Sønner [og Stedsønner] af Skolelærere, naar disse enten ganske eller tildeels selv betale for dem)*). Overskuddet af de 10 Stiftskirker i Sjælland samt de dem tilhørende Kapitaler maatte Fonden igjen afgive 1824, for at de kunde anvendes til at afbetale den Gjæld, som af Sjællands Stiftsøvrighed var gjort til Istandsættelse af St. Bendts Kirke i Ringsted, der havde lidt Skade ved Ildbrand, og i Fremtiden til at komme andre fattige Kirker i Stiftet, især Landsbykirker, til Hjælp. Derimod fik Fonden for hvert af de 3 Mar 1822, 23 og 24 en overordentlig Understøttelse fra Finantserne af 4500 Rdlr. Sølvs; saa bevilgedes den og et Tilskud af 2000 Rdlr. Sølvs aarlig for de 5 Mar 1825—29, idet der derhos fastsattes, at den ingen videre Understøttelse af Kongens Kasse nogensinde havde at vente, hvorimod den af de den anviste Indkomster skulde vedligeholde Seminarierne og opfylde de Fon-

*) Denne Post kan for dette Seminarium anslaaes til omtrent 550 Rdlr. aarlig.

den iøvrigt paahvilende Forpligtelser, samt tillige afdrage saameget som muligt paa sin Gjæld. (At dette er skeet og at Fonden overhovedet betydelig har forbedret sig i de sidste 12 til 14 Aar, troer man med Visshed at kunne antage).

Udgifterne til Seminariet have til forskjellige Tider været endeel forskjellige; hvilket kan have havt sin Grund i flere Omstændigheder, f. Ex. Odelsæggelserne, der traf det 1807, Lærernes forskjellige Antal og Vagering m. v. Af Mangel paa tilstrækkelige Data seer jeg mig ikke istand til at angive, hvormeget denne Stiftelse har kostet Staten, siden den blev grundlagt; en Slutning bygget paa enkelte ufuldstændige Angivelser bliver altid uvis. Ved at eftersee Inspektør Clausens Regnskab, som jeg har for mig for Aarene 1796 og 97, finder jeg, at Seminariet dengang har kostet henved 5000 Rdlr. D. G. aarlig. Kommissionen opgav i Aaret 1815 Seminariets aarlige Behov til 6172 Rdlr. S. B.; hvilken Sum Kanscelliet dog meente efterhaanden kunde formindskes til 5510 Rdlr. og maastee derunder; og Stiftelsens Fornødenheder for nærværende Tid overstige ikke 5000 Rdlr. Skulde Seminariet altsaa have kostet Staten en 300,000 Rdlr. eller noget derover, da er dette vistnok en betydelig Sum; men hvilken for sig bestaaende Lærestalt af lige Omfang og Betydenhed har den i et halvt Sekulum havt billigere? Hvad Bederlag det har gjort derfor i disse mange Aar, vil det Følgende i nogen Maade oplyse.

III. Seminariets Stiftelse og første Indretning.

Ved kongelig Resolution af 25de Juni 1790 er

holdt Kommissionen for det almindelige Skolevæsenets Forbedring Fuldmagt til at indrette Blaagaard til et Seminarium, og ved Hjælp af de Midler, der fra forskjellige Sider tilfløde den, bleve de fornødne Foranstaltninger saaledes truffene, at den under 5te Januar 1791 erklærede, at Elever nu kunde antages paa Blaagaard til Oplærelse, og ansøgte om, at dette maatte skee. Den ønskede, at Begyndelsen maatte gjøres med 20 til 30 duedige unge Mennesker af Borger- og Bondestanden, helst i en Alder af 18 Aar. De burde forblive paa Stiftelse i 2 til 3 Aar, og foruden Underviisning have fri Bopæl, Lys og Brænde, Senge og Sengekæder, men betale 50 til 60 Rdlr. aarlig for Kost og Vask, hvilken Priis dog siden kunde formindskes ved et forøget Antal. Allerede d. 7de Januar blev dette allernaadigst bevilget, med den Indskrænkning, at Prisen burde ansættes lavt, og det Manglende tilskydes af Kommissionens Fond, for at Ingen skulde af en hvi Betaling blive affrækket fra at benytte Anstalten. Ifølge heraf indbød nu Kommissionen i Beskjendtgjørelse af 21de Januar unge Mennesker til at mælde sig paa de angivne Vilkaar (kun at Betalingen fastsattes til 40 Rbd. aarlig). Den nærmeste Hensigt var at faae nogle dannede, der kunde sættes i Virksomhed, naar Planen til Skolevæsenets Forbedring blev færdig og skulde iværksættes. Vidnesbyrd fra vedkommende Øvrighed og Præst om Alder, Kundskaber og Sæder skulde medbringes; men i November samme Aar blev det fastsat, at kun 2 Gange om Aaret: 14de Mai og 14de November antoges nye Elever, der 6 Uger i Forveien maatte have sendt Ansøgning med behørigt Attester til Kommissionen.

Den 22de Januar ansøgte og erholdt Kommissionen

Tilladelse til at overdrage Professor Sevel den umiddelbare Bestyrelse af Stiftelsen paa selve Stedet, dog uden at de andre af dens Medlemmer udeluktes fra Medbestyrelse og Tilsyn. Til Lærere udnævntes Clausen og Nisber, som begyndte Underviisningen paa Blaa-gaard d. 14de Marts 1791 med 14 Seminarister. Dog vorte Antallet inden Aarets Udgang til 22, og Kommissionen fandt sig under 30te Juni 1792 beføiet til at tilmælde Lærerne, at saalænge der kun vare 2 faste Lærere, maatte Elevernes Antal ei overstige 40. I Seminariets første Aar antoges ligeledes en Syngemester, Professor Zinck, for at undervise i Vokals og Instrumentalmusik; ogsaa sluttedes et Par Aar derefter Afkord med en Gartner, at han, imod en aarlig Godtgjørelse af 100 Rdlr., skulde gjøre Seminaristerne bekendte med Havedyrkning.

Den første Bestemmelse (af 10de Marts 1791) angaaende Læregjenstandene og deres Fordeling fastsætter Følgende: Religions- og Bibelfundskab 6 Timer ugentlig, Katekisation ligesaa, Historie og Geografi 2 Timer, dansk Sprog, Naturvidenskaberne, Skrivning og Tydsk ligeledes hvert Fag 2 Timer; til Regning og Geometri bestemtes 6 og til Musikunderviisningen 8 Timer. Hvad Læreren havde foredraget af Religions- og Bibelhistorie skulde en Seminarist den følgende Dag gjentage, hvorpaa de Øvrige tilspurgtes om samme Indhold og de Lærdomme, som deraf kunde udtrages. Religionssandhederne skulde foredrages efter Lærebogen og et derover gjort Udkast til deres videre Udvikling, hvilket først af begge Lærerne var gennemgaaet og samtykket, men ikke maatte overlades Seminaristerne til Afskrift. Det Nødvendigste af Historie

og Geografi, især Fædrelandets, skulde meddeles i Forbindelse med Læsning af Hviiserne (!). Der katekiseredes over samtlige foredragne Lærdomme med Seminaristerne, hvilke tillige indbyrdes øvede sig i Katekisation. Læseøvelser forbandtes med Anviisning til rigtig Deklamation og Forklaring over det Læste. Underviisningen i Geometri og Tydsk, ligesom ogsaa i Landhuusholdningens Theori og Lovkundskab maatte udsættes indtil videre. Den øvrige Tid kunde Seminaristerne bruge til Forfriskning, indbyrdes Øvelser, Forberedelse til deres Lektioner og sammes Gjentagelse. Imellem hver Læretime skulde et Kvarters Hvile finde Sted, og Underviisningen hver Morgen indledes med Bøn og Sang, hvorved en Lærer burde være tilstede.

At Smaaforandringer og nærmere Bestemmelser maatte komme til, var i sin Orden; og at de kom til, skjønnes allerede af en Beretning om Seminariet, som faa Aar derefter var indrykket i „Borgervennen“, og hvoraf jeg blot vil antegne Følgende: Læreren foredrager Religions- og Bibelhistoriens Begivenheder i Sammenhæng, og stræber at opvække Opmærksomhed paa Fremgangen af Menneskeslægten's Opdragelse, den tiltagende Oplysning, og især paa Sigttagelsen af Kundskaben om de væsentlige Religionsfædsigheder. Det Vigtigste af Foredraget optegne Seminaristerne, og derpaa bliver det kateketisk gjentaget. Naar et Tidsløb saaledes er foredraget, fortæller Læreren de dertil hørende enkelte Begivenheder, og søger da især at forklare det moralske Gode og Onde deri, og Forsynets Veie til Menneskets Bedste. Enhver Fortælling tilligemed de Lærdomme, som deraf udtrages, bliver skriftlig affattet af 2 Seminarister og oplæst i den

næste Time, hvorefter de andre Seminarister fortælle det Samme efter givne Spørgsmaal tilligemed de deraf følgende Lærdomme. Det Vigtigste af Religionsforedraget optegnes. En af Lærerne katekiserer over Religionslærdommene, og den følgende Dag bliver Katekisationen gentaget af nogle af Seminaristerne, ved hvilken Leilighed Læreren gjør dem opmærksomme paa de vigtigste Negler for en undervisende og undersøgende Katekisation, og paaagter disse Neglers rigtige Sagttagelse, f. Ex. angaaende Tydelighed, Bestemthed, Orden, Forklaring, Sammenhæng m. m. Det Nødvendigste af Naturlæren bliver foredraget, hvorved Seminaristernes Opmærksomhed og Eftertanke bliver skjærpet og enhver Leilighed til at hindre skadelige Fordomme og Overtro bliver benyttet. Efter Anviisning af Bastholms Filosofi for Uærde afhandles endeel af Sjælelæren, den naturlige Theologi og filosofiske Sædelære. Negneunderviisningen gives saavel theoretisk som praktisk, idet man stræber at forbinde det Sebagelige med det Nyttige, at paavise de letteste Oplosningsmaader og bevise deres Nigtighed. Ogsaa gives der Anviisning til Bogstavregningen, for at vænne Seminaristerne til at gjøre bestemte Slutninger.

De Forandringer, som 1797 og atter 1799 bleve foretagne med Lektionsplanen, vare ligesaa lidt som den Ombytning af Læretimer, der allerede 1792 formedelst en Skoles Forbindelse med Seminariet, af saadan Betydenhed, at de fortjente her videre at omhandles. Kun bør det bemærkes, at paa Planen for 1797 findes Anthropologi anført; men endnu ingen Methodik, hvisaarsag Eleverne maatte samles og tale med hverandre om Skoleunderviisningen. Samme Aar finder jeg bemærket af Clausen,

at da man ei havde fundet Tid til at foredrage Historie; saa vare Aviserne ei heller blevne læste i Læretimerne. Heller ikke i Landhuusholdning eller i positiv Lovkundskab var der endnu givet særskilt Underviisning. Men det varede ikke mange Aar inden Professor Wiborg og Lektor Hornemann tilbode sig at holde botaniske Forelæsninger for Seminaristerne, ligesom de tillode disse at tage Deel med i deres botaniske Ekursioner. Ligesaa gav Professor Begtrup fra 1805 af nogle Timer ugentlig Underviisning i Agerdyrking og gjorde Seminariets Elever bekendte med de nyere Agerdyrkningsredskaber og deres Brug ved det classenske Agerdyrkningsinstitut ved Østerport. En 12 til 14 Aar efter Seminariets Oprettelse tog ogsaa Gymnastikunderviisningen sin Begyndelse under Professor Nachtigalls Veiledning og Opsyn; Lærere fra det gymnastiske Institut, som gik herved tilhaande, bleve honorerede med 100 Rdlr. aarlig. I det tydske Sprog begyndte Seminaristerne, inddeelte i 4 Klasser, selv at øve sig indbyrdes i Aftentimerne; siden fandt saadanne Øvelser Sted under tvende Læreres Tilsyn skiftevis. Ogsaa indførtes den Skik, at der holdtes Aftenben, af een blandt Seminaristerne, ledsaget med Sang; men hverken herved eller ved Bordlæsningen brugtes nogen Formular. Allerede i Seminariets første Aar fandt man det nødvendigt at antage Seminarister som Medhjælpere i enkelte Discipliner; navnlig blev det bestemt, at 2 i Regning og Skrivning ferme Elever maatte sættes til at undervise i disse Fag og erholde som Godtgørelse for den derved ydede Hjælp hvad en Regne- og Skrivelærer kunde koste: 20 Rdlr. hver aarlig; nogle Aar senere begyndte man ogsaa at bruge en Medhjælper

ved Musikunderviisningen paa samme Vilkaar: en Indretning, som, kun med nogen Forandring, har vedligeholdt sig lige indtil denne Tid.

1792 blev en liden Skole forbunden med Seminariet. Den aabnedes d. 14de Mai med 12 Børn i een Klasse; men siden 29de Juni 1795 undervistes det forøgede Børneantal i 2 forskjellige Klasser, der dog ikke vare saa noie adskilte, at jo nogle Børn i enkelte Fag bivaanede Underviisningen i begge Klasser. Der valgtes først 4 af de færmeste Seminarister til at undervise i Skolen, under Lærernes Opsyn; men efter 1½ Mars Forløb maatte en Seminarist, mod en passende Godtgjørelse, ansættes som Underlærer for mere at befordre Underviisningens Eenhed. De Seminarister, der udmærkede sig i Skolen, maatte faae en liden Doucør til Opmuntring *). Der undervistes 4 Timer om Dagen (kun Onsdag og Lørdag Eftermiddag var der ingen Skole): fra 10—12 og fra 2—4, 6 Timer ugentlig i Religion, 2 Timer i Bibelhistorie, Skrivning og Regning, 4 Timer i Syllabering og almeennyttige Kundskaber, og 4 andre i Læsning. Religionsunderviisningen blev meddeelt kateketisk, og man lagde i det Hele an paa at danne Forstanden og meddele Kundskaberne paa en praktisk Maade. Sangunderviisningen begyndte senere, efterat Seminaristerne havde faaet Anviisning dertil. Under 10de Marts 1791 erholdt de 2 Lærere hver en ligelydende Instrux af følgende Indhold: „N. N. bør følge den meddelte Lektionsplan i Underviisningen, benyttende de bedste Skrifter desangaaende

*) Mistnok et Misgreb! jeg finder heller ingen Sum opført som anvendt til dette Diemed.

f. Ex Mesewig, Guillaume o. A.; lede Eleverne til at forstaae og selv udvikle det Lærte. I Uundgaaeligt Forsalds Tilfælde kan han overlade sin Medlærer sine Timer, men ei en Fremmed. Kan ingen af Lærerne være tilstede, da kunne Eleverne anvende Timerne til Gjenta-gelse af hvad der er nødvendigt, under en Seminarists Opsyn. Han bør skifteviis med sin Medlærer have noie Tilsyn med Elevernes Flid og øvrige Forhold ogsaa udenfor Læretimerne; deres moralske Dannelse maa være ham en Sag af Bigtighed. Den Seminarist, der vælges til at have Opsyn med de Øvrige, maa levere en skriftlig Fortegnelse over enhver Elevs Opførsel, hvilken tilligemed dennes Fremgang maanedlig af Læreren indføres i en dertil indrettet Protokol. Den Dag, han verebviis med sin Kollega har Opsyn med Seminaristerne, bør han ogsaa være nærværende ved deres Middagsmaaltid, for at paasee, at der hersker Orden og Bespiisningen er forsvarlig; han høre da mulige Klager dette angaaende! Han staaer Kommissionen til Ansvar for sine Pligters Opfyldelse, og har at henvende sig til den med sine Ønsker angaaende Seminariet. Ferie holdes 8 Dage fra Juul til Nytaar og 4 Uger i August. Da kunne Seminaristerne besøge deres Forældre og Naarværende, dog ikke uden Lærernes Vidende og Billie. Daglig maa han være paa Seminariet, og kun med Bestyrelsens Samtykke foretage nogen Reise.“

I Reglementet for Seminaristerne af 31te Oktober 1792 indstjærpes disse Afgtelse for deres Lærere og Opmærksomhed for de Formaninger, hvortil Opsynsmændene kunde føle sig beføjede, indbyrdes Venlighed og Fordragelighed, Airtighed mod Fremmede, Reenlighed og Orden, samt Opmærksomhed for Underviisningen og omhyggelig

Forberedelse; Ordydigbed og Andagt under Bonnen og Bordlæsningen; Sagttagelse af Belanstændighed i det Hele, Afhold, om muligt, fra al Tobaksrygning, eller dog en nøie bestemt Indskrænkning i Brugen af Tobak. Det blev endvidere Eleverne foreskrevet, ei uden Forlov at udeblive fra Læretimerne eller at være borte om Natten undtagen i Ferien; at staae op om Morgenens Kl. 6 og gaae tilfængs om Aftenen Kl. 11, at spise til de bestemte Tider: Kl. 7 Morgen og Aften og Kl. 12 om Middagen; sjelden at tage mod Besøg, og da helst paa Spisestuen, kun med Lærernes Tilladelse paa Lærestuerne, flittig besøge Kirken og hver Gang levere Lærerne et kort Udfog af Prædiken. Tillader Veiret dem ei at gaae til Staden, da holde de Andagt hjemme. Ingen hæve sig over den Anden! Enhver gjøre hvad han kan for at forebygge Uorden! Nogle af de ældre og sædeligste Elever blive valgte til under Navn af Opsynsmænd at understøtte Lærernes Bestræbelser for at haandhæve god Skik og Orden; dem blev det paalagt at foregaae deres Medseminarister med et godt Exempel paa Flid og gode Sæder; at have Tilsyn med, at disse sysfælsatte sig nyttigt, ei begif Uordener. Den 9de November 1791 var det desuden bestemt, at den Seminarist, som efter ½ Mars Forløb befandtes ei at være duelig til i sin Tid at forestaae et Skolelærerembede, maatte raades til at forlade Seminariet. Forsaa Nogen sig ved Slagsmaal, Sviir eller paa anden Maade, da skulde han paamindes af een Lærer; forsaa han sig anden Gang, burde han advares af begge Lærerne; forsaa han sig tredie Gang, da skulde han advares offentlig i de øvrige Seminaristers Overværelse, med Trusel om Bort-

viisning, hvis han ei forbedrede sig; frugtede dette endnu ikke, da skulde Sagen mældes til Kommissionen.

En Dekonom antoges til at besørge Seminaristernes Bespiisning og Bask. Han skulde om Morgenene give dem Smørrebrød og en Pørgel kogt Mælk hver, tilligemed kogt Vand, om Nogen maatte ønske dette; om Aftenen atter Smørrebrød, tildeels belagt med Kjød og Ost; om Middagen 2 Retter sund og god Mad; Frugt efter Omstændighederne, og Grønt skulde som Tilmad gives jævnlige. Paa Hvittdøgene, deriblandt 14de Marts, maatte Beværtingen være noget bedre end sædvanlig. I Henseende til de Syges Bespiisning maatte han rette sig efter Lægens Anordning. Godt dagligt Ol maatte ikke savnes paa Spisestuen, hvor bestandig under Spiisningen en af hans Folk, helst en Mandsperson, maatte være tilstede for at besørge det Fornødne. For at ikke hvi Betaling skulde afholde Nogen fra at mælde sig til Antagelse paa Seminariet, blev det bestemt, at hver kun skulde betale 40 Rdlr. aarlig, 10 Rdlr. kvartaliter; hvilken Betaling dog maatte suppleres ved et Tilskud af det Offentlige. Spiseværten erholdt desuden fri Bolig, Brugen af en Have og en Græsningsplads samt 50 Rdlr. aarlig til Brændsel. Seminariet fik dernæst en Portner, der tillige var Gaardskarl, Opvarter og Bud. Han skulde blandt Andet besørge Værelserne feiede og reengjorte, lægge i Kaffelovnene, tænde og slukke Lygterne, passe de Syge, bringe Brænde til de forskjellige Værelser, gaae saadanne Grinder, som vedkom Seminariet, og dependere ene og alene af Seminariet og navnlig af dets første Lærer. Ligesom Dekonom kunde opsiges og opsiges paa $\frac{1}{2}$ Aar, saa var $\frac{1}{2}$ Aar fastsat i begge Henseender for Portneren. Han fik i

aarlig Løn 100 Rdlr., 10 Rdlr. til Brændsel og 10 Rdlr. for at føde en Gaardhund.

Naar man vil sælde en Dom over den beskrevne Anstalt til Skolelæreres Dannelse, da bør man ikke glemme, at den var den første i sit Slags her tillands, og at den gav sig kun ud for et Forsøg til at faae en stor Trang afhjulpen; ogsaa den Omstændighed bør bringes med i Overflag, at man kun havde faa og tildeels usikre Midler at raade over, samt at den herskende Tidss aand meer eller mindre behersker alle Forhold; og naar man sporer adskillige Mangler, da bliver man tillige vaer en Bestræbelse for at erstatte dem og hjælpe efter, saa godt man formaaede. At der ikke var Tale om Bibelens Forklaring og Brug hverken ved Seminariet selv eller i dets Skole, det var ilde; men den, som kjender hine Decenniers Mand og Stræben, undrer sig ikke derover. Skulde den positive Kristendom ikke være steet sin fulde Ret, da lader dette sig forklare af samme Grund. Man skulde troe, at en større Øvelses Skole end den, Seminariet fra først af fik, vilde paa Nørrebro uden Vanskelighed ladet sig indrette. At egne metodologiske Foredrag ikke behøves ved Seminarier, idet Methodikkens vigtigste Sætninger under tilsvarende praktiske Øvelser beqvemt kunne meddeles, ere der endnu dem, som mene; man skulde dog troe, at theoretisk metodologisk Anviisning kan have sin store Nytte. Heller ikke synes man at have vurderet det historiske Element i Seminariinderviisningen efter Fortjeneste; thi en kateketisk Behandling, er den end nok saa korrekt, af vandede „moraliske Fortællinger“ kan naturligviis ei erstatte Opdrageren en religiøs Beskuelse af Menneskelivet i dets Fylde og Virkelighed.

Det fortjente ei heller Bifald, at man efter blotte Vidnesbyrd og uden foregaaende Prøve optog Elever; men det kunde vel ikke godt være anderledes, saalænge Seminariet optog Lærlinger fra alle Landets Provindsfer, og forsaavidt som det sig mældende Antal kun var ringe og ei tillod at vrage.

Vi ville dernæst kaste et Blik paa

IV. Seminariets Virksomhed og Bestyrelse.

Vi saae, at det begyndte sin Virksomhed med 14 Elever; men Antallet vorte snart, og var for det Meste imellem 30 og 40, undertiden derover. Det var mindst fra 1798 til 1801, begge inklusive, i nogen Tid kun imellem 25 og 30; derpaa steg det Mar for Mar og naaede sit høieste Punkt 1807, nemlig 49. Siden, i de første Mar efter Krigen, tog det af, og var endog under 40, hvilket Antal dog siden omtrent var det sædvanlige. Men ved Resolution af 23de Juni 1815 bestemtes det til 50, om saa mange til Optagelse bequemme Subjekter mældte sig, at Tallet kunde fyldes. Dette er dog kun sjelden skeet: 1818 var det mindst, nemlig 31; størst 1822 og 1839, nemlig 51; for nærværende Tid er det 50. Middeltallet har i de sidste 23 Mar været 41. Den første offentlige Examen ved Seminariet fandt Sted i Maret 1794 fra 24—26de Marts, hvorved 12 dimitteredes, og 3 i Slutningen af September samme Mar. Men allerede Maret i Forveien havde 5 forladt Stiftelsen uden at oppbie Examen, dog med privat Vidnesbyrd fra Lærerne. Det mindste Antal dimitterede Seminariet 1801,

kun 4, og det største 1824, nemlig 23. De første 24 Gange, fra 1794 til 1817, dimitteredes i Alt 262, hvilket med et Middeltal udgjør for hvert Aar henved 11; de følgende 23 Aar fra 1818 til 1840 i Alt 344, altsaa for hvert Aar omtrent 15. Totalsummen af Seminariets Dimitterede er da 606, hvilket, divideret med 47, giver som Middeltal omtrent 13. Foruden de 262, der indtil Aaret 1817 afgik ved Dimission, havde 62 Andre været antagne, men forladt Seminariet uden Examen, Nogle, meest i Stiftelsens første Aar, med Attest fra Lærerne for Duelighed og Opsørsel, Andre formedelst Sygdom, atter Andre formedelst Usædelighed, Dovenskab, Uorden eller af Mangel paa Evner. Af de Dimitterede vare 21 fra Kjøbenhavn, 102 fra det øvrige Sjælland, 26 fra Fyen og Lolland, 73 fra Jylland, 22 fra Slesvig og 18 fra Norge. Karaktererne for Opsørsel bleve saaledes tildeelte: „Exemplarisk“ (hvilken Karakter var i Brug til 1803) erholdt 11, nemlig: 1 fra Kjøbenhavn, 4 fra Sjælland, 4 fra Jylland, 2 Slesvigere; „Meget rosværdig“ tildeelt 135, nemlig: 12 fra Kjøbenhavn, 54 fra Sjælland, 5 Fyenboer, 49 Jyder, 6 Slesvigere, 9 Nordmænd; „Noesværdig“ fik 77, nemlig 6 Kjøbenhavnere, 30 Sjællændere, 12 Fyenboer, 12 Jyder, 9 Slesvigere og 8 Nordmænd; „Sædelig“ tilfjendtes 39: 2 Kjøbenhavnere, 14 Sjællændere, 9 Fyenboer, 8 Jyder, 5 Slesvigere og 1 Nordmand. Karaktererne for Kundskaber og Færdigheder tildeelt i følgende Forhold: „Udmærket duelig“ fik 17, nemlig: 3 Kjøbenhavnere, 3 Sjællændere, 8 Jyder og 3 Slesvigere; „Meget duelig“ fik 101, nemlig: 11 Kjøbenhavnere, 35 Sjællændere, 10 Fyenboer, 29 Jyder, 11

Slesvigere og 5 Nordmænd; „Duelig“ tilkjendtes 97: 6 Kjøbenhavnere, 39 Sjællændere, 11 Fyenboer, 26 Jyder, 6 Slesvigere og 9 Nordmænd; „Bequem“ fik 47: 1 Kjøbenhavnere, 25 Sjællændere, 5 Fyenboer, 10 Jyder, 2 Slesvigere, og 4 Nordmænd. I Sjællands Stift bleve ansatte: 178, i Fyen 21, i Jylland 32, i Norge 17, paa Lolland 11, paa Als 2, paa Langeland 1. Betegner man nu Karaktererne med Tallene 4, 3, 2, 1, da ville følgende blandede Tal udtrykke:

Forholdet a) i Henseende til Opsyrsfel:

- Jyderne 2, 67.
- Kjøbenhavnerne 2, 57.
- Sjællænderne 2, 50.
- Nordmændene 2, 40.
- Slesvigerne 2, 23.
- Fyenboerne 1, 92.

b) I Henseende til Duelighed:

- Kjøbenhavnerne 2, 76.
- Slesvigerne 2, 68.
- Jyderne 2, 48.
- Fyenboerne 2, 19.
- Sjællænderne 2, 16.
- Nordmændene 2, 6.

I den anden Halvdeel af Seminariets Levetid fik det, som naturligt er, ingen Elever fra Norge; og da Landets andre Stifter efterhaanden vare blevne forsynede med Seminarier i tilstrækkeligt Antal, ogsaa kun faa fra de øvrige Provindsfer. Derimod bemærker jeg for Sjældenhedens Skyld, at her i de senere Aar have været: en Færøer, en Islænder og en Vestindianer, og for nærværende Tid ere her 2 Ostindianere, ligesom ogsaa Opta-

gelsen af en Grønkænder har været paatænkt. Af de 344, der siden 1817 ere herfra dimitterede, have for Døpførsel: 301 erholdt Karakteren „Meget godt“, 35 „Godt“ og 8 „Temmelig godt“; med Hensyn til Duelighed er Karakteren „Udmærket duelig“ tildeelt 13, „Meget duelig“ 133, „Duelig“ 135 og „Beqvem“ 63. Antallet af dem, der fik Ansættelse udenfor Sjælland, har forholdsviis kun været ringe.

Ifølge den almindelige Tilladelse af 1824 have ogsaa endeel Privatister indstillet sig til Examen her; navnlig finder jeg antegnet 74, som have udholdt den, af hvilke 4 have faaet „Meget duelig“, 28 „Duelig“ og 42 „Beqvem“.

Saaledes er der næsten ingen dansk Provinds, til hvilken der ikke ere komne Lærere fra dette Seminarium, og de fleste Skolelærere i Sjælland ere udgaaene fra denne Planteskole. Nu er det vel sandt, at den aandelige Kraft og dens Ytringer ikke lade sig udmaale og bestemme ved Tal; men fra Summen af forberedte og virkende Kræfter lader der sig altid slutte Noget. At en betydelig Mængde af nyttige Kundskaber, hvis Virkninger ere synlige, ere herfra udbredte over Landet, kan ligesaa lidt negtes, som at et kraftigere Livs Udvikling er derved bleven forberedt og fremmet. Ei vil jeg paatage mig at forsvare enhver Foranstaltning, som har fundet Sted ved Seminariet, ethvert Valg af Lærere, eller paastaae, at dets Virksomhed har altid og i alle Stykker været kraftig og heldig; men paa den anden Side have de Angreb, som man til forskjellige Tider har rettet imod det, for en saare stor Deel været uden gyldig Grund: snart have Angriberne ikke kjendt Stiftelsen ret, snart have de, ledede

af Fordomme derimod, dadlet det, der hænger nødvendig sammem med et saadant Instituts Væsen. Det vilde heller ikke være vanskeligt at fremsføre Vidnesbyrd i en modsat Retning, naar det var en Apologi for Seminariet jeg havde at skrive. Kommissionen, hvis Medlemmer kjendte noie til Seminariet, omtaler i en Skrivelse af 28de November 1793, hvori den uopfordret anbefaler de tvende Lærere til en Gratifikation af 100 Rdlr. for hver, med Varme disse Mænds store og uafbrudte Flid, Iver og Virksomhed, hvoraf den hver Dag saa de heldigste Virkninger. I en Indberetning fra Clausen, for Aaret 1798, til Kommissionen, under hvis Dine han og hans Medarbejdere rogte deres Gjerning, indrømmer han vel, at saa høist forskjellige Personer, med høist forskjellig Opdragelse, fra de forskjellige Provindser, Landsbyer og Kjøbstæder, Sønner af Naadmænd og Præster, Skoleholdere og Huusmænd, ikke let fœiede sig efter de samme Regler for Sædelighed og Opførsel; men han roser derhos i Almindelighed Seminaristernes Flid og Orden, Fredsommelighed og Opmærksomhed, Tjenstfærdighed i at hjælpe de Svagere og pleie de Syge, redde i Ildesbrandstilfælde; med Hensyn til hvilket Sidste han beraaber sig paa offentlige Vidnesbyrd. Han anfører Professor Bivorgs gunstige Dom om deres Lærvillighed; ligesom og den afdøde Nibers Erklæring ved en høitidelig Veilighed: at der blandt Seminaristerne herskede en høi Grad af Jovialitet forenet med den strengeste Omsorg for Belansthændighed og Orden. Clausen tilstaaer vel, at Seminariet havde mange Modstandere; men det havde, meente han, denne Stiftelse tilfælles med det kielske og andre tydske Seminarier; i hvilken Anledning han anfører

følgende Ord af Professor Müller i Kiel: „Det er en Kjendsgjerning, at mange Geistlige ytre en vis Uvillie imod Alt, hvad der kommer fra eller staaer i Forbindelse med Seminariet (det kiælske). De udbrede falske Nygter derom, f. Ex. at der foredrages vrangt Lærdomme, hersker slet Levnet. Og det er skeet uden at de kjendte det Ringeste til Seminarierne eller gjorde sig Umage for at lære dem at kjende.“ Han beraaber sig derhos paa høist gunstige Erklæringer af Mænd som: Præsterne Høeg, Fallesen, Fangel, Nyrup (i Glostrup) o. Fl. Balle siger etsteds i sit „Vigtanker“: „Jeg vinder altid nogen Fordeel, ja, ofte min knappe Tid tillader mig at bivaane Underviisningen paa Seminariet; den bedste Kateket skal ei alene kunne høre Lærerne med Fornoielse, men høre dem med virkelig Nytte, og han gaaer ikke derfra uden at have opsamlet een eller anden frugtbar Bemærkning.“ Lignende gunstige Bidnesbyrd fra Seminariets forskjellige Tider vilde let kunne anføres. Heller ikke bør det lades ubemærket, at ikke alene enkelte herfra udgangne Seminarister ere siden bleve Lærere ved (dette og) andre Seminarier, men at ogsaa denne Stiftelse tildeels har tjent til Forbilledet for andre lignende her i Landet.

Kommissionen tog sig ogsaa med Iver af Seminariet. Dens Medlemmer, ikke mindst Neventlow og Trant, anstrængte sig for at tilveiebringe de fornødne Pengemidler; forvissede sig jævnlig ved deres personlige Nærværelse om Underviisningens Gang; bivaanede flittig Examina, og domte derved med en Selvstændighed, der stundom afviste Lærernes kraftige Indsigelser til Fordeel for denne eller hiin Examinand. Biskoppen var desuden særdeles opmærksom paa at faae de Dimitterede anbragte

i passende Embeder. Da Seminariibesøgen endnu var ubekjendt hertilands, lod Kommissionen Ribes i Juli, August og September Maaneder 1790 foretage en Reise til Trolleborg, Kiel, Hannover, Halberstadt, Mecklen, Berlin o. fl. St., for at besee Seminarier og andre Værestal-ter, og tilstod ham dertil 200 Rdlr. S. H. C. *) Og saa Sevel havde reist paa Regjeringens Bekostning, for at gjøre sig bekjendt med Seminariers bedste Indretning. Senere understøttedes Strøm paa 2 pædagogiske Reiser. Ansat ved Seminariet 1810 efter Clausens Død reiste han det følgende Aar paa offentlig Bekostning **) igjen-nem Hertugdømmerne og Nordtyskland, og besøgte en Mængde Seminarier og Skoler. Efter sin Hjemkomst gav han en Indberetning derom, hvoraf Udtog læses i nysnævnte Qvartalskrift *Egeria*, første Aargangs tredje Hefte. Strøms anden Reise gik til Sveitz. Den be-rømte Sveiger Pestalozzi havde allerede virket kraftig og heldig til forladte Børns Underviisning og Dannelse i Neu-hof og Stanz, havde allerede skrevet sin Folkeroman „Lienhardt og Gertrud,“ sin „Christoph og Else,“ Bogen om, „hvorledes Gertrud underviser sine Børn,“ og flere andre Folkekrifter, og arbeidede paa sine Elementarbøger: „Bogen for Mødre“ og „Tilforholdenes Anskuelser“; da Kommissionen for de danske Skolers bedre Indret-ning 1802 fik udvirket Tilladelse til at sende Gen til Burgdorf i Kanton Bern, hvor Pestalozzi dengang havde en Skole, for at lære denne mærkværdige Mands mærk-

*) Man eftersee herom Ribers Reisejournal indrykket i første Aargangs første og tredje Hefte af „*Egeria*“.

**) Han fik dertil 400 Rbd.

værdige Methode at kjende. Ogsaa dette Hvert blev overdraget Strøm; og en Lærer ved Borger-skolen i Slagelse, Seminarist Torlig, der var det tydske Sprog mægtig og ellers besad praktisk Duelighed, skulde ledsage ham for praktisk at uddanne sig til siden at kunne udøve Metoden her hjemme*). Reisen maatte kun vare i 4 Maaneder. De afreiste i Slutningen af Aaret, og kom efter nogle Maaneders Fraværelse tilbage, særdeles vel stemte baade for Pestalozzi og hans Anskuelser; paa forskjellige Steder i Egeria udtaler Strøm sig herom. I Januar 1804 udtoges af Frue Fattigskole 30 Børn til en særskilt Prøvestole. Den stod under Overtilsyn af Balle (der var indtaget imod Metoden), Stiftsprovst Plum (dens ivrige Forsægter) og Professor Münter. Strøm og Torlig deelte i Begyndelsen Underviisningsarbejdet imellem sig; og selv da den Første efter Sommerferien 1804 havde igjen indtaget sin Plads ved Seminariet, vedblev han at have nærmest Tilsyn med Skolen, hvori Torlig fremdeles underviste. Hverken Skolen eller Metoden, der ikke var optraadt her uden visse Fordringer, synes ret at have villet trives; og hiin ophørte ganske 1808. Det kan imidlertid ikke feile, at jo meer bemældte Anskuelser, der anbefalede saa ivrig af

*) Torlig, født i Itzeho 1777, blev dimitteret fra Blaagaards Seminarium 1797 med Karakteren „meget duelig.“ Han rejste efter sin Dimission til Kiel, Itzeho og Hamborg; var derpaa først Lærer ved Christianis Institut og siden ved Borger-skolen i Slagelse. Efterat den pestall. Prøvestole i Kjøbenhavn var gaaet ind, blev han aflagt med Vartpenge; derefter gik han til Rusland som Privatlærer, og døde i sin Fødeby 1839.

Plum og ligeledes havde en Tilhænger i Strøm, har ved denne faaet Indflydelse paa visse Brene af Seminarii-underviisningen, navnlig til at begrunde en nøiagtigere Læregang og en strengere Methode i det Hele.

Under 31te Mai 1804 ytrede Kommissionen, at da den sidste Examen ei i alle Dele havde tilfredsstillet den, ønskede man, at Lærerne vilde indgive et Forslag til nogle Forandringer ved Underviisningen; hvorhos den bemærkede, at Underviisningen i Religion efter Lærebog, Katekismus og Bibelhistorie altid maatte betragtes som Hovedsagen; dernæst burde der anvendes muligste Flid paa at læse i Bog, skrive og regne; halvaarige Examina burde, saa meente man, afholdes med samtlige Seminarister; alle de, der havde nogenlunde Anlæg, burde bringes til at spille taalelig paa Orgel og synge rigtig; intet Kursus burde vare længere end et Aar; en passende Klasseinddeling maatte desaaarsag strax indføres. Lærerne forstode Sagen saaledes, at det fornemmelig var Proverne og Lærestoffets Fordeling i Forhold til Elevernes Læretid, i Henseende til hvilket man ønskede nyere Bestemmelser. De indgave da et Forslag, hvori visse Hovedsynspunkter bleve fremhævede. a) Ethvert Kursus skulde tilendebringes i 2 Aar, naar undtoges det, som der undervistes i før og efter Skoletiden, f. Ex. Naturvidenskaberne og Musik. b) Al Underviisning burde være forstandsøvende, men Hukommelsen burde ogsaa øves ved daglige Repetitioner af det Foredragne; en Ledetraad, helst en trykt, burde bruges, og dens forklarede Ord læres udenad. c) Lærerne skulde ved Underviisningen i de Ting, som skulde anvendes i Landsbyskolerne, gaae frem paa samme Maade som de vilde, at Seminaristerne skulde gaae frem

i Skolen, saa at disse fik Kundskaberne og Methodikken paa een Gang; og hvor en saadan Forbindelse ikke kunde finde Sted, maatte det siges, naar og paa hvad Maade det Foredragne skulde anvendes. d) Seminaristerne burde skaffes den størst mulige Leilighed til at øve sig i at undervise; de maatte derfor øve sig i at katekisere med deres Medseminarister over een eller anden Skolebog, dernæst over de vanskeligere dogmatiske og moralske Sætninger; derfra gaae over til at undervise Børn, først ældre, siden yngre. Der foreslaaes i den Anledning at udvide Skolen, (som dog nu talte 60 Elever om Sommeren) ved Oprettelse af en tredje Klasse i Sommermaanederne, samt at foretage nogle Forandringer i Skolens Organisation. e) Seminaristerne burde, før de kom i Skolen, have nogen Kundskab om Børnenaturen og dens rette Behandling: den eneste Mangel, meente man, ved Seminariet i Henseende til de Underviisningsgjenstande, som før vare optagne. f) Ingen kateketiske Regler vare at meddele Seminaristen, før han kom til at undervise; derimod kunde der anvendes et Par Timer ugentlig i de sidste 2 til 3 Maaneder af hans Ophold ved Seminariet til at vejlede ham til at uddrage sig nogle faa Hovedregler af de Erfaringer, han hidtil havde gjort, angaaende den bedste Fremgangsmaade til at opvække tydelige Forestillinger i Børnets Sjæl om de Ting, man vilde lære det, ordne disse Regler saaledes, at de bleve lette at overse og erindre *). g) For at spare Tid ved Examen, kunde den

*) Allsaa dog Regler! hvorfor da ikke lade Seminaristen tidligere udlede dem af forelagte Exempler, at han derved kunde veiledes til at forstaae og ordne sine Erfaringer, og overhovedet gjøre sikrere Skridt.

holdes i de sædvanlige Underviisningstimer, enten om Førmiddagen fra 8—12, eller om Eftermiddagen fra 2—7; den anden Halvdag kunde der da lige fuldt undervises. h) Det vilde hverken være muligt eller gavnligt, nøiagtig at bestemme, hvad der skulde fordres ved hver halvaarig Examen: et nøiagtigt foreskrevet Pensum kunde umulig passe for ethvert Sæt af Seminariister, ifølge deres store Forskjellighed i Henseende til Fordannelse, det burde her være nok med den almindelige Bestemmelse, at Seminariisten i de 2 første Aar havde faaet al den Kundskab, han skulde anvende i Skolen det tredie, samt hvad der foredroges i de Timer, hvori Børneskolen holdtes.

Et Schema blev derefter fremlagt, som antydede Læregangen gennem alle 3 Seminariaar. 1ste Aar: 6 Timer ugentlig til Religionsunderviisning, 3 Timer til Bibelhistorie, 3 Timer til Læseøvelser forbundne med Katekisation (af Læreren) over een eller anden Skolebog; 4 Timer til Skrivning, 4 til Regning, i det Mindste til Regula de Tri i hele Tal, 4 Timer til dansk Sprog, Læsning og orthogr. Øvelser; 4 Timer til Naturhistorie, 2 Timer til Mathematik, i det Mindste til Geometri; 4 Timer til Musik: Begreb om Intervaller, Takt og Intonation, Nodefundskab m. v.; 2 Timer til Geografi og Noget af Fædrelandets Historie. 2det Aar: 6 T. til Religionsunderviisning, hvorved Eleverne skulde skiftes til at repetere ved at katekisere med deres Medseminariister; 3 T. til Bibelhistorie; 3 T. til Læseøvelser ligesom første Aar; 3 T. til Skrivning; 4 T. til Regning: det Øvrige af de i Regnebøger forekommende Regningsarter, hvorved man maatte skiftes til at repetere, og i det Mindste 1 T. til Hovedregning; 4 T. til dansk Sprog:

det Øvrige af Grammatikken forbundet med Stiiløvelser; 4 T. til Naturlære; 3 T. til Mathematik: Geometri, Stereometri, dens Anvendelse paa Landmaaling, Astro-nomi; 4 T. til Musik: saa at Eleverne øvedes i at synge enhver Koral efter Noder og de almindeligst forekommende udenad, at spille dem med Diskant og Bas paa Klaveret; erholdt Kundskab om Tonearter og Akkorder, fik Færdig-hed i at skrive smaa Musikstykker. 2 T. til Historie: Næsten af Fædrelandets Historie, og den almindelige Hi-storie omtrent til Kristi Tid. 3die Aar: 6 T. til Sjæ-lelære og de derpaa grundede Regler for Børneopdragelse og Underviisning, hvorved Niists „Undviisning“ kunde gjen-nemgaaes; 3 T. til Bibelhistorie: Øvelse i ved passende Bibelsteder at opsætte korte bibelske Fortællinger som Ex-empler paa moralske Sandheder i et for Børn passende Sprog; 4 T. til Naturlære, 4 T. til Musik: Øvelse i at kunne spille Koraler firstemmigt, Kundskab om Melodi og Harmoni m. v.; 2 T. til Historie: Næsten af den al-mindelige Historie, og i de 2 til 3 sidste Maaneder en kort Kateketik efter Boisen; 4 T. til Havedyrkning (alle 3 Aar).

Man foreslog derhos, at ved Examen skulde alle Seminariernes skriftlige Arbejder fremlægges og bedøm-mes; at der skulde indrettes vedbørlig rubricerede For-retningsprotokoller, der bleve at føre for hver Time, samt en Konduitsprotokol, hvori var at anføre Nos, Advarsel, Ude-blivelse fra Underviisningen samt Marsagen dertil m. v. Den aarlige Examen skulde holdes de sidste 14 Dage af April, og den halvaarige de sidste 14 Dage af No-vember.

Kommissionen bifaldt i Skrivelse af 25de Marts

1805 i det Hele det Foreslagne. Dog meente den: at en systematisk Kateketik slet ikke var nødvendig, men at det var mere passende, at de kateketiske Negler foredroges i Forbindelse med de Materier, der skulde behandles kateketisk; at Seminaristerne burde øve sig i at katekisere med Børnene før i det tredie Læreaar; at skriftlige Udarbejdelser af bibelske Fortællinger ei vare til Nytte og burde for det Første falde bort; at Seminaristerne i det første Aar burde øves i Begyndelsesgrundene til Klaveerspil og Sang, andet Aar fortsætte Klaveerspil og Syngeøvelser, saa at de kunde synge Koraler efter Noder, samt øves i Generalbas, tredie Aar spille Præludier, fortsætte Studering af Generalbas, især i praktiske Øvelser.

Endnu eet Forslag angaaende Seminariiuunderviisningen fik Kommissionen med at bestille, inden dens Functioner ophørte. I Juni 1813 blev der tilkjendegivet den Hans Majestæts Tilfredshed med den heldige Udførelse af det den overdragne Hvert; og da Hans Majestæt havde opproberet en Plan for Kjøbstadskolevæsenet i begge Riger; saa opfordredes Kommissionen til at indkomme med Forslag angaaende det jonstrupske Seminariums Udvidelse til at danne Lærere til Kjøbstadskolerne. Sartorphy blev det overdraget at udarbejde et saadant Forslag. Det blev indgivet til Kommissionen d. 16de December og gik ud paa: at 8 (ei under 6 eller over 10), der formeentlig vilde være tilstrækkelige til Besættelse af anden Lærers Posterne i de 95 Kjøbstæder i Danmark og Norge *).

*) Første Lærer burde hvert Sted være theologisk Kandidat. Til Hertugdømmerne blev her naturligtvis ei taget Hensyn.

skulde udvælges blandt hvert Aars Dimittender, der havde været her deres 3 Aar og underkafstet sig Examen; de skulde da ei endnu forsynes med Dimissionsattest, men forblive her endnu et fjerde Aar og have fri Underviisning, Kost og Vask. De skulde fortsætte Øvelser i dansk Stiil, især med Hensyn til Korrespondence i Handel og andre borgerlige Forretninger, 4 Timer ugentlig; undervises ligesaa mange Timer i Tydsk, saa at de kunde blive istand til ei blot at oversætte fra Tydsk paa Dansk, men endog nogenlunde at tale og skrive Sproget. 4 Timers Underviisning i Historie og Geografi især med Hensyn paa Fædrelandets Statistik og Lovgivning, Kirkehistorie og Handelsgeografi. 2 Timer Øvelse i Skrivning: Fraktur- og Kancelliskrift. 4 Timer skulde anvendes paa Hægneunderviisningen: Beræregning, Varekalkulationer og Bogholderi, Kundskab om de vigtigste Guld- og Sølvmynter og deres Beræregning. 6 Timers Underviisning i Mathematik: den rene Stereometri, Plan-Trigonometri, lavere Algebra, Probabilitet og Grundfætningerne af den politiske Arithmetik; den hele anvendte Mathematik, saavidt den kan læres ved lavere Beræregninger, især de mekaniske og hydrauliske Videnskaber, Perspektiv, Astronomi (dog ei den egentlige kalkulatoriske) og den borgerlige Bygningkunst. 6 Timer at anvende paa Naturvidenskaberne, især med Hensyn til Naturhistoriens og Naturlærens Anvendelse paa Teknologi og Varekundskab. 2 Timer til Musikunderviisning: fortsat Øvelse i Orgelspil, især med Hensyn paa Indledning og Slutning ved Gudstjenesten. 2 Timer til Tegning: Ornament, Arkitektur, og den nødvendige Forberedelse til rigtig Kontur med nogen Figgurtegning. 2 Timer til fortsat Øvelse i Skoleunderviis-

ning. Gymnastik med de andre Seminarister. 4 faste Lærere og derhos Medhjælpere, ogsaa i Tegning, vilde være nødvendige. Forstanderen skulde da have Lov til at antage paa eget Ans og Tilsvær en Fuldmægtig, med Løn som en saadan Person nød hos en anden kongelig Embedsmand. Omkostningerne, som vilde medgaae til Forandringer ved Bygningen, ansloges til 2000 Rdlr. S. B. De aarlige Tillæg formeentes at ville udgjøre 3700 Rdlr. S. B. Disse Summer burde formeentlig repareres paa Kjøbstædernes Borgere, enten efter disses eller efter Skolernes Antal, eller efter Jordernes Areal.

Forslaget blev stærkt modsagt af Neventlow, som formeente, at man kunde for mindre end 3700 Rdlr. faae Kjøbstadslærere dannede i Kjøbenhavn, og det bedre: de kunde bedre lære Bogholderi, Korrespondence o. s. v. paa Kjøbmandskontorer*), medens de der hjalp med Skrivning og Regning; anskueligere kunde de der lære Teknologi, Naturvidenskaberne, Styrmandskunst o. s. v. Efter hans Modbemærkninger blev Forslaget modificeret og ham atter forelagt; men det tilfredsstillende ham endnu ikke, og han forbeholdt sig at ledsage det med sit afvigende Votum. I noget forandret Skikkelse blev det da med denne Ledsa-
ning indsendt til Kancelliet d. 28de Mai 1814. Formodentlig have de foreslagne Omkostninger i hine pengeknappe Tider og Norges imidlertid indtrufne Fraskillelse virket endnu mere end Grev Neventlows Modvirkning til, at Forslaget „blev henlagt indtil videre“. Dermed ophævedes Kommissionen for det almindelige Skoleræsens Forbedring; dens Protokoller og Papirer bleve afgivne til Kan-

*) Mon dette være det rette Sted til at danne Lærere?

celliet, som da tog Seminariet under sin Bestyrelse; og under denne Direktion stod det i 26 Aar *).

I Aaret 1816 indgav Amtsprovst Stokholm til Kancelliet et Forslag, som gik ud paa: at Præsterne skulde have Lov til at undervise og opdrage unge Mennesker af deres Sogne til Skolelærere; enten kunde de saa dimittere disse til Seminaristexamen ved et af de bestaaende Seminarier, eller og de samme Personer kunde ved deres Ankomst til Seminariet erholde en saadan Plads, som deres Kundskaber berettigede dem til, og derved forkorte deres Opbold ved Seminariet. Præsterne skulde for deres herved havde Ueilighed nyde en Opmuntring: enten sikkert Haab om Befordring til bedre Kald, eller og den Udmærkelse, hvormed Staten hædrer fortjente Mænd. Deres

*) Meerbemælte Kommission var i Aaret 1797 bleven forøget med 2 nye Medlemmer: Arcander, Kommitteret i Rentekammeret, og Assessor Schmidt Phisfeldt, der indtraadte som Sekretær, og vedblev at fungere som saadan indtil 5te Marts 1802, da han efter sit Dødsfald fratraadte. (Strax antoges Ingen i hans Sted; siden vare flere efter hinanden Sekretærer: Collin, Thomsen, Gjerløv). Arcander og Phisfeldt bleve i Forbindelse med Trant ifølge kongl. Bevilling af 29de September 1797 udsætte til at føre det specielle Opsyn over Seminariet; de vilde altsaa indfinde sig for at føre Protokollen og foretage de fornødne Antegnelser. Lærerne havde da i alle specielle Anliggender at henvende sig til dem. 1798 blev Kommissionen tilforordnet Professor Münster, der vilde paatage sig det fornødne Tilsyn med Underviisningsvæsenet ved Seminariet. 1806 tilstodes Münster 400 Rdlr. til at gjøre en Reise til Leipzig, Berlin o. fl. St. i Tyskland, for der at blive bekjendt med de bedste Borger- og Realskoler.

Værdighed til Belønning burde bestemmes af de offentlige Seminariers Examensprotokoller. Nyttens angives at skulle være: Besparelse for Staten, og en større Udbredelse af Kultur ved dem, som bleve overflødige til Skolernes Besættelse, saavel blandt Landbrugerne som blandt Dyndeklassen paa Landet. Sartorps (og Amtsprøbst Hammonds) derover æskede Erklæring løb i det Hele ud paa at misbillige Forslaget; en Hovedgrund, som gjordes gjældende derimod, var den: at man da ingen paalidelig Varranti vilde have for de private Dimitteredes Sædelighed. Skulde det alligevel vinde Bifald, da maatte man, overensstemmende med hvad der finder Sted ved anden privat Dimission, fastsætte til nogen Betryggelse imod en Hær af flette Dimittender: at den Dimissor, der havde dimitteret 3, som bleve rejserede, skulde miste sin Dimissionsret; iligemaade den, fra hvilken Halvdelen af 10 Kandidater efter hinanden havde faaet fletteste-Karakter. Derimod skulde man Intet have at erindre imod den anden Deel af Forslaget: at den, der ved en foreløbig Prøve godtgjorde, at han var moden til strax ved sin Antagelse at rykke op i en høiere Klasse, fik dertil Tilladelse. Strax blev der vel ei taget videre Hensyn til dette Forslag, men vel, hvad Hovedsagen angaaer, nogle Aar senere, som vi ret strax skulle høre.

Maret i Forveien havde Kancelliet opfordret Sartorph til at erklære sig over, hvorvidt det maatte være rigtig, at en vis Underviisningsnorm blev foreskrevet for alle Seminarier i Landet. Professore erklærede sig for en saadan med vægtige Grunde, idet han ytrede: at Underviisningsgjenstandene samt det Minimum af Kundskaber, Seminaristen maatte besidde, for at være moden til Sko-

lelærer, burde bestemmes, ligesom ogsaa hvor mange Lærere der burde anvendes til ethvert af disse Fag i Forhold til deres Vigtighed og Banskkelighed, samt hvilke Forholdskaber der nødvendigen maatte fordres, for at blive optagen paa et Seminarium, og endelig at saavel Antagelsen som Dimissionen maatte overalt stee efter samme af Regjeringen fastsatte Regler. Han androg derhos paa, at ved Bestemmelser dette angaaende ogsaa Seminarilærernes Mening maatte blive hørt, eller bedre: at 3 af dem, til hvem man kunde have Tillid, bleve opfordrede til at indkomme med samlet Forslag denne Sag betræffende.

Kollegiet opfordrede nu Proponenten tilligemed Biskop Boisen og Provst Hammond til at tage denne Sag under Overveielse og derefter indgive Forslag desangaaende. Sartorff og Hammond havde mundtlig Konference i denne Henseende, og derefter udarbejdede Sartorff et Udkast, hvortil Hammond hjalp og her frøiede nogle faa Bemærkninger.*) Dette blev siden approberet og givet i Trykken som „Reglement for samtlige Skolelærer-Seminarier i Danmark“ under 10de Februar 1818. Til Boisens Forslag, der blev fremsendt til hans Medarbejderes Bedømmelse, blev der ikke taget videre Hensyn.

Man skulde nu troet, at Seminarierne, som man havde vedblevet at forflere, som tildeels havde faaet faste Indkomster, og som ved nysnævnte Reglement vare paa en Maade reorganiserede, havde faaet en for lang Tid sikret Tilværelse, men tværtimod: snart kom den Tid, da det Livsspørgsmaal blev for alvor opkastet, om de skulde

*) Iblandt andre denne, at ingen Dimittend kan faae høiere Hovedkarakter end den, han har for Eksonskrift.

være eller ikke. Stockholm havde i sit nysnævnte Forslag henpeget paa en Tid, da nogle Seminarier formes delst privat Dimission kunde nedlægges; faa Nar derefter læste man i Kollegialtidenden: at det ved Seminarierne tilsigtede Diemed med langt mindre Beføstning og i langt høiere Grad kunde opnaaes, naar Almueskolelæreres Dannelse betroedes til Præsterne (eller andre duelige Mænd), og der kun gaves en Autoritet, hvor de, som attraaede at blive Skolelærere, prøvedes og beviste deres Duelighed dertil. Flere ytrede sig i samme Retning: i Kjøbenhavn's nyeste Skilderi Nr. 94 og 95 for 1822 læstes: „Nogle Tanker om Almueskolelæreres Dannelse,“ hvori denne Sag blev drøftet; ja Pastor Mønne i Lyngby udgav i Slutningen af det nævnte Nar en Piece, hvori han kom til det Resultat, at Seminarierne godt kunde undværes. I Anledning af et Forslag fra den Kommission, som var nedsat for at udfinde Midler til Geistlighedens Kaars Forbedring, opfordrede Kongen Kanceliet til at undersøge, om ei samtlige Seminarier kunde ophæves, og Skolelærere dannes bekvemmere og billigere paa andre Maader. Ogsaa Geistligheden, hvis Kaar man vilde forbedre, havde maattet contribuere til Seminarifonden, og denne var i Underballance. For et Nar bleve Ingen optagne her paa Seminariet, indtil denne Sag blev afgjort. *) Men under 8de Oktober 1824 blev det fastsat, at Trolleborg Seminarium i Fyen og Borris i Ribe Stift skulde snarest muligt nedlægges, Vesterborg

*) Man vil vide, at en kraftig privat Erklæring fra den alderstegne Hædersmand C. D. Reventlow ei bidrog mindst til, at Seminarierne bleve opretholdte.

bestaae indtil videre (til Biskop Bojsens Død); Jonstrup, Skaarup, Lyngby og Snedsted skulde vedblive; men Resolumentet af 10de Februar 1818 blev i nogle Dele forandret ved Kancelliplakat af 19de Oktober 1824, hvorved bestemmes: at „Kundskab om Verdensbygningen, Geometri, Verdenshistorie, Religionshistorie, Anthropolgi og Landhuusholdning ikke mere, som særskilte Underviisningsfag, skulde læres ved Skolelærer-Seminarierne;“ men at der derimod skal aflægges Prøve paa Duelighed i den indbyrdes Underviisnings Methodes Anvendelse, og at ingen Dimittend kan faae høiere Hovedkarakter end den Karakter, han har erholdt for Indsigt og Færdighed i denne Methode;*) at enhver ved sin Optagelse paa Seminariet indtræder i den Klasse, hvortil han er moden; at Privatister kunne stedes til Seminaristeramen, efter dertil hos det danske Kancelli erhvervet Tilladelse.

I December 1833 æskede Kancelliet Forstanderen Wegeners Betænkning angaaende nogen Forandring i Karakterernes Bestemmelse ved Seminaristeramen, idet Kollegiet formeente, at der fordredes altfor lidt til at erholde ringeste Karakter, at der tillægges enkelte Fag, nemlig Skjønstrivning, en ubillig Vægt; fremdeles angaaende Hovedkarakterens Indflydelse paa Befordringen, da Kollegiet meente, at en høiere Grad burde give visse Mars Fortrinsret. Disse Punkter, der anbefalede sig selv,

*) 1823 blev der tilstaaet enhver af de 15 Elever i Seminariets øverste Klasse 4 Uddr. Solv til 4 Dages Ophold ved Normalstolen i Kjøbenhavn for at blive bekendt med bemældte Methode

blive ogsaa anbefalede herfra, men uden hidtildags at være tagne videre til Følge. Nogle Smaaforandringer, som tilhøre Seminariets nyeste Historie, skulle blive anførte siden.

Idet jeg nu skal gaae over til at berøre

V. Seminariets ndvortes Vilkaar, vil jeg begynde med nogle Oplysninger angaaende dets **Lærere.**

Clausen og Niber vare Seminariets første Lærere; med den oekonomiske Bestyrelse havde ingen af dem fra først af noget at bestille.*) De underviste tildeels i de samme Gjenstande; dog havde C. især Religionsunderviisningen, ledede fornemmelig de kateketiske Øvelser og havde Tilsyn med Skolen; N. beskæftigede sig meest med Naturvidenskaberne og det danske Sprog; ogsaa skulde han underviist i Historie og Geografi. Clausen, tydsk af Fødsel og oplært ved Seminariet i Kiel, opholdt sig i nogen Tid paa Trolleborg, meest for at lære det danske Sprog, kom siden til Lindenborg, der tilhørte Schimmelmann, og deraf til Blaagaard. Han var en forstandig

*) Sevel, der havde reist paa Regjeringens Bekostning for at gjøre sig bekendt med Seminariets bedste Indretning, blev Medlem af Kommissionen for Skolevæsenets Forbedring og Seminariets oekonomiske Inspektør; for hver af disse Bestillinger nød han 400 Rbd. Men af flere Omstændigheder, ligesom og af et Brev fra Reventlow skjønner man, at han hverken skikkede sig til at være Seminariets Lærer eller dets oekonomiske Inspektør. 1796 gik han af med henved 800 Rdlr. Pension. Han døde 1818.

Lærer, redelig og nidkær, særdeles arbejdsem, punktlig og usiagtig, utrættelig og alvorlig i al sin Færd. Kommissionen overdrog ham fra Begyndelsen af Maret 1796 af den oekonomiske Bestyrelse, bevidnede sin Tilfredshed med ham baade som Lærer og Inspektør og forsygede hans Lønning, oprindelig kun 540 Rdlr., foruden fri Bolig og Brug af en Have, til 740 Rdlr. Men overdreven Anstrængelse, forbunden med fleeraarig Sygelighed, overvældede Livskraften: han døde den 26de August 1801 *).

Niber varetog ogsaa sin Gjerning med Flid og Talent og til sine Førefattes Tilfredshed. **) Begabet med en levende Følelse og Indbildningskraft og en vis Grad af Digteraand, forstod han at elektrisere sine Tilhørere; ved sit milde, deeltagende og jovialske Væsen i Omgang med Seminaristerne og ved sin Gave til at fortælle paa en pikant og underholdende Maade vidste han at vinde disses Hengivenhed og Kjærlighed. Skulde han ved sine morsomme Fortællinger, hvori han vel ofte indblandede snurrige Personligheder af Præstestanden, have bidraget til at nære Indbildsel hos Eleverne og Fordomme mod Geistligheden, hvilke atter fremkaldte Fordomme og Uvillie

*) Hans Enke fik en Pension af 100 Rdlr., en Tid lang fri Bolig paa Blaagaard, og overlevede ham i 38 Aar.

**) I en Skrivelse til Kongen om hans Embedes Besættelse efter hans Død taler Kommissionen om hans elskværdige Karakter, grundige Kundskaber i hans Fag, høie Begreber om hans Kalds Vigtighed, Iver for det ham anbefoede Embede, der drev ham til at hige efter bestandig større Fuldkommenhed. Den mener, at det vilde være vanstelig at finde den, der ganske kunde erstatte ham. Hans Biografi af Sander læses i første Hefte af "Egeria".

mod Seminariet; da har dette sikkert ingenlunde været den ædle Nibers Hensigt. Han var ikke ubekjendt som Digter, tog Deel i Psalmebog-Kommissionens Arbejder, har blandt Andet udgivet en „Læsebog og eksempelsamling for Borger- og Almueskoler“ efter Salzmann, fjerde Gang besørget til Trykken af Ludvig Fasting 1817. Hans Gage og Emolumenter vare oprindelig som Clausens, men 1796 fik han et Tillæg af 100 Rdlr. Efter saa Dages Sygeleie døde han den 26de November 1797, kun 37 Aar gammel; men han lever endnu i sine Elevers kjærlige Erindring.

Zinck, kongelig Syngemeister ved Theatret, begyndte Underviisningen ved Seminariet 1791, først uden anden Betaling end 40 Rdlr. til Brændsel, fri Bolig og Bruugen af en Have; men efter nogle Aars Forløb blev han, efter Ansøgning, aflagt med 200 Rdlr. aarlig. Manden besad nogen Digtergave, dybe musikalske Kundskaber og høi Begeistring for sin Kunst; og det kan derfor næppe feile, at han jo hos mangt et modtageligt Gemyt har vaakt levende Kjærlighed til Musikken, uddannet mangt et godt Anlæg og sat mange gode Kræfter i Virksomhed i denne Kunsts Tjeneste. Et andet Spørgsmaal er dette, om han i tilstrækkelig Grad besad den seige Udholdenhed og store Taalmodighed, som hører til, naar man skal lære Uvidende og Ubegavede at kjende Kunstens Bogstaver, at stave og lægge sammen i en nsiagtig afmaalt Gradsfølge; og om ikke hans Begeistring har nu og da ført ham ud over disse Grændser, saa at han stundom har talt og sværmet for døve Øren. Da Seminariet blev forflyttet til Jonstrup, ønskede han endnu at vedblive som dets Musiklærer imod at beholde sine 240 Rdlr. Han

fik ordnet sine andre Embedsforretninger saaledes, at han kunde være her og give Underviisning hele Løverdagen og Mandagen i hver Uge. Men denne Indskrænkning af et vigtigt Lærefag til et Par enkelte Dage medførte nogen Ulempe; og da Sinec hverken kunde udholde de besværlige Winterreiser eller overtage andre Fag end Musikunderviisning, saa at han ganske kunde opofret sig for Stiftelsen: saa tog han sin Afsked 1811. Men han har efterladt sig et varigt Minde ved Seminariet i sine Koralmelodier, sine Folkesange og en herlig Musik, som han 1816 i Anledning af Seminariets 25 Aars Fæst komponerede.

Efter Nibers Død ansøgte Kommissionen om, at Seminariet maatte faae 2 Lærere foruden Clausen, da denne var sygelig og Arbeidet næsten uoverkommeligt for Tvende. Den foreslog til anden Lærers Post Eiler Christoffer Munthe, der havde været Lærer for de kongelige Væger, men var gaaet af med 300 Rdlr. i Bartpenge. Den roste hans videnskabelige Kundskaber i Almindelighed og hans Indsigter og Færdighed i det danske Sprog i Særdeleshed, og foreslog, at han maatte beholde sine 300 Rdlr. og dertil erholde 200 Rdlr. af Seminariet foruden Brændpenge, Bopæl og Have. Dette blev bevilget; men M. synes hverken at have haft Lyst eller Bequemhed til at være Seminarilærer; han blev derfor ogsaa i Efteraaaret 1798 forflyttet til Frue Skole, hvor han blev Lærer, og døde som Rector i Nyborg. Han har skrevet en Læres og Læsebog i Fædrelandets Historie, flere Gange udgivet efter hans Død, et Udtog af Verdenshistorien, og en Geografi, der nu ganske er omarbejdet af Belschow, m. m. Til den tredie Lærers Post,

som nu blev oprettet, bragtes Fr. Høeg Guldberg i Forslag. Kommissionen anbefaler ham som en haabefuld ung Mand af lærde Kundskaber og megen Iver for Skolevæsenet. Han kunde passende aflægges med 300 Rdr. foruden Brændsel og Bolig paa Seminariet. Guldberg blev antagen paa de nævnte Vilkaar, kun at han istedenfor Bolig paa Stedet, som han frabad sig, fik 100 Rdr. til Huusleie. Han underviste med Iver i det danske Sprog og ledede tillige Skriveunderviisningen. Men i Maret 1805 søgte han og fik, efter afholdt Examen, sin Afsked. Ogsaa ved sin litterære Virksomhed, som Sprogkyndig og Digter, har Guldberg erhvervet sig et Navn. I Februar 1807 blev det ham tilligemed Sartorphy tilbudt at indtræde som Medlem af Kommissionen for de danske Skolers bedre Indretning; men han frabad sig Deeltagelse i dens Arbejder.

Efter Munthes Afgang fra Seminariet blev Sartorphy, dengang Lærer ved Latinskolen i Roeskilde, ansat ved Seminariet, nemlig i Foraaret 1799. *) Hans Fag vare fornemmelig: Naturvidenskaberne, derunder indbefattet Anthropologi; fremdeles: Mathematik og Regning; undertiden gav han ogsaa Underviisning i Historie og Geografi. Efter Clausens Død fik han endvidere den økonomiske Bestyrelse, og efter Seminariets Forslyttelse herud blev Tilsynet med Bygningernes Vedligeholdelse ligeledes besørget ved ham. Hans Duelighed og Iver som Se-

*) Ved denne Leilighed kom de ovenfor nævnte 200 Rbd. fra den videnskabelige Fond til Seminariet, da det, Munthe havde havt fra Stiftelsen, ei forsløg til at lønne en Lærer.

minariets Lærere og Bestyrer blev erkjendt og paaskjønnet af hans Foresatte;**) og hans Virksomhed i denne sidste Egenskab blev fuldelig taget i Beslag i Maret 1807, da Odelæggelsen (hvorum siden) var kommen over Seminariet og Alt var adspjaltet, forvirret eller gaaet tilgrunde; overalt skulde der samles, ordnes, istandsættes eller anskaffes fra Ny. Og da den gamle Bolig blev Seminariet fratagen, vare der ikke faa Vanskeligheder at overvinde, inden man fandt en ny og fik denne, der havde haft en ganske anden Bestemmelse, indrettet til Seminarbygning. Sartorps lange Tjenestetid, 20 Aar, i Forbindelse med Forandringer i Pengevæsenet, foranledigede, at hans Gage oftere blev forhøiet. Han tjente først paa 500 Rdlr.; i 1810 havde han 940 Rdlr., og fik da et Tillæg af 200 Rdlr., Maret derpaa af 600 Rdlr.; tilsidst havde han over 2000 Rbd. ***) 1819 blev S., der i sin Tid havde underkæstet sig den storfilologiske Examen, befordret til Rektoratet i Odense. I de fysiske Videnskaber har han arbeidet endeel, iblandt Andet udgivet en for sin Tid hensigtsmæssig Lærebog i Fysikken.

Clausens Eftermand blev i Maret 1801 den theol. Kandidat Strøm, der var Lærer ved Latinskolen i Slagelse. Han overtog Underviisningen i Katekisation, Religion, Bibel- og Religionshistorie, Læseovvelser forbundne med Katekisation over Skolebøger samt Ledelse af Skole-

*) I Foraaret 1807 fik han Professortitel og nogle Aar derefter Ridderkorset.

**) Alt iøvrigt Gratialeer i hine for Pengevæsenet ustadige Tider ei sjelden bleve tilstaaede Seminariets Lærere, er begribeligt.

underviisningen. Efter Guldbergs Afstedigelse deelte han og Sartorpy Underviisningen i Sproget og Skrivning imellem sig, saa at hver havde de samme Ting, men i forskjellige Klasser. Man seer altsaa, at Strom havde baade mange og vigtige Fag at undervise i. 1809 blev han kaldet til Præst for Kregome og Bunderød Menigheder i Sjælland, og der er han siden forbleven. Strom har udgivet adskillige Smaaskrifter, saasom: Forstandssvølfser, efter pestalozziske Grundsetninger, en bibelsk Historie, Reiseberetninger samt Beretninger om den pestalozziske Methode, indførte i „Egeria“, m. m.

Under Stroms Fraværelse i Sveitz og medens han udelukkende var beskæftiget med den pestalozziske Proveskole, udførtes de ham paahvilende Arbejder ved Seminariet af Kandidat i Theol. Vesterbo i 20 Maaned. *)

I Mai 1806 blev det af Kommissionen tilmeldt Seminariets Lærere, at den havde antaget theologisk Kandidat M. S. Petersen til Medhjælper ved Seminariet; han skulde undervise 4 Timer ugentlig i Modersmaalet, og derfor maanedlig nyde 12 Rdlr. 3 Mk. Med Professor Münter havde han at aftale det Fornødne angaaende Methodens; Opsigelse kunde fra enhver af Siderne finde Sted 6 Uger for Fratrædelsen. Han afgik fra Seminariet i April 1808, og er endnu Præst til Herlufsholm og St. Peters i Næstved.

Først i Juni 1809 blev hans Post befat, eller rettere ansattes en tredje Lærer ved Seminariet: J. N. Schow, Lærer ved Middelskolen i Bordingborg. S. havde oprindelig kun 340 Rdlr. i Gage; men da han i samme

*) B. døde som Præst i Gyrstinge i Sjælland 1817.

Mars Efteraar forgjæves søgte Strøms Embede, blev der tilstaaet ham endnu 100 Rdlr. Han underviste i Dansk, Tydsk, Læsning, Historie og Geografi, ledede ogsaa Skriveunderviisningen. Schow var en Mand af Hoved og Kundskaber; han var en ret god Filolog, havde ogsaa en poetisk Nare, og skrev flere Smaadigte ved festlige Leiligheder for Seminariet. 1817 blev han kaldet til Præst for Thorslundemagle og Ishoi Menigheder, i hvilket Embede han døde 1831. Hans Post blev ikke besat, ifølge en for Seminariet approberet Plan af 16de Juni 1815.

Efter Strøm blev T. D. Noeskilde, Kapellan hos Amtsprøfst Hammond og Lærer ved Seminariet i Brøndbyvester, anden Lærer ved Jonstrup. Han underviste i Religion og Bibelhistorie, ledede ogsaa de kateketiske Øvelser, og havde fornemmelig Tilsyn med Seminariets Skole. Han var en særdeles flittig og arbejdsom Lærer, populær i sit Foredrag, sindig og tarvelig i sin Færd. Han begyndte med en Gage af 640 Rdlr., men fik allerede 1810 et Tillæg af 100 Rdlr. Ogsaa havde han Brugen af en Have, og fik siden en lille Jordlod forøget til 5 Tdr. Land. Ved Schows Befordring fik alle Lærerne Gageforhøielse: Sartorsh 400 Rdlr, Noeskilde 200 Rdlr., og de Andre forholdsvis). I Begyndelsen af Maret 1818 blev han kaldet til Sognepræst i Rjøge, i hvilket Embede han døde 1834.

Ved Seminariets Forflyttelse herril maatte man være betænkt paa at faae Lærere i Gymnastik og Have dyrkning. Gymnastiklærer blev Behl, Skolelærer i Maa-lev, med 60 Rdlr., siden Schows Afgang med 100 Rdlr. i Lønning. Han døde i Begyndelsen af Maret

1840 som en dygtig og hædret Skolelærer. Til at undervise i Havedyrkning antoges Gebauer, dengang Seminarist, nu Skolelærer i Steenløse; han lønnedes først med 80 Rdlr., men ved Schow's Afgang forøgedes hans Gage til 100 Rdlr.

Noeskildes Post fik C. J. Boye. Han var da først Lærer i Religion og Kateketik samt Bibelfundskab; siden 1819 underviste han i Dansk, Historie og Geografi, ledede ogsaa Læses- og Skriveøvelserne. Han er bekendt baade som dramatisk Digter og som Psalmedigter. 1826 blev han kaldet til Præst i Søllerød, og er nu Sognepræst i Helsingør. Han tjente ved Seminariet paa 640 Rbdlr. Sølv, ned ogsaa Brugen af en Have og ovennævnte Jordlod.

1819 blev J. E. Wegener, Kapellan hos Domprovsten i Noeskilde og Lærer ved den lærde Skole sammefteds, Seminariets Forstander og første Lærer,*) og overtog da Underviisningen i Religion og Bibelfundskab, Kateketik og Methodik. Hans Gage var 1740 Rbdlr. Sølv foruden fri Bolig, Brugen af en Have og af en Jordlod paa 10 Tdr. Land. I en Række af Aar udgav han „Huusvennen,“ „kateketisk Magazin;“ ligeledes har han skrevet en Kateketik, en liden Religionslærebog efter Niemeyer, samt Opgaver til danske Stile. I Slutningen af Aaret 1839 søgte han, formedelst Svagelighed, og fik sin Afsked. Disse Blades Forfatter, der siden Boyes Fratrædelse havde været Stiftelsens anden Lærer, med en Gage først af 400, siden af 500 Rbdlr. Sølv,

*) Siden udnævnt til Konsistorialraad og hædret med Ridderkorset.

blev Wegeners Eftermand. Hiin Læreplads blev besat med Cand. Theol. Poulsen, der efter 3 Maaneders Forløb blev Præst i Kornerup nær Næstved.

Hvad angaaer Seminariets Elever, da har det bestandig haft en Bespiisningsanstalt for dem. Den oprindelige Betaling 40 Rbdlr., som hver havde at erlægge, fandtes utilstrækkelig, hvorfor det Offentlige gav et Tillæg, oprindelig 12 Rbdlr.; men ved Priisforhøielse angaaende Varerne forøgedes det 1796 til 16 Rbdlr. 2 Mk.; 1806 blev det aarlige Kontingent forhoiet til 60, siden til 64 Rbdlr., hvilket Enhver selv havde at udrede.*) Dog har Seminariet ogsaa lige fra først af haft og har endnu Gratistpladser. Allerede i dets første Aar blev der af Odense Kommunitet tilstaaet 500 Rbdlr. aarlig for 12 Fyenboer, som skulde holdes til Oplærelse paa Blaagaard; men dette faldt bort en 4 Mars Tid derefter, da det trolleborgske Seminarium blev oprettet. Saa blev der og for 4 til 5 Personer fra de kongelige Godser paa Hirschholm og Frederiksborg Amtet lige fra Aaret 1791 af betalt for hver især 40 Rbdlr.; ligesom

*) Flere Gange have Forandringer heri fundet Sted paa Grund af Varernes forandrede Priis. 1815 blev det bestemt, at fra 1ste Januar 1816 at regne skulde hver Seminarist erlægge 108 Rbdlr. S. B.; 1817 forhoiedes Betalingen for et Aar til 126 Rbdlr. S. B.; 1819 fastfattes den til 120 Rbdlr. Selv atter for et Aar; 1821 sank den ned til 108 Rbdlr. S. og 1823 til 84 Rbdlr. Den sidste Bestemmelse dette angaaende er af 24de Oktober 1826, hvorved fastfattes, at Betalingen indtil videre skulde være 96 Rbdlr. Selv.

tiden for 1 eller 2 fra de kongelige odssherredste Godser. 1796 blev der desuden bevilget sllige Gratister 20 Rdlr. aarlig til Klæder. Samme Aar blev det tillige bestemt, at 2 maatte holdes ved Seminariet for Bjergstaden Kongsbergs Regning; og saaledes fandt det Sted lige til Aaret 1814. 6 Fripladser, der ved Resol. af 31te Marts 1802 vare henlagte til det trolleborgste Seminarium, bleve fremdeles ved dettes Medlæggelse 1826 bestemte til Fordeel for Elever paa Jonstrup. Dg-
 saa for det kongelige baadesgaardste Gods Regning holdes her en Seminarist, ligesom her ogsaa udbetales 100 Rdlr. Sølvs aarlig til Een eller Tvende fra det samme Gods. *) Af egentlige Fripladser 'ere her saaledes 12: 5 for det frederiksborgste, 3 for det kronborgste Distrikts Jordbogkasfes Regning, 3 for det odssherredste og 1 for det baadesgaardste Gods Jordbogkasse. Disse Kasser udrede 126 Rdlr. Sølvs aarlig for hver: 96 Rdlr. for Kost og Vask, 10 Rdlr. som Kjendelse til Seminariifonden og 20 Rdlr. til Hjælp til Klæder. Fripladserne vare oprindelig bestemte for Personer fra de kongelige Godser, og bleve kun undtagelsesviis tildeelte Andre; men ved Resol. af 21de Mai 1834 blev denne Indskrænkning forandret derhen, at Pladserne skulde kunne tildeles værdige Trængende uden Hensyn til hvorfra de vare; dog skulde Sønner af Skolelærere og Bønder have fortrinlig Adgang dertil, og de, der havde nydt dem, være forpligtede til, naar det maatte forlanges, at tage Skole paa de kongelige Godser. Dgsaa Sorø Akademi betaler aarlig for Een eller Flere, der, i Reglen i 5 Aar, have tjent som

*) Denne Gratifikation fra Baadesgaard kom til ved Medlæggelse af det vesterborgste Seminarium.

Gartnerdrenge i dets Plantagehave. Endvidere har Grev Moltke til Bregentved i de senere Aar betalt for Nogle, meest Personer fra hans egne Godser. De Syges Forpleining bekoster Seminariifonden. Stiftelsens Læge, Hr. Kancelliraad Mürer i Lyngby, kommer her, saa tit det gjøres fornødent, og nyder derfor aarlig, foruden fri Besfordring, 70 Rbdlr.; Medicinen kan, det ene Aar med det andet, regnes omtrent ligesaa hvit. Hvad Hjælp de Syge forresten behøve, ydes deels af Eleverne indbyrdes, deels af Seminariets Portner, og kun i farlige og smitsomme Sygdomme af Fremmede.

I Aaret 1795 blev det bestemt, at hvis Nogen (indtil det halve Antal) af hvert Aars Dimmitterede maatte ønske at opholde sig længere ved Seminariet og nyde Godt af dets Underviisning, da skulde dette ei alene være dem uformeent, men man vilde endog see at gjøre Udveie til Betaling for de Uformuende; en Bestemmelse, der dog ved et foreget Antal Elever maatte ophæve sig selv. Siden er det ved Reglementet af 10de Februar 1818 blevet forordnet, at Ingen kan' forblive over 3 Aar ved noget Seminarium uden særskilt Tilladelse af dets Direktion.

En speciel Bestemmelse til Fordeel for dette Seminariums Dimittender, en Forløber for almindelige didbørende Anordninger, er den kongelige Resolution af 7de August 1795, ifølge hvilken Skolepatroner paa de kongelige Godser paa Frederiksborg, Kronborg, Hirschholms og Kjøbenhavns Amt, samt i Odsherred, saavel som og paa Sorens Akademies Gods og paa de kongelige Godser Baadesgaard i Lolland, Vestensgaard og Hvededal paa Falster ei maatte kalde Nogen til Skolelærer, førend de

havde anmeldt det ledige Embede og dets Indkomster paa Seminariet, samt forespurgt, om der maatte være nogen Seminarist, som kunde og vilde modtage det; og at Patronen, saalænge der kunde havea dueelige Seminarister, skulde vælge blandt dem.

Andre Begunstigelser til Fordeel for Seminarister, f. Ex. den, at ledige Skolekald skulde indmældes til Forstanderen for ethvert Stifts Seminarium,*) for at han kunde bringe dueelige Subjekter i Forslag; at Seminarister ere frie for Værnepligt; at danske Seminarister, ifølge Kancellicirkulære af 30te Marts 1816, skulde have lige Udgang til Befordring i Hertugdømmerne med Seminarister fra Kiel og Tondern, naar de bestaae i den under 24de August 1814 befalede Prøve (at afholde af vedkommende Kirkeprovst) og Seminarister fra Hertugdømmerne tilstødes lige Ret i de danske Provindser; disse og andre lignende Begunstigelser, som almindelige for danske Seminarister overhovedet, blive ei videre her at omtale.

Nær var Seminariet kommet i en bestandig Forbindelse med Waisenhuset. Dettets Bygninger fortæredes af Ildbranden 1795. Den 9de Juli samme Aar indgav Stadsfysikus Mangor til Kancelliet et Forslag om at ophæve Waisenhuset, fordele dets Kapitaler paa Landets 8 Stifter i Forhold til deres Folkemængde, og da betale hos stikkelige Følk i Kjøbstæder og paa Landet for slige forældreløse Børn, i det nemlig Drengbørnene anbragtes og opdroges overeensstemmende med hvad de røbede Lyst

*) En Bestemmelse, som i det Mindste her tillands faare sjelden bliver fulgt.

og Anlæg til. Han motiverede sit Andragende deels ved at veraabe sig paa Besparelsen, som derved kunde opnaaes, da hvert Barn formeentlig kunde opdrages for 24 Rdlr. aarlig, istedetfor at de nu kostede henved 150 Rdlr.; deels ved at paastaae, at den bestaaende Foranstaltning var skadelig baade i legemlig og sjælelig Henseende. En Halvdeel af dem, der kom paa Sjællands Stift, burde, meente han, opdrages paa Blaagaard, deels som en Skole til Ovelse for Seminariisterne, deels som en Prove paa offentlig Opdragelse. Dette Forslag blev stærkt modsagt af Waisenhusets Direktion og ikke videre paaagtet, men det har dog maaskee bidraget til at henlede Opmærksomheden i denne Sag paa Seminariet; thi Waisenhuusbornene bleve for det Første henførte til Blaagaard. I Skrivelse af 11te September 1795 beordrede Kongen Biskop Valle, General-Auditor og Deputeret i Admiraltets- og Kommissariatskollegiet Nørregaard, Justitsraad og Kommitteret i Rentekammeret Wormskjold samt Lærer ved Seminariet Clausen til strax at sammentræde i en Kommission, for at undersøge, om Waisenhuset maatte efter sin Fundats kunne med Hensyn til Stiftelsens Bedste forelægges udenfor Staden og forenes med Seminariet paa Blaagaard. Motiveret Betænkning derover havde Kommissionen at indgive til Kancelliet snarest muligt. Meget blev offentlig skrevet i denne Sag for og imod. Clausen udarbejdede et vidtløftigt Forslag, hvori han stræber at vise, at Waisenhusets Forelæggelse til et andet Sted, og navnlig udenfor Staden, ei stred mod Stiftelsens Hensigt; dernæst udvikler han Fordelene, i fysisk, oekonomisk og moralsk Henseende, af denne Stiftelsens

Forening med Seminariet.*) Biskoppen søgte med Iver at gjøre modsatte Grunde gjældende, og kom til det Resultat, at Vaisenhuset burde være paa det oprindelige Sted og beholde sin oprindelige Indretning. Kommissionen for Naadhusets Opbyggelse tilbød at ville kjøbe Grunden, hvor Vaisenhuset havde staaet, medens Vaisenhuuskommissionen ikke kunde afgive nogen endelig Erklæring, da den savnede Oplysning om Bekostningerne baade til Vaisenhuusbygningens Opførelse og til fornøden Indretning for Børnene paa Blaagaard. Endnu 1801 var ingen endelig Erklæring afgiven; men 1799 flyttede Vaisenhuusbørnene igjen fra Blaagaard, uden at deres Ophold der havde haft nogen Indflydelse paa Seminariet, efterdi begge Stiftelser bleve staaende isolerede ved Siden af hinanden.

Et langt ringere Betydenhed var en anden Indretning paa Blaagaard. I April 1801, efter Slaget paa Møden, blev Clausen beordret til saavidt muligt at gjøre Plads for 50 indvortes Syge fra Frederiks Hospital, for at dette derved kunde sættes istand til at rumme Flere af dem, der vare quæstede i Slaget. Tillige forbydes Kommunikation imellem Seminaristerne og de Syge for

*) I Tydskland har man i Almindelighed fundet en saadan Forening hensigtsmæssig, og derfor paa mange Steder sat Vaisenhuset i Forbindelse med Seminarierne. Der Clausens Forslag gaaet igjennem, da vilde Seminariet have opnaaet Fordelen af en talrig Dvellskole; men formedelst Begivenhederne 1807 med hvad deryaa fulgte for denne Stiftelse vilde Forbindelsen endda næppe bleven af Varighed.

at hindre Besmittelse. Overflødige Senge og Matratser skulde overlades disse Gæster.

De for Fædrelandet ulykkelige Begivenheder, som indtraf 1807, virkede ogsaa forstyrrende paa vort Seminarium. Da Fienderne nærmede sig i August, vare en-
 deel af Seminariisterne rejste bort i Anledning af Ferien, og kun 22 vare tilbage. Disse bleve overladte Marschal Hauch for at bruges i Staden til Redning paa saadanne Steder, hvor man især kunde ønske paalidelige Folk. Mellemtiden mellem Landgangen og Fiendens Fremrykken mod Byen anvendtes til at rydde Soveværelserne og saamange andre Leiligheder, som kunde undværes for at modtage Syge fra ovennævnte Hospital, om disses Flynning skulde blive nødvendig. Seminariisterne vedbleve ogsaa saalænge som muligt at bjerge af Seminariets Sager hvad de kunde. Fra den 17de August af, da Dekonominen paa Blaagaard ophørte, fik de hver i 6 Uger daglig 24 ß. udbetalte forskudsvis af Hoffassen. Da Byen blev aldeles indefluttet, bleve de inddeelte i Bagter, og hver fik sin Post, deels paa Rosenborg Slot, deels paa Kongens og Prindsens Palaier samt i Staldmestergaarden, hvor de vare i Bombardementet, uden at dog Noget af dem kom til Skade. Lærerne droge hver sine Veie. Da Kapitulationen var afsluttet, kom Sartorff tilbage, men fandt saa stærk Indqvartering paa Blaagaard, at der ei var Plads for Andre; han lod derfor saamange Seminariister, som kunde faae Ophold hos Familie og Venner, reise hjem indtil videre. 1ste Oktober blev da kun 16 tilbage; disse maatte blive i Byen indtil Englændernes Bortmarsch. Sine gav dem imidlertid Under-

viisning i sit Huus der. Med disse 16 begyndte ogsaa snart nogen Underviisning paa Seminariet; men da Dekonomens Huus var gjort aldeles ubrugbart ved Kugler, tilstodes dem hver 2 Mk. daglig til Bespiisning i Kjøbenhavn.

Kugler og Bomber fra Boldene havde ødelagt en Deel paa Bygninger og Værelser; en Mængde Vinduer vare ruinerede ved Knaldet af Kanonerne paa det Bateria, Fienden havde anlagt tæt bag Zincks Huus. Haven og Alleerne havde lidt deels ved Fienden, deels ved Pøbelens Raadhed. I den Tid Englænderne havde Blaagaard besat, bleve de fleste Betræl i Værelserne sonderrevne, Dørre borttagne for at bruges ved hans Bateria, og Laase afbrækkede. Inventariet blev ilde medtaget: brændt, bortranet og sønderslaaet, og det uagtet kraftige Modforestillinger af Sartorph og Løfter af fiendtlige Officerer.

Af Inventariet vare dog næsten alle Sengenklæder reddede til Regentskirken. Endeel Sengensteder bleve ogsaa bragte did, 4 til Borchs Kollegium, hvor de, tilligemed 6 af Seminariets Kommoder, brændte. De fleste kom tilbage, mere eller mindre beskadigede; kun 7—8 mangede. 25 Kommoder bleve frelste, men i en saare ruineret Tilstand. 3 Borde brændte med Borchs Kollegium, andre bleve ødelagte andensteds; 14 bleve i Behold. Raathedre, Tavler og deslige leed ikke mindre. Et Uhr, flyttet til Staden, blev bortstjaalet. Flere Bøger og Landkort vare ødelagte; ogsaa traf Ødelæggelsen endeel fysiske Apparater f. Ex. en stor Electricermaskine og et galvanisk Bateria, Mineralsamlingen og overhovedet en begyndt

naturhistorisk Samling, et skjønt Orgel *) og nogle Fioliner, det gymnastiske Apparat, det botaniske Anlæg af indenlandske oekonomiske Træer og Planter, Frugttræskolen m. m. En stor Deel af Inventariet hørende til Dekonominen var flyttet til Borchs Kollegium, hvor det Meste brændte; Andet blev ødelagt andensteds. Endog efter Kapitulationen, og efterat Brænde var tilstaaet Fiendens Kommissærer, borttog han 24 Favne af Seminariets Brænde, 9 Fag Plankeværk, et Stakitværk, ombugnt Træer m. v. og brændte det tilhobe.

Strax efter Englændernes Afreise formaaede Sars torph Hof- og Stadsbygmester Professor Meyn lil at undersøge Bygningernes Forfatning og overlægge, hvorledes der snarest muligt kunde træffes Anstalter til de nødvendige Reparationer. Han androg fremdeles paa, at de til Reparationer og Kompletteringer fornødne Penge maatte indtil videre anvises af Fonden ad usus publicos. De nødvendige Foranstaltninger bleve ogsaa truffene, og Underviisningen begyndte at gaae sin regelmæssige Gang paany; men snart maatte Seminariet for bestandig forlade Blaagaard. Af de franskspanske Krigere, som i Maret 1808 kom hertil for at gjøre Landgang i Sverrig, skulde endeel have deres Ophold i Barakker, der bleve oprettede paa Blaagaards Grund, og Seminariets Lokale skulde efter Feltkommisariatets Ordre indrømmes dem som Feltlazareth. Da maatte Seminariet for bestandig rykke ud, og tog nu Ophold deels paa Gaarden store Havnsborg, deels i en anden Gaard paa Nørrebro, og saaledes for-

*) Sjenket Seminarium 1800 og fort did fra Husum Slot, som det før tilhørte.

blev det indtil Maret 1809, ikke uden Fare for, at det ganske skulde blevet ophævet.

Man fattede endelig den Beslutning, at Seminariet vel skulde vedblive, men flyttes bort fra Hovedstaden, hvis Nærhed man (vel ikke ganske uden Grund) troede var farlig for Elevernes Sædelighed. Klædefabrikør Branner eiede, i Forening med et Interessentskab, dengang den nuværende Seminariibygning, hvor et Klædefabrik blev drevet; man var villig til at afhænde den. I Slutningen af Maret 1808 overtoges Jonstrups Hovedbygning, den tilhørende Have og omtrent 20 Tdr. Land Jord som et Aktivum for den kongelige Kasse og overlodes Seminariet, imod at Interessentskabet i Jonstrups Klædefabrik for denne Eiendom liquiderede de til den kongelige Kasse skyldige 30,000 Rdr. Hertil flyttede da Seminariet 1809, efterat endeel Forandringer med Hensyn til Bygningens nye Bestemmelse vare foretagne.

Ligesom Kongen havde under 23de Juni 1813 opfordret Kommissionen til at indkomme med Forslag angaaende det jonstrupske Seminariums Udvidelse til at danne Lærere for Kjøbstæderne; saaledes havde den under samme Dato faaet Ordre til at indgive Forslag til faste Indtægters Tilveiebringelse for denne Stiftelse *). Hovedpunkterne af Forslaget, der var udarbejdet af Saxtorph, vare disse: 4000 Rdr. (efter Omskrivning 1400 Rbd.) vare ved kongelig Resolution af 19de April 1811 bestemte til Indkjøb af Jord til Øvelse for Seminaristerne

*) Endnu tidligere, nemlig d. 24de Juni 1807, var et Forslag sigtende hertil oplæst i Kommissionens Forsamling; men saa kom Krigen med dens Forstyrrelser.

i Havedyrkning og bedre Jordkultur; derfor skulde man kjøbe 4 huusløse Lodder (1 Td. Hartkorn); et tilgrændsende Stykke Jord, 9 Tdr. Land, begroet med daarlig Skov af Hæssel og Bæverasp, haabede man Kongen vilde skjænke Seminariet. Lærerne og Dekonomen burde, meente man, have endeel af deres Indkomster in natura efter Kapitelstart, samt tilligemed Seminariet til modereret Gebyr 120 Favne Brænde af de kongelige Skove. Balslerup og Farum Pastorater burde ved indtrædende Vakance forsynes med Pastores Vicarii, der kunde lønnes med de til Præstegaarden hørende Nøliger, Offer og Accidentser og Noget af Tienden; Hoveddelen af Præstetienden kunde saa tilfalde Seminariet, hvis aarlige Fornødenheder ansloges til 302 Tdr. Rug, 302 Tdr. Byg og 4700 Rbd. S. B. Overskydende Indtægter af Stiftskirkerne samt Afgiften af Lærebogen skulde ligeledes komme det tilgode. Det manglende Tilskud, omtrent 4500 Rbd. S. B., kunde formeentlig tilveiebringes ved Ligning paa Landsbyhskoledistrikterne. — Neventlow og for sit Bedkommende Rentekammeret med ham erklærede sig imod Forslaget i dets enkelte Dele, og Kancelliet kunde ei heller billig det. Naar Neventlow og Rentekammeret meente, at Seminariifonden kunde afholde Seminariets aarlige Behov, da ansaa Kancelliet dette for umuligt, med mindre Fonden kunde faae forsyet sine Indkomster, i hvilken Henseende Kollegiet henviste til Stiftskirkerne's Overskud, samt til et maadeligt aarligt Tilskud fra Fonden ad usus publicos, indtil Stiftskirkerne's Status var ordnet. Under denne Forudsætning vilde Seminariets Opretholdelse for bestandig være sikret paa en passende Maade, naar det fra 1ste Januar 1816 af gik ind under Seminariifon-

den *). Kancelliets Indstilling blev bifaldet af Kongen. Under 28de Februar 1816 skjenkedes desuden Seminariet dets Bygninger og Jorder til Eiendom. Da Sognepræsten i Ballerup døde samme Aar, indgav Sartorph dette dobbelte Forslag: at enten Maaløv Sogn (Innær til Ballerup, $\frac{1}{3}$ Miil fra Jonstrup) maatte henlægges til Seminariets Religionslærer, og, ved indtræffende Vakance i Farum Præstekald, forøges med Bringe By (meget nær ved Seminariet, hørende til Farum Pastorat) og Jonstrups Bang; eller, hvis Præsteforretningerne maatte synes for byrdefulde for Læreren, at da de faste Indkomster af Maaløv Sogn maatte tilflyde Seminariifonden. Intet af disse Forslag blev imidlertid approberet.

Foruden 2 Jordstykker, som kjøbtes tilligemed Bygningerne, og hvoraf Dekonomen fik det større Stykke Syd for disse, Sartorph og anden Lærer det andet, erhvervedes ved Kjøb i Mærene 1814 og 15 andre Smaalodder, deels tæt ved, deels i Nærheden af Seminariet, for omtrent 3000 Rbd. N. B. Disse Lodder bleve deelte imellem de 3 gifte Lærere **).

*) Ved samme Leilighed foresloges tillige, at ved indtrædende Vakance kunde fjerde Lærers Post gaae ind, hvilket, som vi have hørt, ogsaa skeete 1817.

***) Jonstrups Bang, der 1796 tilhørte Kongen, blev efter Rentekammerets Foranstaltning udparcelleret i 68 Lodder, hver paa 2 til 3 Tdr. Land, beregnet til circa 2 Skpr. Hartkorn. De bleve bortgivne til Eiendom for dem, der vilde modtage dem imod at udrede en betydelig Høleverance aarlig foruden kongelige Skatter.

VI. Min Beskrivelse over Seminariet i dets nuværende Stikelse vil jeg begynde med nogle Lokalbestemmelser.

Jonstrup er beliggende sydvestligst i Kirkeværlose Sogn, der er Anner til Farum og det nordligste Sogn paa denne Kant i Kjøbenhavns Amt. Fra Kjøbenhavn, den nærmeste Stad, ligger det $2\frac{1}{2}$ Miil mod Nordvest, 3 Miil Ost for Nøeskilde og ligesaa langt mod Sydvest for Frederiksborg. Mod Syd omgrændses Seminariets Gnemærker af Hvider, hvorfra man har en ret smuk Udsigt mod Nord over den tæt under sig udbredende Skov Jonstrups Bang og den tildeels af Skoven omgivne Sønderlø. Mod Vest aabner der sig en vid Udsigt over en frugtbar Slette, i hvis Baggrund Nøeskilde Taarne rejse sig, og mod Nord begrændses Synskredsen af de smukke Gran- og Bøgestove: Hegnet, Gandløse Orne og Slagslunde Skov. Sønderløsen, en $\frac{3}{4}$ Miil i Omkreds, beliggende et Par Bøsseskud N. for Seminariet, har Aflob i en Fla, der flyder her tæt forbi og efter et Løb af 2 til 3 Mile udmunder sig i Nøeskilde Fjord. Skoven Jonstrups Bang, der næsten lige herved tager sin Begyndelse, fortsætter sig mod Ost i lille og store Hareskov, og denne igjen i Frederiksdals yndige Skovstrækninger.

Seminariets Bygninger ere mod N., O. og S. omgivne af dets Have og Jorder. Mod S. ligge 2 Have paa 5 og $1\frac{1}{2}$ Skpr. Land, der bruges af Værtinden og Portneren. O. for Bygningerne har 1ste Lærer sin Have paa henved 5 Skpr Land. N. for denne og adskilt derfra ved en Allé af Åhorn ligge anden og tredie Lærers Have, hver paa $2\frac{1}{2}$ Skpr. Land. V. for disse og N. for

Hovedbygningin ligger et Stykke Havejord paa $6\frac{1}{2}$ Ekpr. Land *) , hvoraf for det Meste hver Elev har sin Part til Dyrkning; kun at nogle Stykker dyrkes i Fællesskab, med Humle, Peberrod og dsl. De tvende Læreres og Seminaristernes Have ere mod Ø. og N. omgibne af et Anlæg af finere Træsorter og blomsterbærende Buske, 7860 □ Al. stort. Mod W. sluttet disse Havepartier af en lille med Træer beplantet Holm samt af en ubetydelig Haveplet, der ogsaa tilhører første Lærer. Mølle-dammen begrænses begge Stykker paa Vestfiden. Samtlige Have ere mere eller mindre beplantede med Frugttræer.

Seminariets Bygninger dække og omslutte et Areal af $4\frac{1}{2}$ Ekpr. Land. Første Lærers Jorder, beliggende paa 2 Steder, udgjøre henved 11 Tdr. Land., hvoraf $\frac{2}{3}$ ere Algerland, $\frac{1}{3}$ (tildeels moseagtig) Eng. Anden Lærers Jordlod, beliggende tæt Ø. for Haven, er 5 Tdr. 1 Ekpr. Land, hvoraf omtrent 3 Tdr. er Alger. Tredie Lærers Jorder ligge ved Siden af Første Lærers Udlod, nedad imod Søen, stor 5 Tdr. og 7 Ekpr., hvoraf omtrent 4 Tdr. er Algerland, Resten (for endeel moseagtig) Eng. Bærtindens Jordlod, S. for Stedet, bestaaer af $8\frac{1}{2}$ Tdr. Land Algerjord og $\frac{1}{2}$ Tdr. Land Eng. Seminariets hele Territorium udgjør altsaa et Areal af næsten 36 Tdr. Land geometrisk Maal.

Hovedbygningen med 2 Sidefløje, der vende mod S., bestaaer af 2 Stager foruden Kjelderne under det vestre Fløi; hiin er 80 Alen lang og 18 Alen dyb (udvendigt Maal), Fløibygningerne hver 18 Alen i Qua-

*) Et Stykke deraf er dog anvendt til Gymnastikplads.

drat. Bygningen bestaaer af Grundmuur med Tegltag, og er solid; kun synes Grunden, der er fugtig, under det nordøstlige Hjørne at give noget efter for Murenes Vægt. I nederste Etage har tredie Lærer Floiet mod V., Værtinden Floiet mod V. til Beboelse. I den øvrige Deel have Eleverne: Soveleilighed, Pulverkammer, Spiestue, Musikammer, Syge- og Vaskestue, og imellem disse sidste er Skolestuen. I øverste Etage har Forstanderen det vestre Floi (med tvende Qvistværelser) tilligemed en Deel af Hovedbygningen til Afbenyttelse, anden Lærer den øvrige Deel af denne; dog undtages et Værelse paa 4 Fag mod N. O., hvor Seminariets Bøger, Korter og Papirer m. v. gjemmes. I den østre Floi ere til Seminaristernes Brug 2 Lærestuer og 3 Læsestuer, af hvilke sidste een tillige huser Seminariets bedste Orgel og øvrige musikalske Instrumenter. Et mindre, gammelt og forslidt Orgel eller Positiv er kommet hertil fra Trolleborg og staaer i den større Lærestue. Inventariet til Brug ved Underviisningen, ogsaa det i Skolen, er 1840 for største Deelen anskaffet af Nytt, det Øvrige repareret og opmalet. Hver Elev har en Skuffe paa sin Plads ved Bordet, og et Rum til Bøger i en for hans Klasse fælles Reol; desuden have et Par store Skabe til Gjemme for de af Seminariets Bøger, Tabeller m. v., som jævnlig bruges. Paa Soveværelserne har hver et Sengested og en Kommode til Afbenyttelse, hvilke Dele 1839 bleve istandsatte og malede*). Til Økonomiens Førelse har Seminariet Dækketsi, Kjøkkentsi, Køge-, Brygge- og Bageindretninger m. v.

*) Der have Seminaristerne haft Matratser, tildeels Senge-

En tegltakt Staldbygning af Bindingsværk gaaer parallelt med Hovedbygningen S. derfor; imellem begge er Gaardsrummet, hvori en oval Græsplæt overflugges af Kastanietræer. Endnu sydligere ligger en Ladebygning af Bindingsværk og med Straatag, kjøbt senere af Branner og flyttet herhid. Fra vestre Fløi gaaer et Stakitværk, med Indkjørsel, imod S. og støtter sig paa denne Kant til en tegltakt Længde af Bindingsværk. Dennes nordlige Ende afgiver Beboelsesleilighed for Seminariets Portner; den øvrige Deel er Udhuus. Fra den østre Hovedfløi gaaer mod S. et grundmuret og tegltakt Stykke Huus, der for 3 Aar siden blev opført til Vognport, Værksted, Spræite, Material- og Brændehuus.

Seminariet eier en Bogsamling, som med Stort og Smaat udgjør en 10—1200 Bind og Hester; men Meget deraf er saare medtaget og forslidt, og den største Deel temmelig ubetydelige Sager. En stor Deel af Bøgerne ere tydske, det Meste gammelt, ja Meget forældet. Mange Exemplarer haves af adskillige Skrifter, som bruges saare lidet eller intet, f. Ex. en 60 Exemplarer af Niists „Anviisning“, næsten ligesaa mange af Jakobsens Hævebog, adskillige Exemplarer af forældede Læsebøger o. s. v. Endeel Skrifter af større Betydenhed ere defekte, f. Ex. et tydsk og et dansk Exemplar af Revisions-

klæder, Lagener og Haandklæder, ligeledes Skeer, Knive og Gasler samt Haveredskaber frit; men dette er for mere end 20 Aar siden ophørt. Seminariet har ogsaa for forsynet dem med de nødvendige Bøger, Korter og Skrivematerialier; nu finder dette kun Sted med megen Indskrænkning.

værket. Et Par hundrede Bind af gode, vel valgte Bøger vilde være Stiftelsen langt nyttigere end disse mange*). Samlingens planløse, tilfældige og lidet hensigtsmæssige Beskaffenhed hidrører fra flere forskellige Omstændigheder. Den er købt op i mange Aar og under mange forskellige Hænder, uden at nogen bestemt Sum til eller Plan for Bøgekøb har været fastsat. Foruden ved Kjøb er den bleven til deels af nogle Levninger fra Tiden før Bombardementet, der ødelagte Meget, deels af Bøger hidsendte fra Trolleborg og Bøsterborg, da disse Steders Seminarier bleve nedlagte, deels ved Gaver. Navnlig anmodede Kommissionen Overbibliothekaren ved det kongelige Bibliothek Moldenhavner 1801 om at udvirke, at Stiftelsen maatte erholde overkomplette for den passende Skrifter fra Bibliotheket. Men først 1811 den 26de Marts sendte han 448 uindbundne, tildeels defekte og lidet brugbare Skrifter. Under 25de Juli 1801 tilmældte det kongelige Partikulairkammer Seminariet, at Kongen havde ved Resolution af 20de Juli samme Aar bevilget, at et Exemplar af den illuminerede Flora danica's saavel allerede udkomne som derefter udkommende Hefter maatte besørjes afleveret til Blaagaards Seminarium. En 1200 Blade har det ogsaa faaet, men i de senere Aar ingen flere kunnet erholde, man veed ei ret hvorfor, da Kongens Villie ei kan drages i Tvivl. Konferentsraad Monrath i Kancelliet skjænkede i Aaret 1817 Seminariet 100 Stkr. Mineralier.

Seminariets faste Lærere ere 3. Disse Beretningers Forfatter blev 1817 dimitteret fra denne Stift-

*) Man stræber nu lidt efter lidt at berige Samlingen med de vigtigste Skrifter af den nyere pæd. Litteratur.

telse, men betraadte siden den akademiske Bane, og underkastede sig theologisk Embedsexamen i Januar 1826. Efterat have været anden Lærer her siden nysnævnte Aar blev han 1ste Januar 1839 Stiftelsens Forstander og første Lærer. Som saadan har han Bestyrelsen saavel af dens oekonomiske Anliggender som af Underviisningen, og underviser selv i Religion, Bibelkundskab, Katekisation, Methodelære i Almindelighed og den indbyrdes Underv. Methodelære i Særdeleshed. Derfor nyder han i aarlig Løn 1240 Rdlr. S. foruden fri Bolig og Brugen af den til Embedet liggende Have og Jordlod. Anden Lærer er cand. theol. Caspar Christensen, der i sin Tid blev dimitteret fra det trolleborgske Seminarium, 1838 tog theol. Embedsexamen og 1839 blev Lærer her. Han underviser i det danske Sprog, derunder tillige indbefattet Stiil og Boglæsning, i Historie og Geografi, samt bedømmer Skriftproverne. Han nyder 440 Rdlr. S. i Gage, fri Bolig, Brugen af en Have og en Jordlod. Tredie Lærer, Hr. Nasmus Andersen, blev dimitteret fra Seminariet samme Aar som det blev hertil forflyttet. Han var først Privatlærer i Jylland, siden Skolelærer i Skovlunde, en Miils Wei herfra, og blev 1811 Lærer ved Stiftelsen, først blot i Musik, siden tillige i Mathematik og Regning. Han havde først kun hvad Sinec havde havt i Gage: 240 Rdlr.; men denne er Tid efter anden vøret til 640 Rbdlr. S.; desuden faaer han 32 Rdlr. for at stemme og bestrænge Seminariets Klaveerinstrumenter. Ogsaa har han fri Bolig, Have og Jordlod. Hr. Gebauer, Seminariets Elev fra 1808—1811 og nu Skolelærer i Steenlose $\frac{1}{2}$ herfra, kommer hid Loverdag Eftermiddag for at give Underviisning i Havedyrkning. Læ-

rerer Gehl havde tillige i sin Skole veiledet Seminaristerne ved deres praktiske Skolearbejde, og derfor havt 50 Rdlr. aarlig. Men da han døde i Begyndelsen af Maret 1840, foreslog jeg, at Seminariet maatte faae sin egen Gymnastik- og Skolelærer i Hr. Horst, der blev dimitteret herfra i Foraaret samme Aar, og siden underkastede sig Prove i Gymnastik og Svømning ved det gymnastiske Institut; efter dette Forslag blev H. antagen, og nyder aarlig 200 Rdlr., fri Bopæl, Lysning og Brændsel *).

Efter Seminariets Forflyttelse til Jonstrup blev her paa Stedet oprettet en Skole af Børn fra den nærmeste By Bringe samt fra Jonstrups Bang. Børnenes Antal var i det høieste 50; de bleve efter Skoleanordningerne af 1814 deelte i to Klasser, og hver af dem blev igjen deelt i to Afdelinger, for at give flere Seminarister Udgang til at undervise og forskaffe dem mere Ovelse. Seminaristerne af øverste Klasse underviste her under Lærernes og især anden Lærers Opsyn, saalænge han var Religionslærer. De afvelede ugentlig, og de 2, der i hver følgende Uge skulde være Skolens Lærere, vare i den foregaaende Uges tvende sidste Dage tilstede i Skolen, under Navn af Bisiddere, for at blive mere bekendte med Fremgangsmaaden og Børnenes Standpunkt. Denne Skole, der 1824 tillige fik den indb. Underviisning at give, først under tredie, siden under første Lærers Tilsyn, blev efter dennes Forslag ganske ophævet 1826, fordi man troede,

*) Angaaende Medhjælperne da bruges for Tiden ingen ved Regneunderviisningen; og de, der assistere ved Underviisningen i Skrivning og Fiolinspil, faae siden 1ste Juli 1839 ingen Godtgjørelse derfor.

at Seminaristerne vilde have mere Nytte af at øve sig under en Skolelærers stadige Veiledning. Maaløv Skole tjente nu Seminaristerne til Døvelsskole. En halv Snees Aar derefter blev det dog anseet for hensigtsmæssigt at have en Skole paa selve Seminariet, og min Formand fik da Lov til at oprette en saadan til Prøve, bestaaende i det Høieste af 24 Børn, fra Bringe og Jonstrups Bang. Men da dette Børneantal syntes mig altfor lidet for en Døvelsskole, medens jeg indsaa Vigtigheden af at have en saadan paa Seminariet selv: saa fik jeg i Foraaret 1840 udvirket, at Seminariets Skole maatte udvides, at indb. Underv. maatte indføres tillige, og at Seminaristernes Skolebesøg i Maaløv maatte ophøre. Skolen tæller endnu næppe 40 Børn; Antallet turde, haaber man, snart blive forøget til 50; et større var ønskeligt, men vil næppe være at erholde paa Grund af Stedets affondrede Beliggenhed, og Lokalet vilde ei heller vel rumme flere. Da det ikke desto mindre maatte ansees hensigtsmæssigt, at Een bestandig kunde vejlede de skolebesøgende Seminarister; saa blev det mig ogsaa tilladt at antage en dimitteret Seminarist til, under Lærernes Overtilsyn og Bistand i fornødent Fald, at lede Skoleundervisningen. Han skal deels selv undervise og derved give de begyndende Skolelærere et Mønster, deels anføre dem til at undervise ved at lade dem gjøre Forsøg, som han da betyngtlig, supplerer og bedømmer; kort: han skal ved Veiledning og Exempel bidrage til at føre dem ind i Skolelivet.

Skolens Børn ere som sædvanlig deelte i 2 Klasser, hvoraf hver besøger den 3 fulde Dage ugentlig. De undervises 4 eller 3½ Time om Formiddagen, og 3 eller 2½ Time om Eftermiddagen. 2 Seminarister tage Deel

i Underviisningen til hver Klasse, 4 have altfaa Skole-
tour om Ugen. Men desuden maa hver Halvdeel af Se-
minaristerne i øverste Klasse skiftewis i de Skoletimer,
hvori de ei ere beskæftigede paa Seminariet, besøge Skolen
deels som Tilhørere, deels som Deeltagere i Arbeidet, for
at de bestandig kunne have Skolegjerningen i Tanke som en
Hovedsag; det Samme skeer ogsaa, skjønt i færre Timer
og med mindre virksom Deeltagelse, med Seminaristerne
i anden Klasse. Ogsaa Seminariets yngste Elever have
Tilladelse, men endnu ikke Forpligtelse til at besøge Skolen.
Fagenes Fordeling er i nogen Grad lempet efter Under-
viisningstimerne paa Seminariet, for at saavel de forskjel-
lige Lærere som ogsaa Seminaristernes Halvklasjer
kunne have den størst mulige Leilighed til at bivaane
Skoleunderviisningen.

De skolebesøgende Seminarister skrive og holde skif-
terwis en kort Bøn, som aabner Dagens Gjerning og
ledsages af et Psalmeversets Afhyngelse, med hvilket Sidste
Underviisningen ogsaa hver Dag ender. Skolens ældste
Klasse har 3 Timer om Ugen Religionsunderviisning, i
de 2 anvendes den kateketiske, i den tredie den akroama-
tiske Læreform; 2 Timer til Bibelhistorie, og desuden
en 2 til 3 Qvarter af Klassens ugentlige Skoledage til
Forklaring af Søndagsevangeliet. 3 Timer anvendes til
Læsning og 1 til almeennyttige Kundskaber, saaledes at
man fornemmelig tager Hensyn til det, hvorom der i hine
Timer er læst, udvikler, udvider og indprenter yderligere
end skee kunde i de egentlige Læsetimer. Skriftlæsning
2 halve Timer. Hoved- og Tavleregning 3 Timer.
Skrivning 2, Stiles og grammatikalske Øvelser 2 Timer.
Sang 2 hele og Gymnastik 3 halve Timer. I Sko-

lens yngste Klasse finder indb. Underv. Sted efter den forefrevne Norm; dog, paa Grund af denne Skoles særegne Bestemmelse, med enkelte Modifikationer. Her undervises i Religion, Bibelhistorie og Forstandsovelser, $\frac{3}{4}$ Time ad Gangen, om Morgenens, hvert Fag sin Dag; den første halve Time hver Eftermiddag anvendes 2 Gange til Forstandsovelser og 1 Gang til Religionsunderviisning. 1 Time hver Formiddag og $\frac{3}{4}$ Time hver Eftermiddag læses der; sidste Gang kaster man tillige et Blik paa det, Bogklasserne i Ugens Løb have læst. $\frac{3}{4}$ Time hver Halvdag regnes og skrives her; ogsaa anvendes en lille Time ugentlig til Sangøvelser; $\frac{1}{2}$ Formiddagstime til Gymnastik paa den dertil bequemme Aarstid. Man stræber bestandig at knytte Religionsunderviisningen til passende bibelske Fortællinger; de yngste Børn meddeles først en forberedende, siden en af Bog uafhængig og aforistisk Religionsunderv. Ligeledes stræber man at forberede hver nyt Trin i Læsning, Skrivning og Regning ved umiddelbar Underviisning. Alt de Seminarister, der have Skoletour, forfærdige skriftlige Udkast over de Religionsfandheder, de i Skolen skulle behandle, og at Seminariets Lærere, naar det ansees fornødent, tale i Forveien offentligt om de Materier, som i Skolen blive at foretage, er i sin Orden.

Paa Seminariet begynder ogsaa Dagens Gjerning med Bøn, holdt af de ældste Elever skifteviis, og Sang ledsaget af Orgel. De daglige Læretimer skulle efter Reglementet være 7. Man underviser fra 8—12 og om Eftermiddagen i Reglen fra 2—5, vel endog i enkelte lette Fag fra Kl. 1 af, hvortil kommer Gymnastiktimerne. Dog kommer der, det Eine med det Andet, alligevel ei stort mere end 7

Læretimer hver af Ugens Arbejdsdage paa hver Klasse; og for ei at trætte Eleverne for meget lader man en halv Snees Fjeminutter hver Gang indtræde mellem Timerne, ligesom ogsaa enkelte Fritimer for denne eller hiin Klasse finde Sted; i samme Hensigt afværse saa vidt muligt lettere og vanskeligere Læregjenstande med hinanden. Den yngste Klasse undervises for sig; de to ældre Klasser have i de fleste Fag fælles Timer, efterdi de, der have Skoleundervisning at give, maae have gennemgaaet Alt, for denne begynder, for at de kunne anvende det sidste Aar meest til yderligere Indprentelse og Forarbejdelse samt til praktiske Øvelser, have modtaget Stoffet og theoretisk Anvisning til Læreformen, som de skulle anvende i Skolen det sidste Aar. Dog finder den samme Klasseinddeling ei altid Sted i den musikalske og gymnastiske Undervisning paa Grund af den ofte saare ulige Fordannelse, ei heller i Hægneunderv.

Religionsundervisning gives 4 Timer ugentlig til de to ældre Klasser, 3 Timer til den yngre; Lærebogen lægges herved til Grund. Hovedmomenterne ere antydede, ordnede og ledsagede med Exempler og andre Oplysninger meest af Skriften, omtrent som man vilde disponere et Udkaft til Katekisationer, i de skriftlige Hjælpe midler, som gives den yngste Klasse, og hvorover der holdes Foredrag. En udførligere, friere og noget dybere gaaende Udvikling faae de Ældre. Bibelkundskab hver Afdeling i 2 Timer. Den yngre Klasse anbefales som Ledetraad Thonboes Bibelb., udgiven af Faber og Heiberg, for at de kunne blive nøie bekendte med en saadan Bog, som kan bruges og ogsaa mangfoldig bruges i Skoler; de ere ellers kun altfor tilbøielige til et følge en større, som de selv ere underviste efter, uden at den

passer for Skolen. Herved faaer man tillige Anledning til at meddele en kort Udsigt over Kristendommens Historie samt over det hellige Land og de jødiske Oldsager. I Foredraget for de ældre Klasser følges saa nogenlunde Herslebs større Bibelhistorie, men oplyst med en Mængde Tillæg af Skriften selv, af exegetiske, antiqvariske og praktiske Bemærkninger. Herved blive mangfoldige Udsnit og Steder af Skriften forklarede; men ogsaa anvendes der adskillige Timer til udførligere Indledninger til Bibelen og dens enkelte Dele, samt til Forklaringer over Helligdagsterterne m. v. Allerede i den yngste Klasse faae Seminaristerne de simpleste kateketiske Regler oplyste ved en Mængde til Bedømmelse forelagte Exempler; dernæst kateketisere de med hverandre over lette historiske Materier. I den anden og tredie Klasse høre de et sammenhængende Foredrag over Kateketik og Methodik, for endel efter Brammers Methodelære; anden Klasse maa af og til indlevere en skriftlig Udvikling over een eller anden opgiven lettere Materie, ligesom de ogsaa længere hen i Aaret maae gjøre Smaaforsøg mundtlig; tredie Klasse maa kateketisere 2 Timer ugentlig over en Religionsfandhed, 1 Time over en bibelsk Fortælling, Signelse eller Psalm og 1 Time holde et sammenhængende Foredrag. Skriftlige Udlaast indleveres først til Bedømmelse og Retelse. Læreren kateketiserer i Begyndelsen hver Gang selv over enhver opgiven Materie, og tilføier siden Kritik over Bedkommendes Arbejder. Længere hen i Tiden maa indbyrdes Kritik forsøges. Eleverne kateketisere først med hverandre indbyrdes, siden med ældre, endelig ogsaa med yngre Børn.

Den indb. Underviisnings Methodelære beskri-

ver tydeligt nok denne Læreindretning; hvad her kan være at tilføie, er deels nogle historiske Oplysninger, deels Bink om, hvorledes umiddelbar Underviisning kan forbindes med denne middelbare, saa den kan blive vedbærlig dannende, deels Henviisning til Modifikationer deri for medelst lokale Omstændigheder. Paa Methodlæren anvendes 3 Timer om Ugen. Ved Underviisningen i det danske Sprog følges Lærebøger af mig, forskjellige efter de forskjellige Klasser. Det Meste bliver her analytisk-praktiske Øvelser i Sætningslæren, samt orthografiske Øvelser. 4 Timer for de ældre Klasser, 3 for den yngre til denne Underviisning.

De grammatikalsk-praktiske Øvelser forbindes med Øvelse i Læsning; dog har ogsaa hver Afdeling af Seminarister en særskilt ugentlig Læsetime. Herved bruges Psalmebogen, Mallings „store og gode Handlinger“ og Floris Læsebog. Læreren forelæser nu og da selv, ogsaa for at forebygge unaturlig Affectation, berigtiger og bedømmer Elevernes Læsning, samt, uden at meddele nogen systematisk Deklamationstheori, antyder de vigtigste Regler for en god Læsning. Ved Bibellæsning sees tillige paa, at Skriftens Stykker blive vel oplæste; og man vil læse mere i den hellige Skrift, naar man faaer en god Overføttelse ogsaa af det g. T.

Ved Underviisningen i den danske Stil begynder man med særdeles lette Emner og iagttager en vis Gradfølge i Henseende til Vanskeligheden, meddeler Opgaver af meget forskjelligt Indhold, men tager derhos Hensyn til hvad Seminaristerne skulle lære og anvende, retter saavel i Henseende til Materie som til Form, snart offentlig, snart i private Timer. En lille Bog af Borgen

angaaende den danske Stil giver passende Vink og Regler og antyder en hensigtsmæssig Læregang, hvorfor man har begyndt at benytte hvad af den, der for vort Diemed er tjenlig. Hveranden Uge leveres en Stil, tildeels udarbejdet under Opsyn; desuden er der for de 2 ældre Klasser bestemt en særskilt Time om Ugen og for den yngre Klasse een til mundtlige didhørende Øvelser, Udvikling af Stilens Egenskaber o. s. v.

Angaaende Skriveunderviisningen bemærkes, at Seminariisterne hveranden Uge indlevere en dansk og en latinsk Skriftprøve, indførte i en pagineret og forseglet Skrivebog, og det ikke blot Skjønsskrift, men ogsaa en friere Haandskrift. Skriften karakteriseres af vedkommende Lærer, men Øvelserne foretages under Tilsyn af et Par Elever, der skrive bedst. Skolens Lærer forsyner Eleverne med de fornødne Forskrifter. Man seer naturligtviis ogsaa paa, at det Skrevne er af passende Indhold. Til Skrivning anvendes 2 Timer om Ugen for hver Klasse.

Som Ledetraad ved Underviisningen i Fædrelandets Historie bruges endnu Munthes Lærebog; men den maa i flere Dele berigtiges og paa mange Maader suppleres, Stoffet ordnes, oplives og forbindes ved det mundtlige Foredrag, der ogsaa stræber at give Begreb om en god fortællende Fremstillingsmaade. Man meddeler ogsaa en kort Udsigt over Verdensbegivenhederne (efter Kofods fragment. Historie), hvilken den vordende Skolelærer ei synes at burde savne; man søger da herved at vise, hvorledes Fædrelandets Begivenheder og Skjebner stode i Forbindelse med andre Landes. De ældre Klasser have 3 historiske Timer ugentlig.

Geografiunderviisningen gives efter Welschovs Lærebog og tildeels efter Schovs „Europa“, hvorved man stræber at bibringe Bedkommende et tydeligt og anskueligt Billede af Jorden og dens geografiske Forhold. 2 Timer anvendes paa denne Disciplin for de ældre Klasser; men for den yngre Klasse foredrages Historie og Geografi tillige i 3 Timer.

Underviisning i Regning meddeles efter skrevne Hefter, og omfatter de forskjellige Regningsarter indtil Verelregning. Den tilsigter et anskueligt og fleersidigt Begreb om Tallene, deres Forhold og Forandringer, vil skjærpe Forstand og Sukommelse og indøve Færdighed i Kalkulationer paa samme Tid; den giver derfor Wink til at løse Opgaverne paa forskjellige Maader, til at finde Nember og Gjenveie; især veileder den til at gjøre klart og simpelt Nede for de forskjellige Regningsarter og Tilfælde. Nu Een, nu en Anden af Læringerne maa mundtlig udvikle og oplyse dette for de Øvrige. Hvad hver skriftlig har udregnet i Timerne, maa han, efterat, det er gennemgaaet og rettet, indføre i en Differbog, som bliver hans Eiendom. Hovedregning foretages deels taust, saa at blot Facit angives, deels høit, saa at den Paagjældende heelt igjennem gjør Nede for sin Fremgangsmaade og for de paa hvert Trin vundne Resultater. Opgaven maa han bevare i Sukommelsen og kunne nævne tilsidst tilligemed sit Facit. Egentlig Mathematikunderviisning foreskriver Reglementet ikke; men man har dog anseet det for passende at gennemgaae de tvende Kursus af Bjørns Arithmetik, ligesom og at anvende Stereometriens Formler paa at udregne Indholdet af Legemer af forskjellig Figur. 2 Timer anvendes til Table-

regning, 2 til Hovedregning og 1 til Arithmetik for hver Klasse.

Uagtet den praktiske Deel af Musikunderviisningen er her den vigtigste, saa kan Theorien ei heller undværes. Man stræber at give Seminaristerne et klart Begreb om Musikkens Elementer: Moder, Takt, Tempo, Rhythmus, Intervaller m. v., underviser dem om de vigtigste Sætninger af Harmonilæren, saa at de blive istand til at spille efter bezifret Bas, lære at begribe de forskjellige Stemmers indbyrdes Forhold i fleerstemmig Sats, at danne en passende Indledning og Slutning til Korallerne paa Orgel, at undgaae Dvintz og Oktavfeil, transponere et Musikstykke, sætte en Sekundz eller Mellemstemme til m. v. De søes forresten i at synge alle Korallerne reent og rigtigt, mange ogsaa toz, trez og firstemmig. Ligesaa indøves med dem en Mængde harmoniske Sange af forskjelligt Slags, især Folkesange, passende Kanoner o. desl. Særskilte Intervaløvelser foretages ogsaa ligesom og Øvelse og Anviisning med Hensyn til Sangunderviisning i Skolerne. Alle Eleverne maae lære at spille Korallerne og Folkesange paa Fiolin, de Fleste spille dem ogsaa fleerstemmigt paa Orgel samt Præludier i forskjellige Tonarter. 13 Timer anvendes ugentlig paa Sang og Musik.

Kundskab om Naturen, dens Love, Forandringer og Gjenstande kan intet dannet Menneske ganske undvære, Skolelæreren behøver den ogsaa som Lærer. Ogsaa behøver han noget Kjendskab til den menneskelige Natur, hvis Anlæg han skal udvikle og danne. Saadan Kundskab stræber man at meddele simpel og praktisk i 2 Timer ugentlig for den yngre, 1 Time for de ældre

Klasser. Nogle Afbildninger af Naturgjenstande har Seminarieret, som herved kunne bruges. I Mangel af nogen egentlig derpaa beregnet Vedtraad knytter man denne Underviisning deels til visse Dele af Hjorts Børneven, deels til Underviisningen i den fysiske Geografi. De, der have Lyst og Leilighed, kunne ogsaa faae nogen Veiledning i Tydsk.

Gymnastik og Svømning udøves efter den Læregang, som er forestrevet i Direktør Nachtigalls Lærebog; hvorhos Eleverne tillige veiledes til at undervise og øve Andre i Gymnastik. 6 Timer om Sommeren, 2 om Vinteren.

Skjønt Have dyrkning ikke er nogen besalet Læregjenstand, saa faae Seminaristerne dog baade theoretisk og praktisk Veiledning deri; i de smaa Havepletter, de hver især benytte, udøve de hvad de have lært om Blomsæteravl, Kjøkkenværters og andre nyttige Planter's Dyrkning, om Træplantning og Træers Forædling m. v. Hermed forbindes en kort og simpel Theori for et ordnet Agerbrug. 2 Timer om Ugen til alt dette.

Daglige Repetitioner af det Gjennemgaaede tjene deels til at forvise Læreren om, hvorvidt han er bleven forstaaet, og give ham Leilighed til at hjælpe efter; deels til at øve Eleverne i at udtrykke sig frit og rigtigt over forskjellige Materier. Repetitioner, der omfatte større Pensa, bidrage til at indprente Stoffet og lade det beskue i Sammenhæng.

Her afholdes aarlig 2 Examina, den ene ved Jule-tider, den anden i Juni; Udfaldet deraf bestemmer den Plads, som enhver Lærling indtager i det følgende Halv-aar. Dimissionsexamen*) afholdes nu paa eengang, i

*) Den afholdtes først 2 Gange om Aaret: Foraar og

Overtværelse af de Censorer, som Seminariets Direktion, Stiftamtmanden og Biskoppen i Forening med Distriktets Provst, dertil maatte udnævne, idet den examinerende Lærer tillige censurerer. Skriftlige Prøver i dansk Stil, Skrift, praktisk Regning, Methodik, Kateketik m. v., udarbejdede under Tilsyn, blive at fremlægge til Bedømmelse. I de vigtigste Fag forfærdiges et Schema over Hovedpunkterne af de gennemgaaede Materier; hertil svarende Nummiere blive i Censorerens Paasyn udtrukne af Examinanderne, og derefter foretages Examination. Færdighed i Skoleunderviisning prøves ligeledes paa anordningsmæssig Maade. 2 fremmede Censorer skulle overtvære Examinationen paa hvert Sted, hvor der examineres.

Hvorledes man i det Enkelte har at gaae frem ved Examen, ligesom og ved Udgangsprøven, der afholdes i Slutningen af hvert Mars Marts Maaned, det bestemmes i Reglementet af 10de Februar 1818. Denne sidste Prøve anstilles med Hensyn til de forskjellige Gjenstande, hvori her skal undervises, dog med Undtagelse af Methodik og Skoleunderviisning, naar ellers ikke Noget maatte ansee sig moden til at indtræde i øverste Klasse. Man har da at vælge de Færdigste i tilstrækkeligt Antal, dog saaledes at Sønner af Skolelærere og Almuesfolk under forresten lige Omstændigheder have Fortrinsret.

Det nu gjældende Reglement for Seminariets Elever er understrevet af det danske Kancelli d. 25de Mai 1821, og er i sine Hoveddele overensstemmende med de ældre

Efteraar; siden kun 1 Gang: i Mars eller April, tilsidst kun i April; men i Aaret 1817 forlagdes Dismissionsexamen til Slutningen af Juni.

Reglementer, hvoraf Hovedmomenterne ere meddeelte her ovenfor. Det indskræper Sædelighed, Flid og Orden, Lydighed ogerbødighed mod Foresatte, Høflighed og Tjenstvillighed mellem Eleverne indbyrdes. Det fastsætter fremdeles, at Enhver, der gaaer et Grinde bort til et Sted i Nærheden, skal mælde til Opsynsmanden naar han gaaer og naar han kommer; og vil Nogen foretage en Reise, som kun i Nødvendighedstilfælde maa finde Sted, da maa han dertil erhverve Forstanderens Tilladelse. Hvad Skade Nogen af Raadhed eller Uforsigtighed tilføjer Seminariet eller Medelever, skal han erstatte. Seminaristerne staae op, spise og lægge sig til bestemte Klokkeløst. Enhver reder selv sin Seng og ordner sine Sager paa Sovestuen, inden han forlader den, indfinder sig reenlig og ordentlig, skjønt tarvelig paaaklædt paa Læres eller Skolestuerne; holder ogsaa der sine Sager i Orden, og lader Alt Lærevæsenet uvedkommende være borte fra disse Stuer. Ingen maa laste eller vrage den Mad og Drikke, som gives, men, naar der maatte være gyldig Grund til Besværing, ved Opsynsmanden forebringe denne; ei heller maa Nogen forsyne sig med andensteds fra kommen Spise eller Drikke. Gjentagne Overtrædelser af Reglementet eller Forbrydelser medføre uundgaaelig Bortviisning. Til at haandhæve Orden udnævnes her 4 eller 5 af de stikkeligste og ordentligste Elever i ældste Klasse til Opsynsmænd for hele Maret. De have hver Sit under Hænder; Een har Opsyn med Inventariet, en Anden med Lyfene o. s. v.; Een er placeret ved hvert Bord under Spiisningen, har sin Seng paa hver af de yngre Klasfers Afdelinger paa Sovestuen, og tager Plads paa hver af deres Læsestuer,

Alt for at paasee, at Sømmelighed, Orden og Flid kan være herskende. Een af dem har hver Uge specielt Tilsyn med det Hele: han antegner i en dertil indrettet Bog hvo der ere syge, fraværende, have forset sig o. desl.; han kalder Lærere og Lærlinger til Underviisningstimerne, aabner og lukker Dørrne Morgen og Aften, slukker Lyseene om Aftenen, efterseer, om Vinduerne ere lukkede, Ilden slukt i Kaffelovnen, om Alt er i Orden om Morgenens paa Sovestuerne til fastsat Tid m. v. Ogsaa skulle Opsynsmændene saavidt muligt i Fritimerne færdes paa de Steder, hvor de fleste Elever ere, for at fremme sømmelig Adfærd, i fornødent Fald tale til Nette, men sindigt og høfligt, og, om behov gjøres, indberette det U sømmelige til Forstanderen.

Værelser og Gange feies og affkrubbes i det Mindste 2 Gange om Ugen af Portneren og hans Kone, ligesom de ogsaa lægge i Kaffelovnene, bringe Vaskvand til Alle, Mad og Drikke til Syge, og gaae dem tilhaande; men hver Dag, for Underviisningen begynder, maa Opvartersken gaae igjennem Værelserne for at feie, astørre, astøve o. desl., hvor det behøves. Gulve og Vinduer m. v. vaskes flere Gange aarlig (skjønt sjeldnere end man kunde ønske det, efterdi Eleverne bestandig uden paa Fridagene maae færdes i de samme Værelser), f. Ex. til Fester, Examina, Kongens Fødselsdag, i Ferien.

Ligesom den daglige Orden er foreskrevet, saaledes er det ogsaa bestemt, at de yngre Klasser stiftewis besøge Kirken om Søndagen; af de Ældre besøge 2 den hver Gang for at spille Orgel, 2 Andre for at øve sig i at anføre Sangen og udføre de øvrige af Kirkesangerens Forretninger.

Krogang og andre flige Forlystelser ansees for util-
ladelige her; men da den unge Alder trænger til For-
noielser; saa opmuntres man Eleverne til Spadseretoure i
denne ret smukke Egn og den nærliggende Skov, til sam-
let Musik og Sang Sommeraftenerne i Have, Skov og
paa Søen. Om Efteraaret og Vinteren samles man nu
og da Løverdag eller Søndag Aften til harmonisk Sang
og Musik og forbinder dermed Fremsigelse af passende
Digte, stundom ogsaa et Par Timers Dands. Ved en-
felte festlige Leiligheder tillades det desuden at arrangere
et simpelt Bal. Det negtes ei heller dem, der ønske det,
imellemstunder at besøge Skægt og Venner, naar Saa-
dant kan skee uden lange Reiser. Ferie har Semina-
riet en 3 Uger i August, henved 14 Dage i Julen og
en 8 Dage i Paasken.

Til denne Oversigt over dette Seminariums Historie
turde det være passende at føie en Fortegnelse over alle
dem, som derfra ere dimitterede. Den skal indeholde de-
res Navne, Fødested, Dimissionsaar, Karakterer, og saa-
vidt muligt, hvor de ere ansatte.

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Afgaaet	Karakterer	Anføttelse
1	Koldager, Jens	Kræer, Kalborg St.	1791	1794	ubm. duelig	Kræer.
2	Sørge, Søren N.	Skatbjerg i Nyen	1791	1794	meg. duelig	Lufstrup, Kr. A. + Landslet.
3	Sørensen, Andreas	Kandslet, Als	1791	1794	u. b.	
4	Purup, S. G.	Kessinger	1791	1794	m. b.	Christianslund.
5	Petersen, Hans N.	København	1791	1795	m. b.	Snave ved Kølens.
6	Christensen, Hans	København	1791	1795	duelig	Luggele, Kr. A. +
7	Christensen, Niels	Ullerød, Kr. A.	1791	1795	b.	Ullerød, Kr. A., afstakt.
8	Nielsen, Jens	Ullerød	1791	1795	b.	Ullerød.
9	Brandrup, Poul	Drum i Kbh	1791	1794	b.	Lille Næstved. +
10	Solgersen, P. N.	Skole paa Als	1791	1794	m. b.	København, Kr. A.
11	Skottefelt, N. A.	Skottefønder	1791	1794	m. b.	Sønderjermøse, Kr. A.
12	Johansen, Jens	Kræer	1791	1794	m. b.	Skottefø, Vib. St.
13	Smidt, Jens	Skjøt, Vib. St.	1791	1794	m. b.	Sønderup, Kr. A.
14	Blow, Morten	Skibsfart	1791	1794	b.	Muddinge, Kr. A. + Skibsfart.
15	Petersen, Johan	Skjøt, Steevig	1792	1794	beqvem	Skibsfart.
16	Pjorteborg, Carl	Messinge, Nyen	1792	1795	b.	Nørre-Ballestrød, Kr. A.
17	Appelen, G. G.	Messinge	1792	1795	b.	Skibsfart, Kr. A. +
18	Bønnelykke, E. S.	Kjøbenhavn	1792	1795	b.	Skibsfart, Kr. A. +
19	Nielsen, P. G.	Fredericia	1792	1794	m. b.	Kjøbenhavn.
20	Christensen, Jens	København	1792	1794	b.	Skibsfart, Nyen. +
21	Kist, P. G.	København	1792	1795	b.	Skibsfart, Kr. A.
22	Hansen, Henrik	København	1792	1795	b.	Nyborg.
23	Holm, G. N.	Kjøbenhavn	1791	1794	m. b.	Daglykke, Kr. A. +
24	Jensen, G. G.	Kjøbenhavn	1791	1794	m. b.	Ballerup, Kr. A. +

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Afgaaet	Karakterer	Ansættelse
25	Sørgensen, S. P.	Sillervød, Steevig...	1792	1795	m. b.	Spøie, Sofstrup R. A. +
26	Grøten, P. P.	Lodberg, Aarb. St.	1792	1795	b.	Søgersborg.
27	Gerritsen, E.	Krebericia	1792	1795	m. b.	Differvegteborg, Pr. A. +
28	Petersen, Nils	Sigerløvsøster, S.	1792	1795	b.	Gundsømagle, R. A. +
29	Kris, E. S.	Gliselev, Hven	1792	1795	b.	Carup, Hven.
30	Morsing, G. M.	Brondhjem	1792	1795	b.	Hanchovud, R. A.
31	hanfen, S. M.	Rjøbenhavn	1792	1795	m. b.	Magleby, Møen.
32	Rasmussen, P.	Hønet, Volland	1792	1796	b.	Høstølle, Volland.
33	Wiren, G.	Holmshøjt, Steev.	1792	1795	m. b.	Sfjærringe, Volland. +
34	Bramsen, S. A.	Rjøbenhavn	1793	1795	m. b.	Rjøbenhavn. +
35	Taarning, R. P.	Hinderup, Steev.	1793	1795	m. b.	Butterup, S. A.
36	Glovved, S. P.	Sløtved, Aalb. St.	1793	1796	m. b.	Sløtved, Aalb. St.
37	Sand, G. M.	Staining, Ribe St.	1793	1796	b.	Holmøland ved Ringf.
38	Torup, Peder	Munslø, Hven	1793	1796	m. b.	Hven.
39	Witig, G.	Sfjærring, Vib. St.	1794	1797	b.	Brøndum, Aalb. St. +
40	Witch, G.	Christianshavn	1794	1797	m. b.	Paarsløv, Sorø A.
41	Drøslø, P. A.	Drigslø, Hven	1794	1797	b.	Vordingborg.
42	Dyrtfou, M. G.	Dyrtfou, Aalb. St.	1794	1797	m. b.	Harum, R. A. +
43	Zander, R. R.	Zander, Aarb. St.	1794	1797	nogenl. b.	Harum, R. A. +
44	Wiseby, P. S.	Wiseby, Ribe St.	1794	1797	b.	Horsnø, aft.
45	Schøler, H. P.	Kløvth Steev.	1794	1797	b.	Maerup, R. A.
46	Hjornsgaard, G.	Skinfaun, Norge.	1794	1797	m. b.	Hammel, Aarb. St.
47	Lorish, S. P.	Skebo	1795	1797	m. b.	Norge.
48	Kjellsted, S. A.	Kjellsted, Hven	1795	1798	b.	+ Baldby, R. A. +

49	Nøber, S. G. B.	1795	1798	b.	Sigerløvsøffer, S. A.
50	Ulberg, P.	1795	1798	m. b.	Mildstrup, S. A. †
51	Frøeg, Jens.	1795	1798	u. b.	Torsager, Arch. Gt.
52	Sørgensen, Peder.	1795	1798	b.	Maarum, S. A. †
53	Franssen, Hans.	1795	1798	m. b.	Lærer ved Brolløborg Semin., nu Kantor ved Petri Kirke.
54	Sensen, Frb.	1796	1798	m. b.	Gjentofte.
55	Frøstebach, S.	1796	1798	b.	Wers, S. A.
56	Kregghimer, S.	1796	1799	m. b.	Organist i Gistabellet Frederiks- havn.
57	Liebst, G. P.	1796	1799	b.	Græsted, S. A.
58	Hansen, Peder.	1796	1799	b.	Krabbebam, S. A.
59	Hansen, Niç.	1796	1799	b.	Lynghv. †
60	Flor, St.	1796	1799	b.	Nyjøbing G. †
61	Rønnelien, S.	1796	1799	b.	Gulfsildstrup, Ddsherreb.
62	Nielsen, S.	1796	1799	b.	Ugebjerg, Ddsb.
63	Stenum, S. P.	1796	1799	u. b.	Tubse, P. A. †
64	Sensen, Mads.	1796	1799	b.	Kude, G. A., aft.
65	Bøghmer, P. S.	1796	1799	b.	Kongesberg.
66	Christensen, Lars.	1797	1800	b.	Nyland.
67	Nielsen, S. P.	1797	1800	m. b.	Græslø, Sjen.
68	Spoulsen, Die.	1797	1800	b.	Frevig.
69	Frørup, S. G.	1797	1800	m. b.	Store-Nørdest, S. A. †
70	Wüller, Peter.	1797	1800	b.	Annise, S. A. †
71	Petersen, Peter.	1797	1800	u. b.	Kloster ved Frederiks Kirke i Kjøbenhavn.

Nr.	Navne	Fødested	Opfaget	Ufgaaet	Karakterer	Anføttelse
72	Golding, Niels.....	Næsrum, B. St....	1797	1800	u. b.	Oppefundn ved Frederikslund, bød som Boghandler i Kjøbenhavn.
73	Henriksen, Sæppe.....	Gørø	1797	1800	m. b.	København.
74	Hønderup, Jens.....	Nafstov	1797	1803	b.	Etige ved Odense.
75	Hørresen, N.....	Næminderød	1797	1800	b.	Kulby, S. A. †
76	Steffensen, Peter.....	Sønderby, Kjøbenhavn.....	1797	1800	b.	Landbøje, S. A., aft.
77	Hrøns, P. G.....	Vellev, Aarb. St....	1797	1800	b.	Hjørunde, S. A.
78	Lagani, P. N.....	Hjørup, Slesvig.....	1798	1801	m. b.	Hjørup, Kjøbenhavn.
79	Lejpersen, Hans.....	Kjenshøj, S. A.....	1798	1801	b.	Hvijsinge, S. A. †
80	Angaard, Sæbø.....	Kirke-Stillinge, S. A.....	1798	1801	b.	Stillinge.
81	Jensen, Carl.....	Snæsemo, S. A.....	1798	1801	b.	Bræde, Odense. †
82	Karp, G.....	Kjøbenhavn.....	1799	1802	u. b.	Musiklærer ved Bøstørborg Seminarium, Skolelærer i Lunde, Søland.
83	Sørensen, G.....	Bønnet, Søland.....	1799	1802	b.	Kanglø, Søland. †
84	Borch, P. S.....	Kallekilde, S. A.....	1799	1802	m. b.	Høve, S. A.
85	Bræck, G. S.....	Kobstette, Søland.....	1799	1802	b.	Kangeland.
86	Sommer, N. P.....	Kagholt, Nalb. St....	1799	1802	b.	Kagløvar, S. A.
87	Sand, S. N.....	Meebø, Nibe St....	1799	1802	b.	Hals.
88	Sold, G. G.....	Gjemning, N. St....	1799	1802	b.	Annise, S. A.
89	Sald, K. S.....	Sald, Randers A.....	1799	1802	b.	Neddebo, S. A. †
90	Hveg, S. P.....	Mobum, Norge.....	1799	1803	b.	Norge.
91	Reich, Jens.....	Stabel, Ringk. A.....	1800	1803	u. b.	Maglemer, Søland. †
92	Sohansen, S. S.....	Siberup, Slesvig.....	1800	1803	m. b.	Skolteker ved Holmens Kirke.

93	Nielsén, Caré.....	1800	b.	Koppenborg Gods.
94	Stæmusén, G.	1800	m. b.	Lebüll, Als.
95	Veide, P. A.	1800	b.	Kongsberg.
96	Trustrup, S. N.	1800	b.	Havrebjerg, G. A.
97	Gjerløv, G.	1800	b.	Slagelunde, F. A.
98	Abildgaard, G. A.	1801	m. b.	Krummerup, G. A. +
99	Ghriftenfén, D. le.	1801	b.	Ville Lyngby, F. A.
100	Nfén, F. G.	1801	b.	Slagille, G. A. +
101	Kleijner, G. P. P.	1801	b.	Klynq, K. A. +
102	Hrennigge, A. G.	1801	b.	Krersløv, F. A. +
103	Groll, S. G.	1801	b.	Gmidstrup, Ngen.
104	Varfén, D. le.	1802	m. b.	Hiterød, F. A.
105	Schmarf, S.	1802	u. b.	Bræde, siden Redaktør af Riø- benhavné Adresselavé.
106	Nielsén, Caré	1802	b.	Holmstrup, P. A. +
107	Hendiren, N.	1802	b.	Hirum, K. A.
108	Nerup, S. A.	1802	b.	Hidstrup, F. A. +
109	Galgard, N. P.	1802	m. b.	Heddinge, Ddsherred.
110	Gilerfén, G.	1802	b.	Nibe.
111	Sakobsén, Caré	1802	b.	Ddenfe.
112	Ghierbeck, S. G.	1802	b.	Xisteb.
113	Satobsén, B.	1802	m. b.	Kræderiksværn. +
114	Hjarnesén, P.	1803	m. d.	Xisteb, Sorø A.
115	Ginding, G.	1803	m. b.	Gubum, bød jom Landmaaler.
116	Peterfén, N.	1803	m. d.	Gyrfingé, G. A. +
117	Stæmusén, D.	1803	m. b.	Bræderød, F. A.
118	Sørgensén, P. ané	1803	b.	
1803	Alfenderup, F. A.	1803		
1804	Landstet Als	1804		
1803	Kongsberg	1803		
1803	Trustrup, Carh. St.	1803		
1804	Urland, Norge	1804		
1804	Xifløv, F. A.	1804		
1804	Kollerød, F. A.	1804		
1804	Kjøbenhavn	1804		
1804	Gfibrød, Norge	1804		
1804	Sørbymagle, F. A.	1804		
1804	Yithora	1804		
1805	Steenløse, F. A.	1805		
1805	Kaufed, Rand. A.	1805		
1805	Daglykke, F. A.	1805		
1805	Trustrup, Carh. St.	1805		
1805	Hunstrup, Slesvig ..	1805		
1805	Holløse, F. A.	1805		
1805	Gjæraa, Hjer. A.	1805		
1805	Xistebø, Hjer. A.	1805		
1805	Kjøbenhavn	1805		
1805	Xistebø	1805		
1806	Seland	1806		
1806	Gfulletølv, G. A.	1806		
1806	Gubum, Sib. St.	1806		
1806	Sorø	1806		
1806	Hrubj, F. A.	1806		

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Udgaet	Karakterer	Ansættelse
119	Børresen, Lars	Langø, F. A.	1803	1806	m. b.	Store-Nørret, F. A.
120	Wiiby, S. S.	Wiiby, Ribe A.	1803	1806	b.	Slagelse. +
121	Rager, P. M.	Munkrup, Slesvig	1803	1806	b.	Steffesford.
122	Gyristensen, G.	Windsø, Hjer. A.	1803	1806	m. b.	Østerup, F. A. +
123	Tensen, Niels	Gurre, F. A.	1803	1806	m. b.	Wiiby, F. A.
124	Møller, A. N.	Årdahl, Hjer. A.	1803	1806	m. b.	Frederiksb. Nyhus.
125	Wsch, P. P.	Wallefild, F. A.	1803	1806	b.	Frederiksvarn.
126	Nystrøng, G. P.	Wettkov, Wib. St.	1803	1806	b.	Sjælland.
127	Torgensen, N.	Werrstø, Dd. A.	1803	1806	m. b.	Wpen.
128	Nielsen, P. G.	Wirkull, Slesvig	1804	1807	m. b.	Wjøbenhavn, astatet.
129	Wibsgaard, S.	Wallerup, S. A.	1804	1807	m. b.	Wrendal.
130	Wronø, S. G.	Wø, Wib. St.	1804	1807	m. b.	Wandrejerg, G. A.
131	Gyristensen, P.	Wamløse, F. A.	1804	1807	b.	Wille-Wyngby, F. A.
132	Wberfen, S. A.	Wjøbenhavn	1804	1807	u. b.	Wrrderup, G. A.
133	Blom, P. A.	Wristiania	1804	1807	m. b.	Wolde. +
134	Gyristensen M.	Wise, Wiborg St.	1804	1807	u. b.	Wjøge +
135	Wigum, W. A.	Wigum, Wib. St.	1804	1807	m. b.	Wikjøb, F. A. +
136	Glaufen, G.	Westrup, Wib. St.	1804	1807	m. b.	Wangstrup, F. A.
137	Wottskald, G.	Wysjøbing, Wjæl.	1804	1807	b.	Wosttrup, Wabby, S. A. +
138	Glaustn, S. F.	Weds-Øie, Norge.	1804	1807	b.	Wonsfled, G. A. +
139	Waum, N. G.	Wkinnerup, Wyl.	1804	1807	b.	Wjørløw, F. A.
140	Worum, F. S.	Wjesing, Wamb. A.	1805	1808	m. b.	Weyby, Wpen.
141	Wenrissen, E.	Wufsbj, F. A.	1805	1808	b.	Wjælsmark, F. A. +
142	Warsen, P.	Wnnise, F. A.	1805	1808	b.	Wollerød, F. A. +

143	Jensen, Mads	Langstrup, S. N.	1805	1808	b.	Hornbøl, S. N. +
144	Nielsen, Niels	Haunløv, P. N.	1805	1808	b.	Osøborg, S. N.
145	Rite, P. S.	Kreberfoborg	1805	1808	b.	Osølum, S. N. +
146	Gwerin, G. S.	Marhus	1805	1808	m. b.	Kreberfobavn.
147	Bach, N. P.	Udbynder, S. N.	1805	1808	b.	Handers.
148	Griffen, N.	Etddinge, Dds Her.	1805	1808	m. b.	Folland.
149	Gildvig, Sene	Norrefundby	1805	1808	m. b.	Mster-Pasfing, Kalb. Et. +
150	Christensen, S.	Kjøbenhavn	1805	1808	m. b.	Folland.
151	Masmussen, P.	Veby, Koen	1805	1808	m. b.	Dense, aftattet.
152	Malling, N.	Porøgrund	1805	1808	b.	Hunfeh, Folland.
153	Hjergen, S. G.	Siby, Nylund	1805	1808	m. b.	Kirkeværkse, S. N.
154	Houen, D. N.	Norge	1806	1809	b.	Arendal.
155	Gjehl, B. S.	Spitsager, Rand. N.	1806	1809	m. b.	Maaø, S. N. +
156	Kjellsted, E. G.	Kjellsted, Hjært. N.	1806	1809	b.	Nylund.
157	Schjoldager, N. N.	Schjoldager, Steev	1806	1809	b.	Brede, S. N.
158	Hved, S. P. G.	Kjøbenhavn	1806	1809	b.	Ramstrup, S. N.
159	Hved, P. G.	Brendbølster, S. N.	1806	1809	m. b.	Et. Jørgensbjerg ved Nørsk. +
160	Gildvig, N. P.	Gildvig, Kalb. Et.	1806	1809	m. b.	Hobro.
161	Jensen, Søren	Sonstrup, S. N.	1806	1809	m. b.	Etjellføer.
162	Ryning, Søren	Marhus	1806	1809	b.	Etjelte Hospital.
163	Andersen, N.	Hunfeh, Foll.	1806	1809	m. b.	Lærer paa Sonstrup Semin.
164	Hartersten, Hans	Etstølle, S. N.	1806	1809	m. b.	Gundfemagle, S. N., aftattet.
165	Jensen, Hans	Brendt, Dds Her.	1806	1809	b.	Spjellerup, G. G.
166	Mortenfen, Hans	Geberg, Dds Her.	1806	1809	b.	Nørvig.
167	Hiercke, P. B.	Kjøbenhavn	1806	1809	b.	Kirkesaaby, S. N.
168	Thoresen, Njore	Norge	1806	1809	b.	Provf i Sundmør i Norge.
169	Etgen, P. B.	Hedemarken	1807	1810	b.	Klakkebjerg G. N. +

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Afgaaet	Karakterer	Uanfættelse
170	Kjælfed, S. F.	Snæfkesteen, F. A.	1807	1810	b.	Stagille, S. A.
171	Hermann, P. P.	Fredericia	1807	1810	b.	Kjøbenhavn +
172	Møller, S. F.	Boer, Rand. A.	1807	1810	b.	Sjælland.
173	Osby, P. N.	Skalleb, Koll.	1807	1810	m. b.	Skov, S. A.
174	Petersen, S. A.	Kongersløv, Kalb. S.	1807	1810	m. b.	Store Brøndum, Kalb. St. +
175	Hansen, G. P.	Kjøbenhavn	1807	1810	u. b.	Gonnerup, S. A. +
176	Andreasen, P.	Lumsaa, Dds. Her.	1807	1810	m. b.	Sjællands Dd.
177	Robertsen, S. F.	Kjøbenhavn	1807	1810	m. b.	Kjvng, S. A. +
178	Lieft, Hans	Afsted, S. A.	1807	1810	b.	Hömb, S. A.
179	Senjen, Truels	Ammendrup, F. A.	1807	1810	b.	Øvedstrup, F. A.
180	Gesfrup, G.	Koeskilde	1807	1810	b.	Økuespiller i Kjøbenhavn +
181	Kaasmussen, G.	Lebstrup, Dds. Her.	1807	1810	b.	Herløv, S. A. +
182	Ryberg, Jens	Staae	1807	1810	b.	Modum.
183	Saatved, S. P.	Kongsberg	1807	1810	m. b.	affattet.
184	Senjen, Daniel	Kollefalle, Dds. Her.	1807	1810	b.	Osjum, F. A.
185	Karlsen, Søren	Steenløse, F. A.	1808	1811	m. b.	Kredensborg.
186	Bentsen, Sjaab	Osborg, F. A.	1808	1811	m. b.	Steenløse, F. A.
187	Behauer, Jakob	Osø	1808	1811	m. b.	Nyborg.
188	Sørgensen, S. F.	Kosstrup, S. A.	1808	1811	b.	Winnæs, Kolland.
189	Kjeller, G. F.	Kjøbenhavn	1808	1811	m. b.	Kjøbenhavn +
190	Ginnerup, N. H.	Ginnerup, S. A.	1808	1811	m. b.	Beentløse, S. A.
191	Sabojien, Kr.	Lebuld, Als	1808	1811	m. b.	Wass Sennvart.
192	Thomjen, N. H.	Bergen	1808	1811	b.	Knarstrup, F. A. +
193	Karlsen, Ole	Byngby, Store, F. A.	1809	1813	b.	

194	Varfen, Søren	Kraet, Kalb. St.	1809	1812	m. b.	1812	Vejsfølle, S. N.
195	Rasfen, A. P.	Kanglemølle, P. N.	1809	1812	b.	1812	Kaflov, P. N.
196	Warming, P. P.	Warming, Giesv.	1809	1812	u. b.	1812	Nadsømark, Nyn.
197	Lange, Sené	Langa, Rand. N.	1809	1812	m. b.	1812	Klafteberg, S. N.
198	Krogsgaard, S. S.	Kalésø, Sjøland	1809	1812	m. b.	1812	Bløgdamsfjolen ved Sjøbenhavn.
199	Christenfen, Ole	Ménæs, Døb.	1809	1812	b.	1812	Søndersted, P. N.
200	Senfen, Niels	Ménæs, Døb.	1809	1812	b.	1812	Nerø.
201	Sivertsen, G.	Kongésberg	1809	1812	b.	1812	Wals Saltværk.
202	Senfen, Peter	Christianshavn	1809	1812	b.	1812	Lumbøas, Døbsherrød.
203	Wentzen, Abt.	Weibn, P. N.	1810	1813	m. b.	1813	Kithavn, P. N.
204	Gregersen, Karé	Westerhøsfing	1810	1813	b.	1813	Nyn.
205	Handrup, S. G. N.	Westerhøsfing	1810	1813	b.	1813	Karlsminde, P. N.
206	Køie, P. A.	Grøse, P. N.	1810	1813	b.	1813	Frøndehøi, R. N.
207	Senfen, Niels	Sørslø, P. N.	1810	1813	m. b.	1813	Grøfteberg, P. N. †
208	Sakobsen, Karé	Frødensborg	1810	1813	m. b.	1813	Borsholm, P. N.
209	Dissen, Willum	Glostrup, Døb.	1810	1813	b.	1813	Nærum.
210	Gronenberg, P. G.	Kjøbenhavn	1810	1813	b.	1813	Sjøland.
211	Sørensen, Gregéré	Dyfted, Rand. N.	1810	1814	b.	1814	Sjøland.
212	Swanholm, S. G.	Stibsted, Kalb. St.	1811	1814	m. b.	1814	Grøvinge, Døb.
213	Risfing, P. S.	Kaurberg, Sjøland.	1811	1814	b.	1814	Meibyn, P. N. †
214	Schow, N. B.	Søbønderup, P. N.	1811	1814	b.	1814	Dbenf. †
215	Karfen, Andreas	Greenløse, P. N.	1811	1814	u. b.	1814	Wersløv, R. N.
216	Senfen, Anton P.	Kjøbenhavn	1811	1814	m. b.	1814	Wuderød, P. N. †
217	Garfen, Fr.	Kjøbenhavn	1811	1814	m. b.	1814	Wammerhølt, P. N. †
218	Sakobien, Hans	Frødensborg	1811	1814	b.	1814	Wonde i Udleire.
219	Wroberg, S. G.	Lynghy, R. N.	1811	1814	m. b.	1814	
220	Sørgensen, Karé	Udleire, P. N.	1811	1814	m. b.	1814	

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Ugaaet	Karakterer	Ansættelse
221	Varjen, Hans	Sørum, S. N.	1811	1814	b.	Uggeløse, S. N.
222	Dissen, Daniel	Lauge, S. N.	1811	1814	m. b.	Ønderløv, Pr. N.
223	Storm, S. D.	Østved, Ribe N.	1811	1814	m. b.	Sore N.
224	Wæller, A. S.	Waaagaard	1811	1814	b.	Holland. †
225	Kielsen, Seppe	Als, Sjøland	1811	1814	u. b.	Ville-Bærløse, S. N. †
226	Stephanjen, A.	Vermdrup, Katb. S.	1812	1815	u. b.	Konfjander paa Spilsteinsminde, S. N.
227	Øngerløv, G. M.	Øngerløv, Rand. N.	1812	1815	b.	Karb. St.
228	Hansen, Hans	Norge	1812	1815	b.	Norge.
229	Schorup, Sæob.	Dobbejer, Ribe N.	1812	1815	m. b.	København.
230	Petersen, S. P.	Dobbejer	1812	1815	m. b.	København.
231	Karsen, Peder	Maalø, S. N.	1812	1815	m. b.	Ønnefesteen, S. N.
232	Dissen, Erif	Hjørunde, S. N.	1812	1815	m. b.	Hammerværket, S. N.
233	Mortensen, Anders	Hjørunde	1812	1815	m. b.	Ørnholt, S. N. †
234	Høbbe, Majaust.	Kjøbenhavn	1812	1815	m. b.	Kjøbenhavn.
235	Wagaard, S. S.	Wagaard, Hjør. N.	1812	1815	m. b.	København. †
236	Dissen, Mads	Øgeberg, Døb.	1812	1815	b.	Sjælland.
237	Petersen, Mathias	Udbynneber, Rand. N.	1812	1815	b.	Sjøland.
238	Kielsen, Carl	Kjøbenhavn	1811	1815	m. b.	Hjøllinger.
239	Arneberg, Hans	Kongsberg	1813	1816	b.	Garrise, Pr. N.
240	Wæmstusjen, N.	Wæddinge, Døb.	1813	1816	b.	Store Fuglebe, S. N., aft.
241	Havn, G. M. N.	Hem, Sib. St.	1813	1816	b.	Hobro.
242	Pederfen, Sené	Maalø, S. N.	1813	1816	m. b.	Soderup, S. N.
243	Hansen, Sené	Sedstrup, Døb.	1813	1816	b.	Synderup, S. N.

244	Nielsen, Anders	Dødsbered	1816	b.	Spilbef. †
245	Nielsen, Simon	Hillerød, S. A.	1816	m. b.	Ravnensæ, S. A.
246	Nielsen, Seng	Søllerød	1816	m. b.	Randers. †
247	Panfen, Peder	Grandsø, S. A.	1816	b.	Nørrejernløse, S. A.
248	Preterfen, Christiaan	Rjøbenhavn	1816	m. b.	Korsør. †
249	Rude, Christiaan	Rjøbenhavn	1817	m. b.	Syngge, S. A.
250	Sankofen S. S.	Gyrfing, S. A.	1817	m. b.	Kringsted.
251	Sørensen, Joh.	Maarsløv, S. A.	1817	m. b.	Sperringeløse, S. A.
252	Sørensen, Joh.	Rjøbenhavn	1817	b.	Smelunde paa Møen.
253	Varfen, Niels	Maalø, S. A.	1817	b.	Kornbef, S. A.
254	Nielsen, Anders	Øjersløv, S. A.	1817	b.	Wigersted, S. A.
255	Petersen, Anders	Greve, S. A.	1817	b.	Walløby, Pr. A. †
256	Nielsen, Seng	Ørsted, S. A.	1817	u. b.	Seminariforstander.
257	Nielsen, Seng	Ville-Værløse, S. A.	1817	b.	Bredersø, S. A.
258	Maasmøsten, P.	Spjærlunde	1817	b.	Reitinge, S. A.
259	Panfen, Hans	Brendt, Døb.	1817	b.	Exhorslunde, S. A.
260	Pønen, G. G.	Pønen, Sjør. A.	1817	m. b.	Åsbal, Kalb. St.
261	Pønen, G.	Pønen	1817	m. b.	Lorupmagle, S. A. †
262	Saltostte, S. S.	Saltostte, Sjen	1817	m. b.	Ørsted, S. A. †
263	Solm, S. S.	R. A.	1817	m. b.	Øjersløv, S. A. †
264	Pedersen, Die	Sjælland	1818	m. b.	Øjersløv, S. A. †
265	Hirteløv, S. G.	Spjællerup, Pr. A.	1818	b.	Terst, S. A. †
266	Nielsen, Carl	Horsfølg	1818	b.	Lund, Pr. A.
267	Ktofe, S. A.	Sjælland	1818	b.	Dyppeslundby, S. A.
268	Dahl, K. S.	Kirke-Værløse	1818	b.	Ville-Værløse.
269	Niemann, S. G.	Maalø.	1818	m. b.	Vidsøilde, S. A.
270	Nielsen, R.	Bretved, S. A.	1818	m. b.	Udby, S. A.

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Ufgaaet	Karakterer	Indføttelse
271	Mørkeberg, S. G.	Sjælland	1815	1818	b.	Kongsted, p. A.
272	Dettmer, A. G. E.	Tryggeværde	1815	1818	m. b.	Varløse, pr. A.
273	Prebensen, Mogens	Sjælland	1815	1818	b.	Øjersløse, f. A.
274	Greiterfen, S. P.	Kjøbenhavn	1816	1819	m. b.	Stubbefejning.
275	Møller, G. N.	Kjøbenhavn	1816	1819	b.	høver, R. St. +
276	Kamægaard, G. G.	Sjælland	1816	1819	m. b.	Sjælland.
277	Henriksen, Jens	Ørtinge, R. A.	1816	1819	m. b.	Magleby, Amager.
278	Torbenfen, Søren	Kirke-Varløse	1816	1819	b.	Skaftrup, G. A. +
279	Jensen, G. A.	Kjøbenhavn	1816	1819	b.	Mensstrup, G. A. +
280	Hendstrup, G. N.	Hendstrup, f. A.	1816	1819	b.	Steenløv, pr. A.
281	Østerg, P. P.	Hønderø	1816	1819	m. b.	Steenløv, G. A.
282	Grøvel, P. G.	Nægersborg	1816	1819	u. b.	Kjøge.
283	Stromberg, G. G.	Sjælland	1816	1819	m. b.	Nyreb, pr. A.
284	Nhorup, G. G.	Sjælland	1816	1819	b.	+
285	Petersen, E.	Kjøbenhavn	1817	1819	u. b.	Holbeek.
286	Knudsen, Carl	Kirke-Varløse	1817	1820	b.	Kjeldbylle, Møen.
287	Hønen, Erik	Himmelø	1817	1820	b.	Himmelø.
288	Wesing, S. B.	Ville-Lyngby, f. A.	1817	1820	b.	Øivichholm. +
289	Wlsen, Christian	Øriebe, f. A.	1817	1820	m. b.	Garbebo. f. A.
290	Holm, G. F.	Daaglykke, f. A.	1817	1820	m. b.	Helsingør. +
291	Nielsen, G. G.	Kjøbenhavn	1817	1820	m. b.	Stidskilde, f. A. +
292	Høyer, G. E.	Ulmelunde, Møen	1819	1820	b.	Borre, Møen.
293	Høngøen, S. P.	Korsør	1819	1820	b.	Møen.
294	Nielsen, Søren	Nourup, Ribe A.	1819	1820	b.	Øræfkeb, f. A. +

295	Nielsen, Niels	1818	1821	m. b.	Knarreholm.
296	Cappelen, S. A.	1818	1821	m. b.	Serfl, K. A.
297	Christensen, Hans	1818	1821	b.	Førup, F. A.
298	Andersen, Simon	1818	1821	b.	Nisjeb, F. A.
299	Andersen, Jens	1818	1821	b.	Brofjeb, F. A.
300	Andersen, M.	1818	1821	b.	
301	Nielsen, And.	1818	1821	b.	
302	Mortensen, P.	1818	1821	b.	
303	Mønst, G. B.	1818	1821	b.	
304	Christensen, S.	1818	1821	b.	Kræreløb, F. A.
305	Sensen, Peder	1818	1821	u. b.	Lille Bærløse, K. A. +
306	Søren, Søren	1819	1821	m. b.	Slangerup.
307	Koch, P. G.	1819	1821	m. b.	Helsingør.
308	Hartvig, N. B.	1819	1821	b.	Pr. A.
309	Nielsen, N. G.	1819	1821	m. b.	Møen.
310	Hjerregrav, N. P.	1819	1821	m. b.	Kolland.
311	Brammer, S. F. G.	1820	1822	m. b.	Ammendrup, F. A. +
312	Nehring, N. E.	1819	1822	m. b.	Boogereløb, K. A.
313	Naamuskjen, A.	1819	1822	b.	Skamstrup, F. A.
314	Petersen, Niels	1819	1822	b.	Lillerød, F. A.
315	Kreum, N. P. S.	1819	1822	m. b.	Sjælland.
316	Krandsen, Hans	1819	1822	m. b.	Kensemark, Pr. A.
317	Liljen, Sjaef	1819	1822	b.	Sorø Amt.
318	Mogensen, G.	1819	1822	m. b.	Maarum, F. A.
319	Liljersten, N.	1819	1822	u. b.	Kjenneløb, S. A. +
320	Dettmer, S. F.	1819	1822	b.	Kaarløv, Pr. A.
321	Lang, Ahodor	1819	1822	u. b.	Bemmetofte.

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Ufgaaet	Karakterer	Indførelse
322	Evensen, S. G. G.	Frederiksborg	1819	1822	m. b.	Kalster. †
323	Karre, P. D.	Skjoldfare, K. A.	1819	1822	b.	Stofbjergh, G. A.
324	Kanien, S. P.	Kjøbenhavn	1819	1822	b.	
325	Koffmann, P. B.	Kjøbenhavn	1820	1822	b.	Windinge, K. A.
326	Kanien, Niels	Kjøbenhavn	1820	1822	b.	Glim, K. A., affaßet.
327	Kornberg, Niels	Skjærbø, K. A.	1820	1822	b.	Gammerød, K. A. †
328	Kbalfø, M. G.	Ållerup, Kjøbenhavn	1821	1822	b.	Kjøbenhavn
329	Kasimusem, S. G.	Kjøbenhavn	1821	1822	b.	Ulby Subjens, K. A.
330	Kørbech, N. M.	Kørbech, K. A.	1820	1823	m. b.	Duff, K. A.
331	Ksen, P.	Djppeslundby	1820	1823	b.	Krersløv. †
332	Kendriksen, S. P.	Gæsbønderup, K. A.	1820	1823	m. b.	Daghyffe, K. A.
333	Kønderup, P. S.	Nordreup, G. A.	1820	1823	b.	Kugleberg, G. A.
334	Kudolph, P. G.	Kjøbenhavn	1820	1823	b.	Køllerød, K. A.
335	Kindebøll, N. P.	Lidø, K. A.	1820	1823	m. b.	Krærup, Kjøbenhavn
336	Kjøpman, G. G.	Kjøbenhavn	1820	1823	b.	Krærup, K. A.
337	Kjøpman, Karst	Køpsted Amt	1820	1823	b.	Krersløv, K. A.
338	Kjøpman, Karst	Kræberisborg	1820	1823	b.	Wassingerød, K. A.
339	Kjøpman, Karst	Storehebinge	1820	1823	m. b.	Storehebinge.
340	Kjøpman, Karst	Kræberisborg	1820	1823	u. b.	Stete.
341	Kjøpman, Karst	Norge	1820	1823	b.	Snarvborg, Pr. A.
342	Kjøpman, Karst	Kjøbenhavn	1821	1823	m. b.	Wersl, G. A. †
343	Kjøpman, Karst	Kjøbenhavn	1822	1823	m. b.	Kjøpsted, Pr. A.
344	Kjøpman, Karst	Ålfsted, K. A.	1822	1823	b.	Kjøpmanbidat, G. A.
345	Kjøpman, Karst	Kjøbenhavn	1821	1824	b.	Kjøbenhavn.

346	Caunte, E. M.	Caunte, F. A.	1821	1824	u. b.	Willingersløb, F. A.
347	Åherkelsen, E. B.	Søgeæpritis	1821	1824	b.	Bjergsted, F. A.
348	Bentzen, S.	Osborg, F. A.	1821	1824	b.	Bjergbjerg, Dursø.
349	Parter, S.	Nordrup, G. A.	1821	1824	b.	Ballendalsø, G. A.
350	Panzen, S. P. D.	Wærtsø	1821	1824	b.	Kirke-Bylinge.
351	Rielsen, Svend	Uggelse, F. A.	1821	1824	b.	Hertø, F. A. +
352	Rasmussen, N.	Frederiksborg	1821	1824	b.	Øletten, F. A.
353	Strambou, S. P. G.	Frederiksborg	1821	1824	b.	+ Hammersholt, F. A.
354	Osborg, G. P.	Kjøbenhavn	1821	1824	b.	Alindemagle, G. A.
355	Panzen, P. S.	Udeshuse, Sivichholm	1821	1824	b.	Pr. A.
356	Poulsen, G. E.	Kjøbenhavn	1821	1824	b.	Stiesnæs, G. A.
357	Petche, N.	Xulstrup, F. A.	1821	1824	b.	Skivovre, S. A.
358	Polsin, S. F.	Kjøbenhavn	1821	1824	m. b.	Skryndal. +
359	Osørensen, P. G. G.	Kjøge	1821	1824	b.	Kjøbenhavn. +
360	Seehausen, P. G. G.	Frederiksbøl	1821	1824	b.	Ville-Pogelse, F. A.
361	Unge, G. S.	Lyngø, F. A.	1821	1824	m. b.	Ville Lyngbø, F. A.
362	Christensen, G.	Wistfytte, F. A.	1821	1824	b.	Norge.
363	Kinnemann, G. P.	Kjøbenhavn	1822	1824	b.	Frederiksborg.
364	Grøvel, P. P.	Negerøborg	1822	1824	m. b.	Rude, G. A.
365	Sensen, S. P.	Osø Amt	1822	1824	m. b.	Wye, S. A.
366	Lund, B. P.	Osø	1822	1824	b.	Osø.
367	Lambert, P. E.	Kjøbenhavn	1822	1824	m. b.	Osøder, P. A.
368	Engell, S. F.	Frederiksborg	1822	1825	m. b.	Wøllese, G. A.
369	Rielsen, E.	Wingsted	1822	1825	m. b.	Gatharinestift, G. A.
370	Wøller, P. A.	Kjøbenhavn	1822	1825	b.	Wjævinge, F. A.
371	Willumsen, A.	Wlynderup, F. A.	1822	1825	m. b.	Wangsted, S. A.
372	Petersen, P.	Wvidere	1822	1825	m. b.	

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Afgaaet	Karakterer	Ansættelse
373	Agafsen, P.	Kerløv	1822	1825	b.	Ønderjernløse, S. A.
374	Hansen, Jens	Yberby, Dds Slet.	1822	1825	b.	Drup, Dds Slet.
375	Kind, G. B.	Kjøbenhavn	1822	1825	m. b.	Korsø.
376	Viebst, G. G.	Strøsted, S. A.	1823	1825	m. b.	Midstrup, S. A.
377	Andersen, S.	Sonstrup, Bang	1823	1825	b.	Nordrup, G. A.
378	Gjøel, Poul	Søst, S. A.	1823	1825	m. b.	Perløv, S. A.
379	Sensen, Niels	Søst	1823	1825	b.	Østfrup, S. A.
380	Dørup, S. P.	Kjøbenhavn	1823	1825	b.	Kjøbenhavn.
381	Grøterfen, S. G.	Kjøbenhavn	1823	1826	b.	Nægerspris, Østfold.
382	Engell, A. G.	Frederiksborg	1824	1826	m. b.	Himlinge, Pr. A.
383	Sungersen, A.	Brendum, Kalb. St.	1824	1826	u. b.	Store Brendum, Kalb. St.
384	Benthien, S. P.	Kjøbenhavn	1824	1826	m. b.	Kristiania.
385	Moll, S. E.	Ville-Værløse	1824	1826	m. b.	Gjerløv, G. A.
386	Koenig, W. G. S.	Kjøbenhavn	1824	1826	m. b.	Slagelse.
387	Kich, S. G. D.	Skjensløse, S. A.	1824	1826	m. b.	Greve, S. A.
388	Kritz, N. P.	Uden, S. A.	1824	1826	b.	Thyelse, P. A.
389	Hørrefen, A.	Maalø	1824	1827	m. b.	Bloustrød, S. A.
390	Ørrefen, S.	Hjertene, Dds Slet.	1824	1827	m. b.	Ørberup, G. A.
391	Krølund, K.	Øst	1824	1827	m. b.	Cand. theol., Kjøbenhavn.
392	Gelund, G.	Øsønderup	1824	1827	m. b.	Kirkebaalsø, S. A.
393	Melau, Carl	Kjøge	1824	1827	m. b.	Koholte, Pr. A.
394	Wielken, N.	Kirkebohus, S. A.	1824	1827	m. b.	Køpen.
395	Wiesh, G.	Kjøbenhavn	1825	1827	m. b.	Kjøbenhavn.
396	Peterfen, S.	Kjøbenhavn	1825	1827	b.	Kjøbenhavn.

397	Karre, G.	Gladsfars	1824	1827	b.	Gladsfars.
398	Lund, Carl	Bræsløv, S.	1824	1827	b.	Øvebølle, S. N.
399	Rugaard, D.		1825	1827	b.	Øjælland.
400	Dalén, Oren	Frederiksø. Amt	1825	1827	b.	Kjøng, S. N.
401	Smith, A.	Kjøbenhavn	1824	1827	b.	Bræsløv, S. N.
402	Hansen, Peter	Frederiksø.	1824	1827	b.	Sommerup, S. N.
403	Nielsén, E.		1824	1827	b.	
404	Andreasén, P.	Toffersup, S. N.	1824	1827	b.	Skarløv Sværbred, S. N.
405	Køje, Niels	Græse, S. N.	1825	1827	b.	Ønsbølsmagte, S. N.
406	Østfæ, Peter	Kjøbenhavn	1824	1827	b.	Dragør.
407	Lund, Georg	Kjøbenhavn	1824	1827	b.	Kjøbenhavn.
408	Houlsen, M.	Kjøbenhavns N.	1825	1828	u. b.	Petersørg, S. N.
409	Møller, A.	Øjælland	1825	1828	m. b.	Østfæ, S. N.
410	Krongaard, S.	Østfæ	1825	1828	m. b.	Østfæ, S. N.
411	Petersén, S.	Maaløv	1825	1828	b.	Udelsundby, S. N. †
412	Bach, E.	Skillingør	1825	1828	b.	Sommerup, S. N.
413	Benøen, G.	Østfæ	1825	1828	b.	
414	Sakobsen, S.	Wiig, Døb.	1825	1828	b.	Munkbørgby, †
415	Sakobsen, Søn	Skammerød, S. N.	1825	1828	m. b.	Østfæ, S. N.
416	Øst, Øhrifstian	Kjøge	1825	1828	b.	Bræsløv, S. N.
417	Laugesén, M. S.		1825	1828	b.	Skarløv, S. N.
418	Dahl, S. S.	Kirke-Bræsløv	1825	1828	b.	Kjøbenhavn.
419	Thorup, D.	Kjøbenhavn	1826	1828	b.	Kjøbenhavn.
420	Hensel, G. N.	Kjøbenhavn	1826	1828	b.	Kjøbenhavn.
421	Hiermann, S.	Kjøbenhavn	1824	1828	b.	Kjøbenhavn.
422	Andersén, R. G.	Brøndbyvester	1826	1829	u. b.	Karlstrup, S. N.
423	Øhrifstien, S.	Kjøge	1826	1829	b.	Sommerup, S. N.
						Østfæ, S. N.

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Ufgaaet	Karakterer	Anføttelse
424	Lorenzen, E. G.	Sonstrup	1826	1829	m. b.	Bræde, Døbsher.
425	Sermann, S. D.	Hornbæk	1826	1829	m. b.	Hundige K. A.
426	Eeth, R. P.	Farum, K. A.	1826	1829	b.	Øarsløv, P. A.
427	Lavoigne, D. G.	Kjøbenhavn	1826	1829	b.	Lyng, S. A.
428	Rasmussen, E.	Kreb. A.	1826	1829	m. b.	Ønderby, Horns Herred
429	Nielsen, R. G.	Ubesundby	1826	1829	b.	Kallundborg.
430	Kageren, Caré	Dstrup, K. A.	1827	1829	m. b.	Vallerup, K. A.
431	Y olm, P. G.	Apentvæ A.	1827	1829	m. b.	Døvfummeinstituttet i Sjøbh. †
432	Hansen, Johan.		1826	1829	b.	Lyngby, Horns Her.
433	Høyer, S. G.	Sorø	1827	1830	m. b.	Kulby, S. A.
434	Hansen, S. P.	Krabbedam, K. A.	1827	1830	m. b.	Ønderby, K. A.
435	Hansen, Niels	Hirichholm	1828	1830	m. b.	†
436	Senfen, Knud	Ønerthinge, P. A.	1828	1830	m. b.	Ørreberg, P. A.
437	Nielsen, S. E.	Øarsløv, Kjøb.	1827	1830	m. b.	Kjøb. †
438	Hørbech, S. M.	Lille Herbech	1827	1830	b.	Samle Gistim, K. A.
439	Boetius, E. S. G.	Kjøbenhavn	1827	1830	b.	Djsted, K. A.
440	Krandisen, G. F.	Kalkenby, S. A.	1827	1830	b.	Slagelse.
441	Lundt, S. P.	Kalbørg	1827	1830	b.	Underup, K. A.
442	Petersen, Joh.	Hjærtunde	1827	1830	b.	Øvedstrup, K. A. †
443	Dillen, D. G.	Østom	1827	1830	b.	Ømidstrup, K. A.
444	Karfen, M. P.	Basjingerød, K. A.	1827	1830	b.	Narby, P. A.
445	Senfen, Søren	Reiby, K. A.	1827	1830	b.	Nierreb Sogn, K. A.
446	Hendiren, B. A.	Herfølge, P. A.	1827	1830	b.	Naarby ved Balle.
447	Hofing, Carl	Syllinge, K. A.	1829	1830	b.	Ørselens- †

448	Borch, Jens	Morsø	1827	1830	m. b.	+
449	Petersen, S. G.	Kjøbenhavn	1828	1831	m. b.	Dvinderup, S. A.
450	Peteresen, Knud	Kjøbenhavn	1828	1831	m. b.	Agerup, S. A.
451	Petersen, Christen	Kjennesløv	1828	1831	m. b.	+
452	Christensen, Niels	Kamlose, S. A.	1828	1831	m. b.	Ggeberg, Døbefæ.
453	Hansen, Hans	Gilleleie	1828	1831	m. b.	Gurre, S. A.
454	Hansen, Gustav	Daastrup, S. A.	1828	1831	m. b.	Ønderby, S. A. +
455	Sørensen, Søren	Darnikløv, G. A.	1828	1831	b.	Græftek.
456	Liebf, Ferdinand	Græftek, S. A.	1828	1831	b.	Kirke-Økjendøved, S. A.
457	Schj, Georg	Kjøge	1828	1831	b.	Havnsløv, P. A.
458	Damm, Ferdinand	Kjøbenhavn	1828	1831	b.	Meerløse, S. A.
459	Swertsen, Carl	Østve	1828	1831	b.	Hortulstille, P. A.
460	Christensen, Fred.	Kjøbenhavn	1826	1831	b.	Kærsløv, P. A.
461	Seidenfaden, A.	Spjellerup, P. A.	1828	1831	b.	Hærsløv, P. A.
462	Sensen, Severin	Sandrup, Nihe St.	1830	1831	b.	Varfenborg Skole, S. A.
463	Kærte, S. A.	Sandrup	1829	1832	m. b.	Wensløv, S. A.
464	Bagger, G. F.	Dilshøfte, S. A.	1829	1832	m. b.	Sigerløvsfæst.
465	Røber, G. B.	Sigerløvsfæst, S. A.	1829	1832	m. b.	Kjøbenhavn.
466	Rørn, S. F.	Kjøbenhavn	1830	1832	m. b.	Helsingør.
467	Krusse, E. P.	Kredensborg	1829	1832	m. b.	Wærbø, S. A.
468	Knaars, S. F.	Kredensborg	1829	1832	m. b.	Kandarsløv, S. A.
469	Holck, P. R.	Kærsløv, G. A.	1829	1832	m. b.	Norge. +
470	Nygaard, G. G. A.	Wallekilde, S. A.	1830	1832	m. b.	Wærslebølle, P. A.
471	Andersen, N.	Wallore, S. A.	1830	1832	m. b.	Spjellerup, P. A.
472	Ungell, N. G.	Kjøge	1830	1833	m. b.	Støre-Fuglede, S. A.
473	Petersen, Die	Kamlose, S. A.	1830	1833	m. b.	

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Ufgaet	Karakterer	Indføttelse
474	Poulsen, N. G.	Storehedinge . . .	1830	1833	m. b.	Lundby, P. N.
475	Møller, N. M.	Stubbebjerg . . .	1830	1833	m. b.	Bordingborg.
476	Christensen, N.	Berebo, F. N.	1830	1833	m. b.	Arbuus.
477	Andreasen, N. N.	Sjællands Lb. . .	1830	1833	b.	Ménæs, Døb.
478	Andreasen, N. N.	Tageréborg . . .	1830	1833	b.	Frederiksborg.
479	Senen, S. P.	Rocéfibe . . .	1830	1833	b.	Messhaug, F. N.
480	Smith, G. E. M. N.	Geébenderup, F. N.	1830	1833	b.	Geébenderup.
481	Thorup, N. B.	Store-Nørbe . . .	1830	1833	b.	Lhorupmaale, F. N.
482	Bech, S. N.	St. Sægenbjerg . . .	1830	1833	b.	Goelberg, G.
483	Hansen, G. N.	Njøbenhavn . . .	1831	1833	b.	Reffende, P. N.
484	Mørch, S. S.	Njøbenhavn . . .	1831	1833	b.	Nønnebe, P. N.
485	Garlsen, G. E. D.	Njøbenhavn . . .	1831	1833	b.	Njøbenhavn.
486	Neumann, N.	Holmstrup, S. N.	1831	1834	m. b.	Spørve, S. N.
487	Sæppe, G. B.	Osø . . .	1831	1834	m. b.	Kirkerup, G. N.
488	Leth, S. Theodor	Farum . . .	1831	1834	m. b.	Farum, F. N.
489	Petersen, Arel . . .	Njøbenhavn . . .	1832	1834	m. b.	Draget.
490	Sohansen, Peder . . .	Farum . . .	1831	1834	b.	Nymølle, F. N.
491	Knudahl, Peter . . .	Leerbef, Møen . . .	1832	1834	b.	Skeregiteborg, P. N.
492	Hagen, S. G.	Rehrlose, F. N.	1831	1834	b.	Osorkrup, G. N.
493	Worsø, E. N.	Laakstrup, Sjælland . . .	1831	1834	b.	Wollerup, S. N.
494	Senen, Christen . . .	Store-Linde, P. N.	1831	1834	b.	Frederiksbund.
495	Gramer, Sfr. . . .	Stallerup, Sph. . .	1831	1834	b.	Wøibn, N. N.
496	Drevsen, S. G.	St. Groir . . .	1831	1834	b.	Knardrup, F. N.
497	Lange, S. G.	Njøbenhavn . . .	1831	1834	b.	

498	Kjærgen, S. P.	Kirke-Årsløse . . .	1831	1834	b.	Stubbekjøbing.
499	Broutf, K. S.	Hebsberg, S. A. . .	1831	1834	b.	Kagerup, S. A.
500	Hansen, M. S.	Kjøbenhavn . . .	1832	1834	b.	Pr. A.
501	Rogth, G. P.	Kjøbenhavn . . .	1833	1834	b.	Frivovre, K. A. †
502	Werg, S. S. S.	Kjøbenhavn . . .	1833	1834	b.	Svogerløv, K. A.
503	Peterfen, Søren.	Udsønderup . . .	1833	1834	b.	Slagelunde, S. A.
504	Wrbahl, G.	Kjøbenhavn . . .	1832	1835	u. b.	Dreiløunderløv, G. A.
505	Christofferfen, N. S.	Magleby, Amager .	1832	1835	m. b.	Wederstrup, P. A.
506	Uinding, S. S.	Årsted, G. A. . .	1832	1835	m. b.	Åverfi, G. A.
507	Sensen, Ole . . .	Danstrup, S. A. .	1832	1835	m. b.	Klemensker, Børnh.
508	Weltmann, G.	Kjøbenhavn . . .	1833	1835	b.	Stegge. †
509	Wrbahl, N.	Udby, Møen . . .	1833	1835	b.	Tjørnemærk, Møen.
510	Sensen, G. S.	Bræde, Ddsh. . .	1832	1835	b.	Skovhusene, P. A.
511	Rich, S. S. G.	Skjenslø . . .	1832	1835	b.	Engelstrup, P. A.
512	Andreasen, G. G.	Skjellands Dd . . .	1832	1835	b.	Wjellerup, Pr. A.
513	Peterfen, P. E. G.	Stegge . . .	1834	1835	b.	Møen.
514	Skjellerup, Emil .	Warkuus Skift . . .	1834	1836	m. b.	Kølleløv, S. A.
515	Sensen, Christoffer .	Mærum, K. A. . .	1833	1836	m. b.	Skibbinge, P. A.
516	Knudsen, S. P.	Frederikslund . . .	1833	1836	m. b.	Westermaria, Børnh.
517	Woiuæ, N. G.	Kjøbenhavn . . .	1834	1836	m. b.	Kjøbenhavn.
518	Wohl, S. G.	Maaløv, K. A. . .	1833	1836	m. b.	Maaløv.
519	Wærle, S. G.	Kjøbenhavn . . .	1833	1836	m. b.	Varfenborg, S. A.
520	Wngell, Carl . . .	Kjøge . . .	1833	1836	m. b.	Sibemærk, P. A.
521	Peterfen, S. S.	Wehrenborf, Skløb.	1833	1836	b.	Ville Weftrøb.
522	Lund, M. A. . . .	Wornholm . . .	1834	1836	b.	Westermaria.
523	Wrieme, D. A. G.	Kjøbenhavn . . .	1834	1836	m. b.	St. Knud, Børnh.

Nr.	Navne	Fødested	Dptaget	Ufgaaet	Karakterer	Ansættelse
524	Rybølle, P. G.	København	1834	1836	b.	Tæbøi, P. A.
525	Petersen, Niels	Kamlose, F. A.	1833	1836	b.	Chammerød, K. A.
526	Karsten, A. S.	Kjøbenhavn	1833	1836	b.	Skjensløv, F. A.
527	Mengel, S. G.	Kjøbenhavn	1834	1836	b.	Tæbøi, K. A.
528	Beber, G. A.	Kjøbenhavn	1834	1836	b.	Stersløv, K. A.
529	Dansen, Hans	Warpeløv, P. A.	1833	1836	b.	Meen.
530	Wulff, M. P.	Stege	1835	1836	b.	Stege.
531	Sørgensen, S. B.	Kjøbenhavn	1834	1837	m. b.	Tranegilde, K. A.
532	Dovelsen, S. K.	Øst	1834	1837	m. b.	Wørringe, G. A.
533	Sørgensen, A. G.	Øst	1834	1837	m. b.	Wørringe, G. A.
534	Senjen, A. N.	Wibby, F. A.	1835	1837	m. b.	Wørringe, G. A.
535	Schjoldbager, N. P.	Wrede	1834	1837	m. b.	Wørringe, G. A.
536	Roor, S. A.	Kjøbenhavn	1835	1837	b.	Wørringe, G. A.
537	Petersen, Peter	Wørringe, Holland	1835	1837	b.	Wørringe, G. A.
538	Wørringe, Carl	Wørringe, F. A.	1834	1837	b.	Wørringe, G. A.
539	Wørringe, S. G.	Kjøbenhavn	1835	1837	m. b.	Wørringe, G. A.
540	Senjen, Jakob	Wørringe, G. A.	1834	1837	b.	Wørringe, G. A.
541	Kramp, N. B.	Kjøbenhavn	1835	1837	b.	Wørringe, G. A.
542	Wørringe, G. E.	Kjøbenhavn	1834	1837	b.	Wørringe, G. A.
543	Senjen, Christian	Wørringe, Meen	1835	1837	b.	Wørringe, G. A.
544	Wørringe, G. B.	Kjøbenhavn	1835	1837	b.	Wørringe, G. A.
545	Wibby, A. P.	Kjøbenhavn	1834	1837	b.	Wørringe, G. A.
546	Wørringe, A.	Wibby, K. A.	1834	1837	b.	Wørringe, G. A.
547	Dansen, Svend	Wørringe, F. A.	1834	1837	b.	Wørringe, G. A.

548	Andra, P. M. S.	Christiansstad, St.	1836	1837	b.	Ullinge.
549	Bøhn, G. P.	Groix	1836	1837	m. b.	Kjøbenhavn.
550	Bærtelsen, P.	Vestermaria	1836	1837	m. b.	Roskilde.
551	Chanen, Anders	Evensborg	1835	1838	u. b.	Bislerup, S. A.
552	Charnesen, S.	Køllestø, P. A.	1835	1838	m. b.	Evinsø, P. A.
553	Chanfen, Hans	Frederiksvarn	1835	1838	m. b.	Etthø, K. A.
554	Gehl, S. J.	Paale, G. A.	1835	1838	m. b.	Nybyøbing.
555	Garfen, S. G.	Maalø	1835	1838	m. b.	Nøddebo, K. A.
556	Satobfen, G. P.	Nybyøbing, Sjælland	1835	1838	m. b.	Sengestejle, K. A.
557	Sørgensen, P.	Borsholm, K. A.	1835	1838	b.	Varstø, P. A.
558	Christensen, G. P.	Skovlunde, K. A.	1835	1838	b.	Sfagen.
559	Seufen, Christen	Øveballe, P. A.	1836	1838	m. b.	Dalby, P. A.
560	Andersen, G. M.	Afsted, G. A.	1835	1838	b.	Nytker, Børnholm.
561	Andersen, G. M.	Brøndbyvester	1835	1838	b.	Kjøbenhavn.
562	Andersen, P. G.	Kjøbenhavn	1836	1838	b.	Spanehøved, K. A.
563	Andersen, P. G.	Sjenteslø, K. A.	1835	1838	b.	Koede, Pr. A.
564	Andersen, P. G.	Kjøbenhavn	1835	1838	b.	Slimminge, P. A.
565	Andersen, P. G.	Kingsbjerg, P. A.	1835	1838	b.	Arthuus St.
566	Andersen, P. G.	Sommerup, Døh.	1835	1838	b.	Elland.
567	Andersen, P. G.	Kjøbenhavn	1835	1838	b.	Kjøbenhavn.
568	Andersen, P. G.	Kjøbenhavn	1837	1838	b.	Skøden, P. A.
569	Andersen, P. G.	Dalby, P. A.	1836	1839	m. b.	Frederiksberg.
570	Andersen, P. G.	Slangstrup	1836	1839	m. b.	Kumbby, P. A.
571	Andersen, P. G.	Nybyøbing, K.	1836	1839	m. b.	Kjøbenhavn.
572	Andersen, P. G.	Frederiksvarn	1837	1839	m. b.	

Nr.	Navne	Fødested	Døptaget	Algaet	Karakterer	Anførtelse
574	Giersted, P. G.	Natirkeby	1837	1839	m. d.	Paale, Bornholm.
575	Vindahl, S. B.	Nertang, F. A.	1837	1839	m. d.	Vesteregede, P. A.
576	Karfen, S. P. B.	Sundbyvester, Am.	1836	1839	m. d.	Sorø Amt.
577	Schreder, S. G. F.	Ringsled	1836	1839	m. d.	Pømb, S. A.
578	Karfen, S. G.	Cøholm F. A.	1836	1839	m. d.	Fredensborg.
579	Karfen, F. B.	Gilleleie	1837	1839	m. d.	Birkendegaard, F. A.
580	Zinn, G. P. F.	Sanneford, Norge	1836	1839	b.	Nesdrup, S. A.
581	Hann, G. E.	Gjertløv, F. A.	1836	1839	b.	Aggaard, F. A.
582	Wille, P. U.	Rjøbenhavn	1837	1839	b.	Kaadvad, F. A.
583	Peterfen, G. F.	Krøierup, S. A.	1836	1839	b.	Gandløse, F. A.
584	Winther, P. P. G.	Rjøbenhavn	1836	1839	b.	Polteg, P. A.
585	Fester, R. A.	Veiringe, Falster	1837	1839	m. d.	Nesbo.
586	Thorstenfen, G.	Maglebylle, Amag.	1837	1839	b.	Drstølv, P. A.
587	Kunst, G. F. F.	Roeskilde	1837	1840	b.	Thorlunde, Koll.
588	Pederfen, M.	Skudløv, F. A.	1837	1840	m. d.	Svanholm.
589	Melbahl, P. A.	Vindholtsgaard, F. A.	1837	1840	m. d.	Stubbejøbing.
590	Hansen, P. A.	Barstølv, F. A.	1838	1840	m. d.	Vordingborg.
591	Hjerregaard, S. G.	Lyngby, R. A.	1837	1840	m. d.	Uvelse, F. A.
592	Subjohansen, P.	Totland	1837	1840	b.	Reifvig.
593	Pederfen, Niels	Gøgeberg, Dshet.	1838	1840	b.	Natirkeby.
594	Luplau, P.	Ringsled	1838	1840	m. d.	Kiurendal, S. A.
595	Sch, P. R.	Rendsteen, Arch. St.	1837	1840	m. d.	Hammer, P. A.
596	Rielsen, Rasm.	Store-Kuglede, F. A.	1838	1840	m. d.	Nestløv, P. A.
597	Sensen, Lars	Klosterriis, F. A.	1838	1840	m. d.	Modulter, Bornh.

598	Meberfen, Söh.	Maai, Færø.	1837	1840	m. b.	Næs og Sjøn, Færøerne.
599	Mielzen, G. S.	Herstedester, K. A.	1837	1840	b.	Meilø, pr. A.
600	Thorsh, G. S. S.	Nylarster	1837	1840	b.	Sjælland, K. A.
601	Silbberg, G. G.	Nedøre, K. A.	1837	1840	b.	Nedøre, K. A.
602	Worstrup, G. S.	Sandbygaard, G. A.	1837	1840	b.	Næsnebdø.
603	Bærensgen, G. S.	Sjælland	1836	1840	b.	Sjælland.
604	Spanfen, G. G.	Thorfen	1837	1840	b.	Sjælland, K. A.
605	Spanfen, G. Ab.	Turebyholm, G. A.	1838	1840	b.	Sjælland, G. A.
606	Gorsf, G. G.	Rjøbenhavn	1839	1840	u. b.	Soustrup.

Foruden disse, der have underkastet sig den offentlige Examen ved Seminarier, ere Følgende afgaaede med Aktstift fra Lærerne for Buelighed og Opførel:

1	Særskaff, Hans	Gjerløb, Kalsø A.	1791	1793	b.	Gjerløb. +
2	Wisting, Naam.	Wisting, Skand. A.	1791	1793	b.	Meilø.
3	Seesen, Povel	Rjøbenhavn	1791	1793	b.	Norge.
4	Berg, Erland	Rjøbenhavn	1791	1793	b.	Sølløse.
5	Christianen, G.	Søngstoft, Slesv.	1791	1793	b.	Kancellist i det tvøffe Kancelli.
6	Bouchorst, P. G.	Kieremunde	1792	1795	b.	Næselsbjerg, G. A.
7	Carib, U. G.	Sjælland, Slesv.	1792	1796	b.	Sjælland.
8	Senfen, Anders	Agershuus Gf.	1793	1796	kan blive b.	Norge.
9	Springer, G. P.	Dansen	1793	1796	vil blive bueligere	Norup, Sjøn.
10	Senfen, M.	Gmelunde, Nøen	1816	1817	gødt Bibe- nesbyrd	Sjølte, G. A.